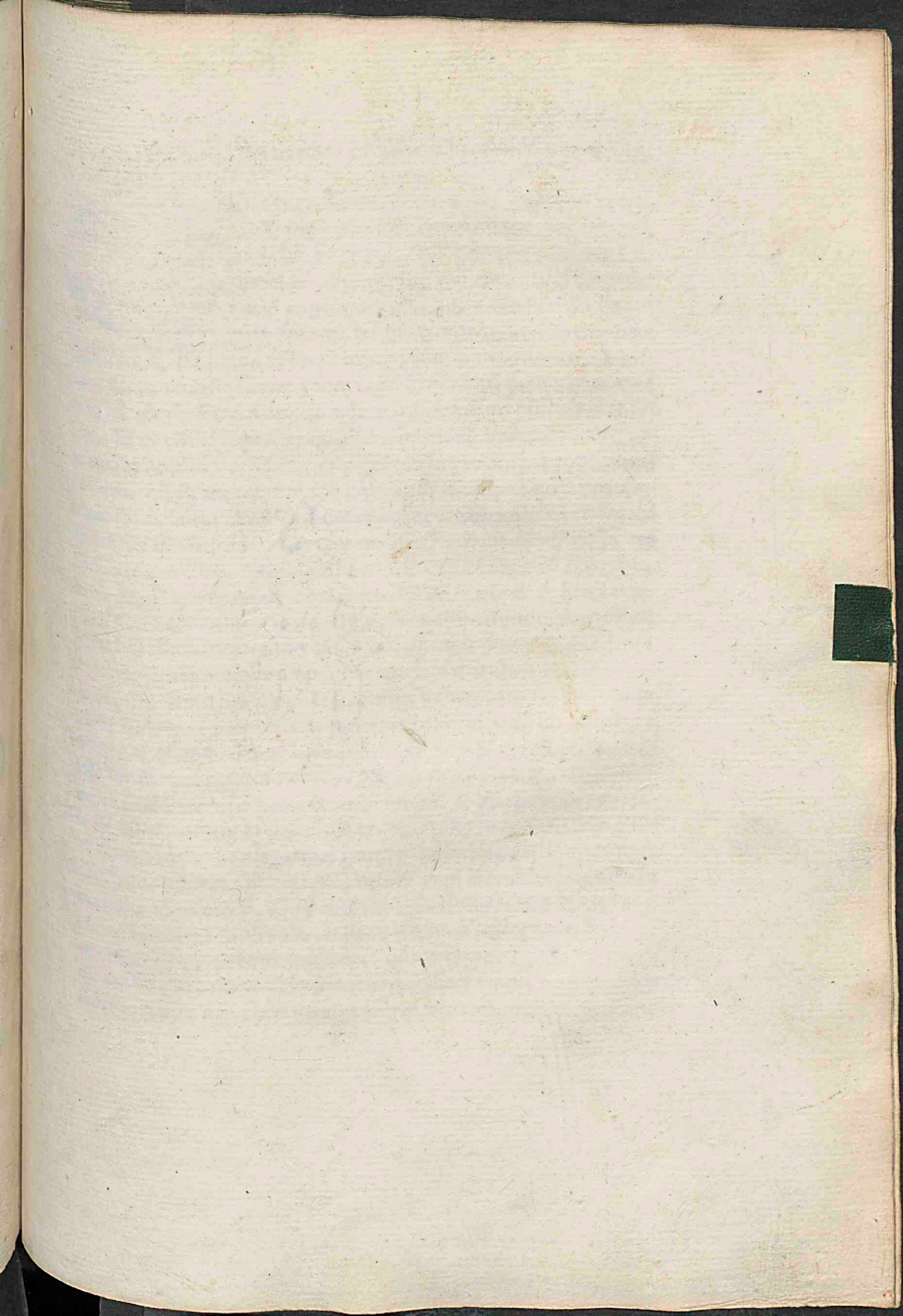

Modus legendi abbreviaturas.

<https://hdl.handle.net/1874/313338>

CA. Suppl. I, 1263 a.

Drucker v. Alexander De puelis

(Niederland).

Incipit liber dans modū legendi abbreviaturas in utroq; iure.

Dia preposterus ē ordo prius humana petere subsidia ut illis deficiētib; diuini fauoris grā postulet. ut de. con. di. i. c. omnis cristian; i. fi. Et in pn. Apparatus. Joh. an. li. vi. ymmo vix bono paguntur exitu. que malo sunt inchoata principio. ut. lxi. di. ca. miramur. i. q. i. pñcipa

tus. et. c. Cum paulus. Ideo diuino primitus implozato pñsidio cum iuris vtriusq; sciētia tam legū q̄ canonū preciosissima: nō aminiulatiā sed pñcipalis et sacratissima. imo diuinitus inspi rata sit maxime cōpotes pñcipib;. comitib;. baronib;. militib; ceterisq; nobilibus. clerias atq; generosis personis iuris dictionū et iuriū ipsoz manutencionē habentib; statui: ut hui; vtriusq; iuris scz canonici et ciuilis noticiā aggredi volentib; tā in legēdo q̄ in studēdo facilis breuis et planissim; pateat accessus. In tex tib;. apparatib;. summis. glosis. recollectis. et omnib; abbrevia turis legū et canonū ad omnipotentis di laudem et iuniorum scholanū: sacerdotū: et iuris alumpnoz īstructionē que alit fieri habet q̄ illoz informacio quas scolasticis doctrinis scolas forte regendo sua laboriosius oporteat querere nutrimenta. Attento q̄ omnis processus arcū et sciētiay generatiuus ordinē in se debet habere et propter vite humane insufficiēciā breuitatē con tinere. Talem ut sequit breuissimū instruendi modū obseruand esse censeo pedagogis nobiliū. Salua tamē emendacione melio rancū racionabilit hunc docēdi modū. **P**rehabitis ergo sco lasticis disciplinis et puerilib; erudiciōnib; in donato casualib; et temporalib; in alexandri partib; ambabus declinacionibus cōiugacionib; et cōstructionis ordine cum moralib; auctoribus cathone vñ faceto ꝛ. Nō p vite medietatē liberalib; et aminiu latiuis artibus insistendo: ut sunt gramatica: logica: rēthorica: geometria: arismetica: musica: et astronomia. Sed his cōpendi ose trāsarsis pñcipalib; sciēcijs. videlicet tramite philosophie sua deo cius appropinquari et tādē iuri canonico et theologie

Handwritten marginal notes in red ink along the left edge of the page.

practice finaliter ymmo rari. Non ut ait beatus Jeronimus. Illi
vanitate sensus et obscuritate mentis ambulat. qui diebus et
noctibus in Dialectica arte torquentur & Ut in canone. Nonne di
xxxvij. ubi comprehendunt dialectici et rerum naturas inquirentes
Necnon versificatores. et eadem di. c. legimus ubi per vanam dyale
ticoz garulitatem et sophistica argumeta intelligit Horacius cyne
phes et ranas quibus egyptii sunt passii. primo premitto nomina librorum
in utroque iure tam pontifico quam imperatorio Annectendo cuilibet horum
diuisionem in libros parciales. Deinde subiungam modum allegandi
in quolibet libro cum exemplorum positione. de abbreviaturis. ut
introitus ad iura capescenda manifestetur quorum ignorantia pau
cos excusat iuxta regulam ignorantia facti non iuris excusat. ut de
regulis iuris. c. ignorantia. li. vi. que regula duos habet articulos
principales. Primum quod ignorantia facti quolibet excusat maxime
dum est ignorantia facti probabilis. Tunc enim in toto excusat igno
ranter ut in. l. error facti. C. de iuris et facti igno. quod enim per me non
stat michi imputari non debet. ut i. c. Imputare de re. in. li. vi. Secun
dus articulus est quod ignorantia iuris neminem excusat. quia ius
quilibet scire tenetur et nemini licet ipsum ignorare. ut. in. l. regula.
ff. de iuris et. fac. ig. Debemus ergo scientiam iuris omnes appetere.
ne in contemptum dei nos incidere contingat. Nam temptores canonum pec
cant in spiritum sanctum cuius instinctu. Misu et gratia ipsi sacri ca
nones editi sunt ut xxv. q. i. violatores et ca. nulli phas Pro quo
sciendum quod ius est ars boni et equi cuius merito quis nos sacerdotes
appellat. id est sua iura cuilibet ministrantes. ff. de iusticia et iure.
l. i. x. ij. Est autem ius nomen generale. Et lex est spes iuris. Cuius ius
dicitur preceptum seu ordinatio precepantis vel domini circa subditos. Et
sic ius triplex distinguitur. quia talis superior principis Aut est dei
et tunc dicitur ius diuinum. Aut est natura et dicitur ius naturale
primeum Aut est homo tunc dicitur ius humanum scilicet gentium vel
ciuile seu posituum. Ius naturale est commune omni nationi. eo quod
ubi que instinctu nature non aliqua constitutione habetur. ut maris et
femine coniunctio puerorum educatio. communis omni possessio. Quia
iure naturali omnia sunt communia. id est comunicanda tempore necessitatis

Nemo enim propriū dicat qđ cōmune est vt di. xlvij. ca. sicut hī in medio et illud ius equissimū est. quia eius p̄cepta in lege et in euangelio cōtinentur vt quod tibi vis fieri michi fac. qđ non tibi noli. Sic potes in terris viuē iure. poli. vt di. i. In prin. di. l. pō dret alias cōsideret. ij. q. vi. decreto. de maio. et obe. dilecti. vbi includitur. Non furtum facies. Non mechaberis. Nō occides. Non suscipies vocē mēdaci. Exo. xxi. Et. xxiiij. Deutro. v. c. Ozee. viij. ca. Cum multis similibus. Hoc ius cepit ab exordio rationalis creature. Nec variat tempore. Sed est immutabile plenū et perfectū. di. v. in prin. et. di. viij. in prin. Sed ius positiuū est cōstitutio hominis variabilis et imperfecta. Et subdiuiditur in canonicū et ciuile. Nam sicut ex duobus cōponitur homo scz materia et forma. Sic due sunt dignitates in ecclesia militante. scilicet pontificalis auctoritas. Et imperialis potestas vt de maio. et obe. ca. solite. ex quibus iura duplicia prodierunt. Papa enim conditor canonū. et imperator legū ex quo iā patet causa efficiens vtriusq; iuris. Sed causa materialis iuris positiui est leges et canones. Decreta seu decretales epistole. circa que omnia versatur ipsum ius. Et coincidit cōter causa materialis cū subiecto vnde subiectū iuris canonici est. Bonum ecclesiasticū fidelium directiuū de aſionē singulorum negotiorum cōtinens rerū ecclesiasticarum vtilitatē cōseruans. vel est homo catholicus dirigibilis iure canonico in bonū humanū similiter et diuinū. Nam sicut sciētia supponitur sciēcie ita subiectū subiecto. Et philosophie moralis cui sciētia iuris vtriusq; subordinat. Subiectū ē bonū humanū igit̄. Sic subiectū iuris ciuilis est homo politicus cōstitutio nibus legalibus dirigibilis simpliciter in bonū humanū ad rei publice vtilitatē cōseruandā. Causa finalis satis patet ex dictis Nam finis iuris est bonos et scientes efficere non metu solum penarū. verū etiā exhortatione premioꝝ. Causa vero formalis duplex est. scz forma tractandi que est modus agēdi vt diffinitiuus diuisiuus. p̄ceptiuus. prohibitiuus. et exemploꝝ positiuus. Et forma tractatus que consistit in diuisione libroꝝ totaliū in parciales. et parialiū in titulos seu rubricas. et tituloꝝ ī capitula

leges. paragraphos. vel responsa x. vt infra dicitur **U**nde ius
canonicū in quatuor libris principalib⁹ nobis ē traditū. Prim⁹
liber est **D**ecretū. **S**ecundus **D**ecretales. **T**ercius sextus liber. et
quartus clemētie scz cōstitucōes. **P**ro quo sciendū qd drā ē inter
decreū canonē et decretalē epistolā. **H**ec drā not. di. in. y. porro
vbi dicitur **g**racian⁹ canonū. **A**lij sūt decreta pōtificū. **A**lij statuta
cōalioy **N**ā canō pprie dicitur statutū i cōalio generali l' puīali
factū auctoritate epōy vt d' cō. ca. i. **D**ecretū vero est statutū qd
papa de cōsilio cardinaliū ad nullius tñ cōsultacionē statuit. **E**t
in scriptis redijt vt de rescrip. c. p'senti. **H**ic autē **D**ecretū sumitur
pro noīe libri in quo decreta sanctorū patrū descripta sūt. **C**apitū
eciā aliter decretū de re. ec. non alie. ca. i. li. vi. in glosa magna in
fine vbi ponit differēcia inter **D**ecretū auctoritatē et cōsensū vel
collaudacionē iudicis. x. **S**ed decretalis epistola dicitur quā papa
solus. vel de cōsilio cardinaliū ad cōsultacionē alicuius rescribit
et respōdit. vt de rescrip. ca. i. et glo. in. y. **O**mnes hec species. di.
iij. **E**ciā inuenit hoc decretale. **V**t. xv. q. i. **O**mnia decretalia in
differēter tñ decreta canones. et decretales ius canonicū nunci
pantur. vel canones. et vnū sepe pro reliquo sumit. **V**ocat eciā
canonica i'stitutio. **A**liqñ dogma qz cōsistit i doctrina fidei xpiane
de con. di. v. c. fi. **A**liqñ mādatū quia cōsistit i doctrina de morib⁹
di. liij. **D**eniq; aliqñ iter dictū qñ nulla pena adiciat de conse. di.
iij. **N**ō oportet **E**t qñq; sanctio quādo pena adiciat. xvij. q. iij. **S**i
quis vere hic eciā **D**ecretales in plurali numero vtimur p libro
in quo dicto capitula que eciā decretales dicunt cōtinent. **V**enit
nūc ad libros. **P**rimū itaq; libru iuris canonicū qui decretū dicit
cōposuit magister **G**racian⁹. **N**ō quidā inueniendo. **S**ed dicta
sanctorū patrū in diuersis dispersa voluminib⁹ in vnū volumen
debite et ordinate colligendo. **E**t hoc circa **A**nnū dñi **M**illesimū
Cētesimū **N**onagesimūterciū. **F**uit eciā ille **g**racian⁹ vn⁹ de trib⁹
fratrib⁹ cui⁹ alter frat' **P**etr⁹ **l**umbardu⁹ libru sentēciay cōscripsit
et terci⁹ **P**etr⁹ cōmestoris vel māducatoris q scolasticā historiā
fecit. **D**iuidit aut' hic liber prim⁹ **D**ecretū in tres ptes pīcipales
Quay pma vocat' distinctiones qz vltim⁹ subdividit i ptes cētū

et vnā quax quelibet distinctio dicit. Habet enī hec prima pars
decreti distinctioēs centū et vnā a quib⁹ ipsa tota nomē est sortita
Isti autē distinctiones vltērius subdiuidunt in canones vel ca-
pitula. qui canones interdū propter aliquoz ipsoꝝ prolixitatē
subdiuidi possunt ī paragraphos. et paragraphi ipsi si lōgi fue-
rint in versiculos &. **S**ecūda pars decreti nominat cause. Et cō-
tinet in se. xxxvi. causas in quas diuidit a quib⁹ et nomē accepit
que cause subdiuidunt vltērius in questiones. Et hee questioēs
in canones vel capitula que vltra in paragraphos et versiculos
subdiuidi possunt. vt supra de distinctione canonū premissū est.
Est tamē hic aduertendū qd causa. xxxiij. habet questiones sex
quax questionū tertia nō diuidit īmediate in canones vel capi-
tula. sed inibi interponit tractatus de penitēcia. qui cōtinet in se
distinctioēs. viij. in quas diuidit. Et hee subdiuidunt in capitula
vel canones et paragraphos vt sup̄ dicebat. Et interdū diuidit
di. in pagrphos absq; capitulis. Tercia et vltima pars decreti
nūcupatur de cōsecracone et habet sub se quinq; distinctiones in
in quas diuiditur quax quelibet in plures subdiuidit canones
vel capitula. et quādoq; in paragraphos. vt supra dictū ē. **V**sus
Decretū centū dat distinctiones et vnā. Trīginta causas et sex
addit tibi mixtas. Distinguit septem penitēcia cōsecra quinq;. **A**utorē qꝝ tibi declaro grācianū. vel sic breui⁹. **C.** distinguit. i.
causas dat decem tria. cum sex. **P**enitet. v. versum vult cōsecrare
reuersum. **N**unc ponēda et notanda sunt exempla allegacionū
et de prima parte decreti nota qd illa sillaba di. vel dis. etiā sola
littera. d. significat distinctionē. et numerus īmediate sequens
denotat quotam distinctionis. **V**ltimo ponit principū canonis
vel capituli ī quo auctoritas vel allegacio cōtinet exemplū accipe
in prima parte decreti. vbi sic allegat. viij. distinctione quo iure
et hoc sic abbreviat di. viij. quo iure idest in prima parte decreti
in distinctione. viij. illius ptis in canone qui incipit. **Q**uo iure
Aliud exemplū di. xxxviij. **N**ōne et. c. legimus. idest in prima pte
decreti in distinctione tricesima septima eiusdē ptis in canonib⁹
qui incipiunt. **N**ōne et legimus. **I**tem aliud di. xl. multi et. c. nō

loca et di. l. pōderet quod declaras ut prius. In secūda pte decreti
Nota q̄ p numerū positū an litterā. q. datur itelligi quota cause
et sic oia talia adiectiua numeralia. p̄ma. secūda. t̄cia. quarta
x̄. vsq̄ ad tricesimā septimā ante lrām. q. posita. semp̄ includunt
hoc substantiuū causa. Nec debet ille numer⁹ excedere. xxxvi. qz
nō sūt plures cause in secūda pte decreti. et p lrām. q. itelligitur
questio in nominatiuo vel alijs casibus secūdu exigenciā cōgrui
tatis. Cōmuniter tñ i ablatiuo allegat̄ questione. Sed p numer⁹
sequentē istā litterā. q. designat̄ quota questionis illius cause pre
misse. Et sic numerus sequens erit adiectiuū istius substantiuū
questionis per. q. designati quod nunquā subintelligit̄ sed semper
expresse ponitur. Ultimo subiungitur canon vel capitulū illius
questionis in quo auctoritas allegata queri debet. Exēplū sūme
de secūda parte decreti ubi sic allegatur. prima questione prima
p̄cipat⁹ et capitulo cū Paul⁹. Et solet ita breuiari. i. q. i. p̄cipa
pat⁹. et valet tñ in secūda parte decreti in p̄ma causa illi⁹ ptis.
et in p̄ma questione illi⁹ p̄me cause in canonib⁹ incipiētib⁹ p̄cipa
pat⁹. et sic cū paul⁹ isto obseruato q̄ in toto iure nō breuiatur.
p̄cipiū canonis capituli vel legis. sed semp̄ integre ponit̄ put
in libro cōtinetur. Aliud exēplū xi. q. iij. it̄er verba. xvij. q. iij. Si
qs suadete. Itē xxij. q. i. Noli existimare et. c. militare. xxvi. q. v.
Nō liceat et. c. Auruspiane. v. nec ideo declara ista exēpla et sig
nāter ultimū in secūda parte decreti. In causa xxvi. In questione
quīta eiusdē cause. In canonib⁹ q̄ incipiūt Nō liceat et auruspi
ane in. v. Nec ideo. Quia tñ tractat⁹ de penitēcia inserit̄ i questi
one t̄cia ipsius cause tricesime t̄cie ut supra dictū ē. Ideo sumat̄
exemplū ubi sic allegatur de penitencia distinctione prima homi
cidiorū et capitulo homicidiū hoc sic breuiatur de pe. di. i. homici
dior et. c. homicidiū id est in secūda parte decreti in causa. xxxij.
in questione t̄cia isti⁹. xxxij. cause i distinctione p̄ma illi⁹ questi
onis i tractatu de penitēcia i canonib⁹ q̄ incipiūt Homicidiū r̄.
Aliud exēplū de pe. di. v. oportet enī de pe. di. vij. c. i. itellige ut
prius et specialiter ultimū idē i tractatu de penitēcia distinctione
septima et ultima isti⁹ tractat⁹ i capitulo p̄mo hui⁹ distinctionis

Et sic quando allegat. c. i. ij. vel. iij. nō ponit principiū capituli
vel canonis x̄. De tertia parte decreti pone exemplū ubi allegat
hoc modo de. con. di. i. nocte sancta. c. missas et. c. omnis cristianus
Qd̄ ita breuiatū sic intelligit. i. in vltima parte decreti que inti-
tulatur de cōsecratione in prima distinctione illius partis in ca-
nonib⁹ qui incipiunt Nocte sancta x̄. Item aliud exemplū de.
con. di. ij. in cena. et. c. liquido de. con. di. v. nō mediocrit̄ ne tales
et. c. nūq̄. i. de cōsecratione distinctione sc̄da et quita ī capitulis
incipientib⁹. In cena liquido. Et nō mediocrit̄ x̄. Nō debet autē
in tertia parte decreti vltra quintā distinctionē allegari, sicut nec
in secūda parte vltra septimā. Et ī prima parte vltra centesimā
primā. Quia nulla parciū plures habet distinctiones. ideo vltra
allegans notaretur tamq̄ imperitus errare. et quia in qualibet
parte decreti sunt distinctiones. Nota dr̄az in allegando. Nam
quādo allegat̄ distinctio absolute cū numero sine addito alter⁹
determinationis: vt dicēdo. di. i. ij. iij. iij. vel. v. x̄. Tūc querendū
est in prima parte decreti vbi sunt centū et vna distinctioēs. Cū
autē allegat̄ distinctio cū addito de penitētia: vt sic de pe. di.
i. ij. iij. x̄. tūc queri debet in secūda parte decreti in causa. xxxij.
et. q. iij. illi⁹ cause vbi ponitur tractatus de penitēcijs: qui habz
vj. distinctioēs vltro quas nō allegabis ibi si velis iurista videri
Sed si allegat̄ di. cum addito tali de cōsecratione vt sic de con.
di. i. ij. vel. iij. x̄. Tūc queratur in tertia parte decreti vbi sint tm̄
v. di. nec etiā plures allegabis alias te ostendis iuris ignaz. Et
sic in omnib⁹ hīs tribus partib⁹ decreti allegatur distinctio cū
quota sequēte sub ea differētia q̄ interdū nulla determinatio
precedit vt in prima parte interdum precedit et hoc dupliciter.
Aut p̄cedit de pe. vt in secūda parte decreti. Aut de cōsecratione
vt in tertia parte decreti. Item in secūda parte allegatur quota
cause tacendo illud nomen causa. sed subintelligēdo. vt sic etiā
in feminio genere adiectiuū numerale substantiuatur includēdo
suū substantiuū. vt prima secūda tertia quarta x̄. subaudi causa
deinde substantiuū. Questio cū suo adiectiuo expresse ponitur. scz
questione p̄ma sc̄da tertia quarta x̄. Postea inciū canonis. vt

z̄c

z̄c

z̄f

z̄c

ois pōderet. **N**ōne legim⁹ x̄. **E**cā q̄nq; p̄ paragraphos allegat̄
omisso noīe capituli et subiūgit̄ principiū pagraphi. ut ij. q. vi. §
biduū. et frequēter q̄n allegat̄ capitulū nō est op⁹ allegare para
graphū. et ecōuerso. **S**i vō capitulū ē longū dicat̄ in prin. me.
vel si. aut circa pn. vel si. vbi auctoritas vel text⁹ allegat⁹ habet̄
finalit̄ dilige decretū si glis̄is canoīcati. **D**istiguit. causat penit⁹
et cōsecret. t̄m de p̄mo libro. **S**ecūds lib iuris canonici q̄ decretales
noīatur a Grego. papa. ix. cōposit⁹ ē qui ī vnā cōpilacōez redigi
parauit p̄ magistrū Raymundū suū capellanū diuersas decre
tales eplās p̄decessoz suoz corrigens et cōcordans. **E**t hoc circa
annū dñi Millesimū Ducētesimū xxxi. **E**t sic penes ānos. xxxviij
p̄ cōpilacōz decreti. decretales in hāc formā redacte fuere. **N**ā p̄
hoc sub āno dñi M. cc. xlvj. **C**ōaliū lugdunēse fuit celebratū ab
Inno. papa. iij. āno sui pōtificat⁹ ij. i q̄ multas edidit cōstitucōs
q̄s ecā suo tpe sup decretales cōscripsit. et iste liber decretales ro
cat⁹ diuidit̄ in q̄nq; libros parciales. **Q**uoz quilibz vltim⁹ sub
diuidit̄ ī multos titulos l' rubricas. et tituli ī capitula. **C**apitula
in paragraphos. et h̄j interdū in vsiculos. **P**rim⁹ autē liber par
tis decretaliū tractat de p̄soīs ecclīasticis et ecclīe mīstris. et d̄ eoz
officijs. et quō tales creādi et ordinādi sūt. et cōtin⁹ titulos xliij.
Secūd⁹ liber decretaliū ē de iudicijs et de requisitis in iudicio. et
h̄j. xxx. titulos. **T**ercius ē de vita et honestate clericoz et reb⁹ eoz
et reb⁹ ecclesiaz. et habz titulos. l. **Q**uart⁹ de spōsalib⁹ et matri
monijs et de ceteris his annexis et cōtinēt. xxi. titulos **Q**uintus
et vltimus liber parialis decretaliū est de accusationib⁹ de crimi
nibus et de diuersis penis p̄ ipsis infligendis et cōtinēt titulos
xli. **O**mnibus ergo cōputatis totalis liber decretaliū habet tita
los vel rubricas ducentas minus quindecim **H**oc est cētum et
octuagintaquin⁹. **D**e quibus predictis nota hos versus. **P**ars
prior officia creat ecclesieq; ministros. **A**ltēa dat testes et cetera
iudiciorum. **T**ercia de rebus et vita bresbiteroz. **Q**uarta docet
quales sint ritus cōiugatoz. **Q**uinta de vicijs et penis tractat
eoz vel sic breuius iudex iudicū clerus sponsalia crimē hec tibi
designāt quid q̄m̄q; volumina signāt. **D**e numero tituloz vsus

Nō sequētes. bis septē demptis simul vno fertō ducentos. Qui
titulū ponent. i. p̄saice et metricē. Nūc sumant exempla ex decre
talib⁹ ubi sic allegat de sūma trinitate et fide catholica dāpnam⁹
hoc ita breuiari solet de sū. tri. et fid. ca. dampnam⁹. Aliud exemplū
de electione et electi potestate cū in cunctis hoc ita breuiari solet
de elec. cum in cunctis. idest in libro decretaliū sub titulo de elec
tione in. c. qđ incipit Cū in cūctis. Aliud exemplū de fo. compe.
si diligenti. Aliud de vi. et ho. cle. ut clericorū. Aliud qui cle. vel
vouē. ma. contra pos. Consuluit aliud de pe. et re. Oīs utriusq̄
ista exempla sic breuiata suo modo sunt explicanda ut primū
exemplū et ita de alijs. **T**erciuū librū qui sextus appellat̄ com
posuit Bonifacius papa. viij. in quo decretales epistolas suoz
p̄decessoz videlicet Gregorij x. Inno. iij. Clemētis. iij. et alioz cū
suis p̄prijis epistolis recollegit ī vnū librū quē sextū appellauit
Nō sic qđ ille cū alijs. v. p̄cialib⁹ libris decretaliū in vnū volumē
sextus cōnumerat̄ sed quia liber est specialis post dictos quinq̄
editus sup̄plens defectū diuersoz casuū emergentiū in alijs nō
cōprehensoz et sunt promulgate cōstitutiones libri. vi. Anno a
natiuitate M̄lesimo ducentesimo nonagesimo octauo M̄onas
Marcij pontificatus Bonifacij pape octauī. anno. iij. Diuidit̄
aut̄ sextus eodē modo in. v. libros p̄ciales sicut decretales et q̄libz
hoz libroz in titulos et h̄j per capitula et pagrāphos ut sup̄.
P̄uis in sexto nō sint tot tituli sicut in decretalib⁹ nec tot capitu
la in titulis. Sed ubi deficit aliquid nō plene deasum in decreta
libus id ponit̄ in sexto. Sunt namq̄ modo sumēda exempla de
libro. vi. ubi sic allegat̄ de cōstitutionib⁹ ut animaz libro sexto
et de rescip. statutū. v. cū vero v. Nullus li. e. Hoc sic intelligit̄
idest in libro sexto sub titulo de cōstituciōib⁹ ī capitulo qđ incipit
ut animaz. Et sub titulo de rescip̄tis in capitulo qđ incipit. sta
tutū in pagrāpho illius capituli qui incipit. Cum vero in v̄sculo
nullus libro eodē. Et sciendū qđ in sexto allegat̄ eodē mō ut in
decretalib⁹. hoc solum mutato qđ in. vi. allegando semp in fine
addit̄ li. vi. propter d̄rās libroz. quia omnes rubricę sexti sunt
etiā in decretalib⁹ debz ergo ad rubricā post capitulū addi libro

sexto ut sciatur esse in sexto. qđ si non additur querit. e. allegatū
in decretalib9 et sic errare cōtingeret ex omiſſiōe hui9 additiōis
libro sexto quia capitulū in vi. allegatū non inueniret in decre
talib9. alia plura possunt exempla sumi ut d iudi. mulieres. y.
ceterū et. c. se. li. vi. de cle. iiii. c. vnico. y. in ceteris autem. e. li. de
cōces. preb. detestāda li. vi. de censi. quāq̄. e. li. que sūt declarāda
suo mō. ut sup̄. et tm̄ de tercio libro. **¶** Quartū librū iuris cano
nicū qui clemētie dicit subaudiendo cōstitucōes. cōcepit et edidit
Clemens papa. v. sub āno dñi Millesimo Tricētesimo vndecimo
i cōcilio vienen. qđ sex mēsi9 tantū durauit sed ipse Clemens
morte p̄uentus ad publicū non p̄duxit. sed post eum Johānes
papa. xij. compleuit correxit in quibusdā mutauit et execucioni
demādauit. Que cōstitucōes ita collecte dñr clemētie. a clemēte v.
et fuerūt pmulgate. Anno dñi Millesimo Tricētesimo vicesimo
sexto. iij. kal. nouēbris de quo vide glō in p̄hemio clemētinax in
vbo nouēbris et in vbo pōtificat9 et scđm Jo. an. i. phe. h9 libri
male dicūt isti q̄ allegāt lib9 septimū. quia dicte cōstitucōes nō
sunt cōnumerate sub noīe libri. Sed debēt intitulari Clemētie
ut supra dictū ē. Et diuidunt̄ Clemētie eodē modo i. v. li. iuxta
materiā istiq̄ versus. **Iudex iudiciū. clerus spōsalia crimē. de qua**
tractāt sicut Decretales. et sextus licet pauiores cōtineāt titulos
Et tituli pauiores capitula in quos et que rursum diuidūt Sūt
autē exempla taliter in hys accipiēda vbi sic allegat De hereti
cis ad nostrū in clementinis hoc sic breuiat. de. here. ad nostrū
in cle. idest in cōstitucionib9 clementinis sub titulo de hereticis et
manicheis in capitulo qđ incipit ad nostrū. Aliud exemplum
de reli. et ve. sanc. Si dominū in cle. i. de reliquijs et veneraciōe
sanctoz in capitulo. Si dominū in clementinis et sic de alijs.
Nam hic allegatur per omnia sicut in decretalibus solum eo
dempto quod additur hic in cle. Sicut in vi. additur libro sexto
propter racionē ibi dictam. et pot̄st hec additiō premitti vbi sic
allegando. Cle. pastoralis. y. Rursus in fi. i. in clementinis in
capitulo pastoralis in paragrafo. Rursus in fine illiq̄ pagra
phi vbi dicitur. Qui falox mittit in messē alteriq̄ perperā agit

et hec de allegacionib⁹ et exemplis iuris canonici q̄ ad quatuor
libros sufficiant et ut dicti libri cognoscant. Sciendū q̄ decretū
sic incipit. **H**umanū genus duobus regit naturali. videlicet vite
et morib⁹. **D**ecretales incipiūt. **G**regori⁹ episcopus seru⁹ seruoꝝ
dei. **S**extus incipit **H**onifaci⁹ ep⁹ seru⁹ seruoꝝ dei. **C**lemētine
diuersimode solēt incipi q̄q̄ sic. **J**ohānes ep⁹ seru⁹ dei. **Q**uoniā
nulla iuris sanctio. **Q**ūq̄ sic. **C**lemens episcop⁹ x̄. fidi katholice
fundamēto x̄. **E**t an̄ p̄ veniā ad materiā decreti in distinctionib⁹
et causis et ad rubricas in decretalib⁹ de libris legum et allega
tionibus in eis premitto.

Ius enī ciuile vel impatoriū qd̄ leges appellat traditū est
nobis in multis. et generalit̄ in quatuor libris que dñr libri
legales. ut sūt **D**igestū **C**odex **I**nstituta. et **A**utentiū quib⁹ addit
liber feudoz. **P**rim⁹ ergo liber iuris ciuilis est **D**igestū. et cōtinz
leges et statuta romanoꝝ et cōtinet in se quinquaginta libros
p̄iales qui in tribus volumib⁹ cōprehendunt. **P**rimū volumē ē
Digestū vetus qd̄ hz xxiij. libros p̄iales. **S**cdm **I**nforiatū. et
hz xiiij. libros p̄iales. **T**erciū **D**igestū nouum qd̄ xij. hz libros
p̄iales. quib⁹ cōnueratis erūt. i. libri p̄iales. et vocat̄ digestum.
alio noīe p̄adēda vel liber p̄adēdaz. a p̄a. grece. i. totam latie et
dēda doctrina quasi ibi sit tota doctrina oīm iuris consultoz oēs
disputacōes et dēsiōes legitimas in se cōtinēs ut dicit̄ in li. i. c.
de ve. iure enu. §. cū omnia. **E**t iste liber **D**igestū est collectus ex
veteri iure qd̄ ab vrbe Romano conditū et a tēpore Romuli vsq̄
ad tēp⁹ **J**ustiniani īperatoris fere per mille annos et tricētos
cōfuse statutū fuit. et extendebat̄ in duo pene milia librorum. et
decies centena milia versuū. idest paragraphoz vel responsoꝝ
ut habetur in. §. cū omnia preallegato. **V**ocatur autē hoc noīe
Digestū. quia omnia dēadēda ibi dīgerunt̄ et soluūtur. **S**cribit̄
etiā per duplex. ff. contra morē omniū libroz in legaliū cū nulla
littera. f. ponatur in hoc noīe digestum. ideo ut ayunt quidā. qz
per duos īperatores. quoz quinis **F**rideric⁹ nominabat̄ postea
maturius ruminatū est et **D**igestū. a quozū īperatorū quolibet
nomine sūpta ē prima. f. x̄. **A**lij dicunt esse arbitrariū nec omniū

rationē esse reddēdū vt in. l. nō omniū. ff. de legi et sena cōsultis
Inforciatū autē dicit ab in. i. valde et forte. qz multū fortes leges
in eo sunt. vel quia disposicioes vltimaz volūtātū in illo sunt
Unde. Sum liber en fortis disponens spolia mortis. Et clausis
portis me discat lector in ortis. et habet ī principio inforciati in
glō. i. vbi eā dicit de nominib⁹ disputare relinquit ptinacibus
scdm Tuliū. et noīa magistralia sūt ideo de eis nō ē disputandū
Suffiat saltē q̄ attendat qd̄ in libris dicat scdm Senecā. Vñ
Qui vult seruare sanctorū singula festa. Non poterit clare cum
codice scire digesta. Et nota q̄ qñ in digesto veteri inforciato. vel
digesto nouo allegat aliqs̄ textus. Tunc p̄mū ponit nomē libri
nō p̄ialis nec veteris noui vel inforciati. sed digestū in gnē per
duplex. ff. postea titulus vel rubrica. dem̄ apponit lex illius tituli
cū sua determinatione vel numero sequēti. Et si lex ē lōga ponit
p̄. p̄mus vel scd⁹ vel responsū p̄mū scdm. x̄. exēplū in digesto sic
allegat. ff. de dāp. infec. l. si finita. p̄. Si quis autē qd̄ ita breui
atū in tm̄ valet. i. in libro digestoz sub titulo de dampno ifecto
in lege q̄ incipit. Si finita ī paragrapho. Si q̄s aut̄ illi⁹ legis
Aliud exemplū. ff. ad le. ro. de. iac. l. nauis. p̄. cū aut̄. i. ff. ad legē
rodia de iactu in lege nauis in paragrapho. cū autē aliud. ff. si.
q̄du. pau. fe. di. l. i. p̄. Cū arietes. i. digestis ī rubrica. Si q̄du
pes pauperie fecisse dicat lege prima in paragrapho cū arietes
Itē. ff. de vi. et vi. ar. l. i. p̄. vim vi. id est. ff. sub titulo de vi. et vi.
armata ī lege prima x̄. et sic de alijs. Secund⁹ p̄cipalis liber
iuris ciuilis dicit codex qui cōtinet statuta Sanctiones et diuisa
p̄cepta impatorū. Quāuis cōiter loquēdo. Codex dicatur quilib⁹
liber in se hñs diuersos libros parciales fuerūt tñ ante tempus
Justiniani imperatoris tres Codices. scilicet Codex Gregorian⁹
Hermogenianus et Theodosianus. Ergo diuus Justinian⁹ vo
lēs x̄. hoc adhibere remediū dixerit animū suū ad cōstitutiones
ipetiales. Et de istis trib⁹ Codicib⁹ extrauagantib⁹ fecit fieri vnū
Codice quē suo felici noīe icitulauit Codice Justiniani vt p̄z in
rubrica p̄hemij hui⁹ libri. Et scribit p̄ C. magnū q̄ ē p̄ma lra h⁹
noīs Codex. Diuidit aut̄ ī. xij. libros p̄iales quoz vlti tres lōge

post primos nouē cōpositi sunt. Et ultimi tres raro leguntur a
doctorib⁹. In primis autē. ix. libris codicis allegat suo modo sicut
in. ff. primo ponendo nomen libri codicis. Deinde titulū postea
legem cum suo principio vel numero exemplū accipe sic allegās
C. de p̄scrip. xxx. vel. xl. an. l. Si quis. v. pe. idest in libro Codice
sub titulo de p̄scrip̄tioib⁹. xxx. vel. xl. annoꝝ in lege. Si q̄s in pa
grapho penultimo. Alia exēpla. C. de sacrosanc. eccle. sanctim⁹ i
fi. C. de trāsac. l. ut responsū. C. de ve. u. enu. l. ij. v. Si quid in
tanta x̄. Que sunt om̄ia extensis rubricis declarāda. In ultimis
t̄n trib⁹ libris hoc refert q̄ in fine allegatōis ut p̄missum ē addit̄
nūerus libri ut allegādo. C. de armoy vsu iuxta p̄ncipē. l. i. li.
x. C. d. murilegulis et ginenarijs. l. x̄. li. xi. C. de dignita. l. fi. ut
proponis. li. xij. Similiter de alijs. et ē magis necessariū quosdā
titulos plenius scribere. quia sunt in h̄ys libris trib⁹ valde rari
et inusitati tituli. quia non frequētant̄ in scolis legendo sicut alijs
libri ix. Codicis et volūt aliqui dicere q̄n in codice allegat̄ nō sit
necessē addē. l. dicēdo sic Codice d̄ iudicij. l. p̄perādū. Sed simpli
t̄er debeat dici de iudi. p̄perādā sine hoc addito lege nisi esset lex
i. ij. iij. vel penl. vel añ penl. Tūc enī oporteat addi lege. i. ij. vel
penl. x̄ Sed siue hoc in toto seruet̄ siue nō. nō est magna vis. Itē
interdū in Codice allegatur autentica que est antiquo iuri sup
addita et incorporata ut. C. de epi. et cle. autē generalit̄. i. in codice
sub titulo de epis et clericis in autētica ibi incorporata que incipit
Generaliter ¶ Tercia⁹ p̄ncipalis liber vocat̄ Autenticā in nūero
singulari et Autentica oꝝ in plurali. Et sunt Autentica quedā
exerpta quasi sumula libroꝝ supradictoy Et diuiditur iste liber
in. ix. collatōes quaȳ quelibet subdividit̄ i titulos. Tituli autem
subdiuidunt̄ nō in leges. Sed i paragraphos. Et q̄n ex autētico
allegat̄ aliquis text⁹ p̄mittit̄ primo nomē libri cū preposiōe in
deinde ponit̄ titul⁹ postea subiungit̄ pagraph⁹ cū ipsi⁹ incepōe
et in fi. ponitur quota collacionis. Quāuis eī collacio naturalit̄
p̄cedit pagraphū qui i ea cōtinetur. Tamē collacio cū sua quota
cōsuevit̄ ultimo allegari. liz etiā interdū omittatur exēplū sumat̄
sic allegādo in auten. d̄ lenonib⁹. v. sanctim⁹ colla. iij. i. in libro

seu volumine autēticoꝝ sub titulo de lenonibus i pagrapho qui
iāpit sanctiā sub collacione tercia. Aliud exēplū in aut. de trien
et semij. ꝑ. cōsideremꝝ coll. iij. idest i autētico de triente et semisse.
in. ꝑ. cōsideremꝝ x. Itē i aut. ut diui. ius. sub. scrip. ha. glo. ques.
ꝑ. i. coll. viij. idest in hoc libro sub titulo ut diuine iussiones sub
scripcōm habeant gloriosissimi questoris x. Et nota drām inter
autētiā et autētica. Nā autētiā ē liber p̄cipalis vel volumē
de quo iā menao facta ē. Sed Autētica ē lex vna vel pagraphus
incorporatus in libro C. Et allegat hoc mō sicut eāā predictū est
in libro. C. in Autē. multomagis. C. de sacrosꝝ. eccle. x. Liber.
feudoꝝ qui alio noīe dicit collacō decima diuidit in duos libros
p̄ciales quoz q̄libet subdiuidit i titulos. et isti in capitula. et pa
graphos. vñ ut exēplari dicit In allegacione illiꝝ libri primo
ponit nomē libri postea titulꝝ. Dem capitulū et. ꝑ. ut sic allegādo
in libro alias et cōmuniꝝ in vsibus feudoꝝ. de prohi. feu. alie. ꝑ.
fa. ca. i. ꝑ. Hoc edictali. Et hoc breuiatū sic intelligit. idest i vsibꝝ
feudoꝝ. qui lib eāā collacō. x. dicitur Sub rubrica de phibicione
feudi. alienacione per fridericū i capitulo p̄mo et pagrapho alle
gato. et ē necesse aponere ꝑ fridericū ad drām alterius tituli i eodē
libro. de phi. feu. ali. per lotatiū potest eāā nomē libri vltimo
subiūgi ut i hoc exēplo Quibꝝ mo. feu. amit. c. vnico. ꝑ. vrsus
in vsu feu. i. i rubrica q̄bꝝ modis feudū amittat capitulo vnico
in paragrafo. vrsꝝ in vsibꝝ feudoꝝ. eāā interdū allegat colla
cione decima sic breuiādo coll. x. qz iste liber post ix. collacōs autē
ticoꝝ editꝝ ē. Alia possunt accipi exēpla multa de feu. mar. duc.
et co. i. de feudo marchie ducatꝝ et comitatꝝ de inues. i. mā. fac. i.
de inuestura in manū facta De mili. vasal. qui. cōtu. est. i. de mi
lite vasallo qui cōtumax est Qualiter va. iu. debe. do. fid. i. q̄liter
vasallus iurare debeat dño fidelitatē. Et ita de omnibus alijs
extendēdo et abbreviādo rubricas cū subiuncione tñ capituli et
pagraphi in quo cōtinet autoritas vel textꝝ allegatus. Tm de
libro feudoꝝ. **Q**uartꝝ liber p̄cipalis dicit instituta vel isti
tuāōes i nūero plurali et diuidit i quatuor libros parciales q̄ sūt
i troductorij in alios libros legales. imo deseruiūt eāā canonibꝝ

in quantū declarant significaciones terminoz in iure vsitatoz
qui multū vtilēs sunt incipientibz tamq̄ hostiū in domū in ius
prebētes itroītū. Quare cōsulā est omnibz quasi modo genitis
pueris et adultis lac iuris cōcipiscētibz. p̄ institutionū dogmata
sua p̄maria sumere nutrimenta. vt doctrina p̄ambula informati
iustiniani mereantē sanctioni securi inherere. **Q**ue a xp̄ianissimo
iustiniano impatore regularit̄ deriuata cōm ipatoz auctoritate
iubet vetat vindicat punit atq; permittit. **N**ullz ergo tā p̄sump
tuoz existat q̄ sine istitucionū doct̄nis ad iurū et maxie ciuiliū
sublimitates cōdescendere attēptet qm̄ ex alto irremediabiliter cor
ruūt qui volare satagūt anteq̄ pēnas assumāt. **F**uit aut̄ hic liber
de mandato Iustiniani impatoris qui eciam digestū cōposuit
Edicius post digestū et post primā cōposicionē codicis ante tamē
secūdi codicis quē nūc habemz cōpilacionē p̄ magnificū magistrz
tribunianū questorē sacri pallacij sui cum theophilo et dorotheo
viris illustribz. vt in principio institutaz dicat̄ et huiusmodi libri
parciales subdiuidūt vltērius in titulos et h̄j i paragraphos nō
in leges nec i capitula et paragraphi interdū quādo longi sunt
in versiculos in allegacionibz autē huius libri talis modus obser
uatur. q̄ primo liber noīat̄ postea rubrica. deinde paragraphz
cū versiculo. **E**xempli grā. instit. de iusti. et iu. §. i. i. in libro insti
tucionū sub rubrica de iusticia et iure in paragrapho primo illi
rubrice. **A**liud instit. de iu. na. gen. et ani. §. sed quociens. idest
institutis de iure naturali genū et ciuili paragrapho allegato
Item insti. de here. insti. §. hereditas. i. d. heredibz instituēdis pa
ragrapho: qui incipit hereditas. et sic in alijs exemplis accipiēd
est. **E**t hec de nominibz diuisionibz et exemplis ipsoz libroz le
galium pro nūc sufficiant. vt tamē plenius noscantur h̄j libri.
Nota q̄ digestū vetus sic incipit **I**uri operam datuz p̄us nosse
oportet. **U**nde nomē iuris descedat. **E**t primz titulus ē de iusticia
et iure. **I**nforciatū vero sic incipit. **D**otis causa semp et vbiq; ē
p̄cipua. **E**t primz titulus est soluto matrimonio quēadmodū
dos petat̄. **S**ed digestū nouū incipit **H**oc edicto pmittit̄ vt siue
iura siue iniuria fieret opus per nūciacionē ihiberet̄. **E**t est p̄mz

titulu de noui opis nūcia. Codex incipit Impator cūctos populos
 Et p̄ma rubrica ē de sum. tri. et fid. ka. Premittit eā p̄hemiu h̄
 que necessario. Autentiā incipit. Occupatis nobis circa toa? rei
 paras. Et ē p̄ma rubrica. Si heres soluere legatū noluerit De
 cima collatio que eā lib de vsib? feudoꝝ dicit Sic incipit. qz de
 feudo tractaturi sum? videam? p̄mo qui feudū dare possunt. Et
 p̄ma rubrica ē de his qui feudū dare possunt et qualit acq̄rat
 et retineat. instituta v̄o sic incipiūt Imperatoriā maiestātē non
 solū armis decoratā. s; eā legib? optet esse armatā. Notandū ē
 eā qz quidē liber volumē appellat? ē cōtinēs inse aliq̄ p̄dictoꝝ
 libroꝝ totaliū et aliquos p̄aliū videlicet Institū. Autēti. V̄sus
 feudoꝝ. et. iij. vltimos libros codicis. scz x. xi. et. xij. qui raro legi
 cōsueverunt et titulos h̄nt plerosq; rarissimos.

D Remissis itaq; noib? et diuisioib? libroꝝ vtriusq; iuris cū
 modis allegādi in ip̄is. Nūc p̄ breuiaturis glosaz legēdis
 subiūgā quoddā alphabetū i quo cōmuniores saltē abbreviate
 textū et glō. iuris cōtinebūt qd sic incipit. A. L. B. &. q̄ cūq; l̄raz
 alphabeti posita sola i textib? iuris maxie dēre. significat nomē
 pp̄riū viri vel mulieris. vt Arnold?. Bern̄hardus et sic de alijs.
 vt detesti. ex pte. A. id est Ade et sic de alijs. B. id est abbas scz
 lopus vel de castiliano. Ac. vel acur. i. acursi? glosator i le
 gib?. hic duos habuit filios vn? vocabat? fr̄asce? acursy valēs
 doctor q̄ glosis p̄s sui multas fecit addicōs. Ali? noie Ceruot?
 fecit eā addicōs que d̄nr ceruotine. modicū t̄n valētes. qz vna
 ponit. C. de edē. in. l. j. Et sic filij p̄t in iure p̄m̄ rēphēdere. vt
 ff. de cōdic. ob. cau. i m̄iorib? secus licz possit dari tutor p̄ futioso
 Al. .i. albertus doctor. Arch. i. archidiacon? magist
 Ala. id est alanus. Jo. ādree. q̄ glōuit eā sextū
 Ap. se. le. i. aplice sed legat?. et scripsit rosariū sup d̄ccreto
 Ap. re. i. appellatiōe remota. Ad. n. p̄. i. ad nostrā p̄nāz.
 Ap. ob. re. i. appellatiōis ob Aut. vel autē. i. autētiā liber
 staculo remoto. vel autētica lex incorporata.
 Ant. d. bu. i. āthonis d̄ buō Az. i. azo qui fecit sūmā vnā
 Ar. id est agumentum. i legib? ex q̄ sumūt exam̄adi

cōtinuaciones rubricaz.

- B**ren. ber. b. i. berenhardus
glosator decretaliū.
- Bar. brix. i.** bartholomeus
brixensis qui fecit addiāones
gloꝝ sup decreto q̄s si decretū
h̄ sic inci. glō. eius. Qm̄ no
uis supuenientib⁹ causis no
uis est remedijs succurrēdū.
- Bar. i.** bartholus de saxofer
rato legū interpres. **U**bes
- Bal. i.** bald⁹ i utroq; iuē scri
- Ban. i.** bandinus doctor.
- Bo. me. i.** bone memorie.
- Bul. i.** bulgarus doctor.
- But. i.** but⁹ scz antho. d but
- Q**in textu sola posita Celesti
nū designat maxime qn̄ appo
nūē hec vba p̄decessor noster
alias in glosis sūmis vel lcu
tis. **C.** magnū significat **C**
dice cōmuni in ablatio casu
Sed. c. parū. i. capi. vel cē
tesima in distinctionib⁹.
- Cy. i.** cinns doctor legum.
- Ci. i.** idest cinis.
- Cle. i.** clemētie vel clemētis
- Card. i.** cardinalis doctor.
- Consti. i.** constit. i. constitūcio.
- Copus. i.** cōpustulan⁹ doctor.
- Gen. ec. i.** cēsura ecclesiastica
- Con. t. t. r.** idest consolacioni
tue taliter respondemus.
- S**ola vel di. i. distinctione.

- De pe. idest de penitencijs.**
- De con. idest de cōsecracione**
- Dil fil. idest dilectus filius.**
- Dama. idest damasus papa.**
- Dy. idest dynus doctor.**
- Dis. v. idest discrecioni vestre.**
- Do. de ro. i. domi de rotha.**
- Duran. idest duranti⁹ doctor**
- S**ola et magna nomē p̄p̄riū
e. pua eodē vel eodē maxime
quando sequit̄ titulo distincti
one vel lege.
- Ec. ro. idest ecclesia romana**
- Extra idest extrauagans et**
hic est sciendū q̄ qn̄ in sūma
d casib⁹ in sūma pisana vel
alicubi in libris iuris ponit̄
auctoritas ex decretalib⁹ tūc
allegat̄ extra et significat ex
trauagātē scz textū vel capi
tulū ex corp⁹ decretoꝝ positū
Decretales enī paulo an̄ cō
pilacōem correctionē et cōcor
dacionē ipsaz erant extraua
gātes quia vagabant̄ extra
illud volumen **H**odie autem
per modernos canonistas ca
pitula in decretalib⁹ in sexto
similit̄ et in clementinis non
consuerunt allegare extra qz
talia capitula mō nō vagāt̄
extra corpus iniaū canonici
Sed legiste p̄dictoꝝ libroꝝ
textus allegat̄ extra eo quia

* Cf. Seckel I. 54, Anm. 211
 Wd. 9 Jan. 1929

sunt extra corp⁹ sui iuris scz
civilis. vey ē q̄ canoniste ad
huc hodie aliq̄s text⁹ eadē ca
nonia iuris allegāt extra. vī
delicet hos q̄ sūt extra vagan
tes nōdū icorpati iuri canoico

FA. idest facit.

Fe. re. pre. n. id ē felici⁹ recoz
dacionis p̄decessoris nr̄i.

F. t. i. fraternitati tue.

Fi. idest finali vel fine.

ff. idest digestis.

Fū. d. sen. i. frūdr̄ic⁹ de zenis.

Frā. de sab. i. frāscus de zabo
rellis doctor et cardinalis.

Flori. i. florianus doctor.

Fri. impa. i. fridericus impator

F. t. r. i. fraternitati tue ta
liter respondemus.

Gi spe. guilhelm⁹ in speculo
G. de mō. lau. i. guilhelm⁹ de
monte lauduno.

Guil. i. guilhelmus doctor.

Gen. i. genshelinus doctor.

Gra. i. graçian⁹ cōpilator dēcti
Go. l. gof. i. goffred⁹ qui cōpo
suit sumā. i. q̄ recitant exami
nādi i iure canoico cōtinuacōs
rubricarū et alia plura.

Gar. i. garcias doctor.

Hu. l. v. i. hugo. l. huguicio.

Ho l. hos. i. hostiēsis doctor.

Hen. bo. i. henricus boick.

Hon. i. honorius papa.

Her. i. hermanus doctor.

Isola vel cū titello sic. i. deno
tat infra. Pro quo sciendum
q̄n̄ textus allegat qui eam
postea habet siue i eodē libro
siue in alio eius dē tamē iuris
tūc dicit infra. et scribit p. 1.
longū cui supra poni potest
titellus vt sic. i.

J. ti. pr. c. i. ij. vel. iij. id est i fra
titulo proximo. c. i. x.

i. e. ti. i. infra eodem titulo.

J. buis significat vnū l. pmo
Jo. mo. i. iohannes monachi
glosator sexti in francia.

Jo. an. i. iohānes andree eadē
glosator sexti et clementinarū
qui et nouellas cōscripsit vale
rissimus doctor

Jo. imo. i. iohēs imola moder
nus doctor super decretalib⁹
notabiliter scribens.

Jo. vel. io. glo. i. ioh̄sglosator
decreti theutonic⁹ quē aliqui
nomiāt iohānem antiquū.

Jo. d. lig. i. iohānes d. lignano

Jo. d. fāt. i. iohēs d. fātusys

Inno. l. inoē. i. innocēci⁹ pa.

Imo. i. imola subaudiēdo io.

Jac. d. liz. i. iacob⁹ d. lizano

Ja. de are. i. iacol⁹ de arena

Ja. but. i. iacobus butrigarū

Ja. bal. i. iacobus balduinū

Ja. d. bel. i. iacob⁹ de beluifo.

Lsola. i. lege vel quinquaginta
in numero distinctionum

La. ab. i. lap⁹ abbas doctor

Lap⁹ d⁹ rap. i. lap⁹ d⁹ rapoib⁹

Lud d⁹ ro. i. luduic⁹ d⁹ ro do

La. vel lau. i. laudena⁹ in glo
sis decretalium

Li. i. libro vel liber scdm exi
genciam constructionis

Mar. i. martin⁹ doctor

M. vel mar. i. mandam⁹ sig
nante qn littera. q. sequitur

ut in. q. idest quaternus

Mo. ca. p. idest monacio cano
nica premissa.

Nic. sico. i. nicolaus sycolus

doc. et alit dicit panormitan⁹

l⁹ panormita modernissimus

No. et ve. tes. i. noui et veteris
testamenti

No. i. nota. Nota. i. notatur

Nouel. idest nouella

O vel op. idest opinio

Ob. idest obstaculo

Odo. i. odofredus doctor

Ol. l⁹ old. i. oldrad⁹ l⁹ olrad⁹

Osti. vel ost. i. hostiensis com
muniter tamen h⁹ dicitur ^{penult}

Pe. penitencia l⁹ petr⁹ l⁹ pet. l⁹

no. petr. l⁹ penit. i. penultio

pagrappho. qz in ordine alpha
beti no iuenit abbreuiat⁹ cu

no sit vna lra sic solet scribi. y.
ut qn capitulu vel aliqua lex

11

ē longa tūc ad cūius inuenien
dum textū allegatū ponit in
capitulo vel lege pagrapphus
vno vel plures No tñ qz pa
graphi sūt duplices. videlicet
magn⁹ et pu⁹. et paru⁹ debet
esse niger de incausto in tali
forma. y. vel cōsiti. y. et talis
debet legi cū sua determinacōe
seqnti. hic aut cōmunit⁹ ponit
in glosis vel i sūmis recollec
tis. Alius aut magn⁹ sic for
mat ¶ Et dz eē de alio colore
scz tubeo l⁹ blaueo seu flauo.
Et talis legi nō dz. licz i legēdo
dū iuenit vel dū venit ad eū
pausari debeat et in corrigēdo
libros dz notari ut apponat si
nō sit ibi. Nam certi textus et
sūme distinte sunt per talis
Ita qz allegatur primus secū
dus x. Si ergo nō essent ibi
cōtingeret pmū accipi p scdo
et scdm pro primo qz errorem
induceret et un⁹ scz. y. paru⁹
significat aliū videlicet mag
num et sic apud loycos est ter
minus secunde intencionis
Preal. idest preallegatis
Pri. i. principio. p to. i. p. totū
Pri. idest primo
Pretex. i. ptextū hec ē occasiōe
Pau. de leaz idest Paulus de
leazaris qui scripsit bene sup

tra paragraffus
qz vbi bene
ma de Li (= 12a1)

clementinis.

De. d. bel. i. petr. d. bella pti
ca doctor legu ultra mota

De. de samp. idest Petrus
de samprana.

Pl. i. placentin. doctor

Pre. di. i. pfulgeat dignitate
ut de testi. in. c. licet. ij.

Pre. i. preterea. **Pa.** i. papa

Pom. i. pompom. impator

Q. idest qstistioe qn ponit in
causis decreti vel qtenus qn
ponitur in textu decretalium
maxime post mandamus ut
sic manda. q.

Ray. i. raymund. capellan.

et penitenciar. Gregorij ix.

de q in pncipio decretaliu

Re. i. reota. ut ibi ap te ut s

Roff. i. roffredus doctor

Rog. i. roglorius legista.

Re. l. y. i. responso l' respōsio

Re. i. requiro l' remissionib.

Sali. i. salicetus doctor

Sico. ab. i. sycolus abbas

Se. ap. i. sedes apostolica

So. idest solutio

Sa. ap. cō. i. sacro approbate

conalio. **Se.** i. sequenti.

Sequen. i. sequentibus

S. vl' s. i. supra. rñ qñ aliqd

allegat in aliquo qd prius

an illū locū habitū ē in alio

vl' eodē libro eiusdē tñ iuris

videlz aut a nil' aut canonici
hoc allegatur s p s. breuē

Sz. s. longa sola. i. salicet

Spe. i. speculū liber magn.

Spec. i. speculatoz autoz spe
cul. scz guilhelm. durati.

Sub. ap. ob. i. submoto ap
pellacionis obstaculo ut de

testi. cum olim.

Sa. auc. cō. i. sac auctorita
te cōalij. ut de iureiu. nimis

Tan. i. tancredus

T. l. ti. i. titulo. eia. t. i. talit

Tho. idest thomas

Vin. i. vincencius doctor

Vincē. i. vincētin. eia doctor

Ob. d. bo. i. vbertas d bobio

Ult. idest ultimo

U. sola. idest quibz vel quita
ut. v. q. v.

Wi. vel wil. i. wilhelmus qd
ytalia scribunt guilhelm. et
francigine guilhermus.

Wi. durā. i. wilhelm. durati

V. i. versu vel versiculo

Ve. i. vetus ut. ff. vetus

X. idest decima

XX. idest vigesima x.

Xc. i. nonagesima. quia. X.

preposita. c. que significat

centū in numero subtrahit

ei. x. sicut eia in. xl. x.

Zab. i. Zaborella videlicet

dominus franciscus

D. idest consecratione

D. i. pagrapho l' pagraphis d' quo sup' lati' dictu' e'. Sūt et alie abbreviature de rubricis tam legū q̄ canonū maxie de decretaliū de quibus patebit. i. Hec aut' de abbreviaturis textuū glosaz sumaz et lauraz utiq; iuris p̄ter titulos nunc sufficiant. Que utiq; primis iurū alūpnis diffiales apparet i' primo aggressu. et raro colligunt ita copiose. Quare sit hoc opusculū incipientib; tantomagis acceptū cariusq; reputatū quāto sollicitius est collectum.

Quia ad p̄missaz noticiā necessariū est habere rubricas seu titulos utiq; iuris abbreviatis. et extensos preponā rubricas iuris canonicā propter eaz pauatate res; cū rubricaz iuris civil' quas eā subiangā. Eā quia s̄ p̄missus canonicū iuri civil' racōe dignitatis et excellencie s̄. Sequūt ergo rubricę decreta liū et p̄ cōsequens sexti. et clementinaz eo ordine quo ponunt in decretalib; primitus abbreviate. dem extēse. et p̄ ea ut eo facilius mēti inant me tice in. liij. versib; colligent.

vñ nota q̄ hñ sūt tituli decretaliū non inspecto ordine alphabeti. et primo primi libri secūdo secūdi s̄.

- D**e sū. tr. et fi. ka. i. d' sūma trinitate et fide catholica.
- C**onstit. i. constitutionibus
- R**escrip. vel rep. i. rescriptis
- C**onsue. i. consuetudine
- P**ostu. p̄. i. postulacōe p̄lato
- E**lec. i. electōe et electi p̄tate
- T**ransla. i. translacōe epōz.
- U**su pal. i. anctē et usu pallij
- R**enun. i. renunaciōibus
- S**up. neg. pre. i. supplenda. negligēcia prelatoz.
- T**emp. ord. i. t̄pibus ordinū et qualitatib; ordinandoz.
- S**crut. in or. fa. id ē scrutiniō in ordine faciendo.
- O**r. ab epi. q̄ re. i. ordinatis ab episcopo qui resignavit vel renunaciavit episcopatui vel excomunicato.
- E**ta. et quali. i. etate et qualitate ordine p̄ficiendoz.
- S**a. vnc. i. sacra vncione
- S**acra. ite. vel non. i. sacramentis iterandis vel non.
- S**er. nō or. i. seruis non ordinandis et eoz manumissione
- F**il. presbi. i. filijs p̄sbiteroz ordinandis an non.
- O**b. ad. rac. i. obligatis ad

ratioania ordinandis l'no.
Corp. via. i. corpore viatis
promouendis vel non.
Biga. i. bigamis n̄ ordinand
Cle. pe. i. clericus pegrinus.
Off. arch. i. officio archidiaconi
Off. archip. i. offi. archip.
Off. pmi. i. officio p̄micerij
Off. sacri. i. officio sacriste.
Off. custo. i. officio custodis
Off. vica. i. officio vicarij.
off. dele. i. officio et potestate
iudicis delegati.
off. le. idest officio legati.
off. or. i. officio iudi. ordinarj
off. iud. i. officio iudicis
Ma. et ob. i. maiortate et ob
Treu. et pa. i. treuga et pace
Pac. idest pacis.
Transac. i. transactionibus
Postu. idest postulando
Procur. i. procuratoribus
Sind. idest sindico
His que vi. met. i. his que vi
metus ve. causa fiunt.
In inte. re. idest in integrum
restitutione.
Alie. mu. iu. cau. i. alienacōe
mutandi iudicij causa facta
Arbi. idest arbitus
Iudi. i. iudicij **Cy. ij.**
Fo. cō. i. foro cōpetenti
Li. ob. i. libelli oblacione
Mu. pet. i. mutuis peticoib⁹

Lit. cōte. i. litis contestacōe
De li. nō re. i. de lite n̄ cōte
stata n̄ p̄datur ad testiu re
cepcoz l'ad diffinitiuā suāz
Iura. calūp. i. iuramēto calū
Dila. i. dilacionibus **Cp̄n̄**
Fer idest ferus
ord. igni. i. ordine ignicōnū
Plus peti. i. plus peticoib⁹
Cau. pos. et ppri. i. causa pos
sionis et proprietatis
Resti. spo. i. restitucōe spoli.
Do. et cau. i. dolo et dāna
Eo q̄ mit. in pos. i. eo q̄ mittit
i possessioz causa rei seruāde
De li. pen. idest de lite pendēte
nichil innouetur
Seque. pos. i. sequestracione
possessionū et fructuū
Confes. idest confessis
Proba. i. probacionib⁹
Testi. i. testibus et attestacō.
Testi. co. i. testib⁹ cogēd̄ vl nō
Fi. instru. i. fide instrumētoz
Presūp. i. presumpcionib⁹
Iureiu. idest iureiurando
Excep. idest exceptionib⁹
Prescrip. i. prescripcionib⁹
Re iu. i. sentēcia et re iudica.
Ap. i. appellacionib⁹ reuocacō
onib⁹ et relacōib⁹
Peregr. i. peregrinantib⁹
Cōfir. vi. i. cōfirmacōe utili
vel inutili. **Ci. iij. li**

Vita et ho. cle. i. de vita
et honestate clericorum.
Coha. cle. et mu. i. cohabita
tione clericorum et mulierum.
Cle. iu. i. clericis coniugatis
Cle. nō resi. i. clericis nō resi
dentibus in ecclesia vel p̄bēda
p̄bē. i. p̄bēdis et dignitatibus
Cle. egro. idest clerico egro
tante. vel debilitato
Instit. i. institutionibus
Conces. pre. i. concessione pre
bende l' ecclesie nō vacantis
Re se. va. i. ne sede vacante
aliquid innouetur
His que fi. a. p̄. i. his q̄ fiunt
a p̄lato sine cōsensu capituli
His q̄ fi. a. ma. i. his q̄ fiunt
a maiori parte capituli
Ut ec. bene. i. ut ecclesiastica
beneficia sine diminutione
conferantur
Re. ec non alie. i. rebus eccle
sie non alienandis
Preca. i. p̄catio l' p̄caris
Como. idest comodato
Depo. idest deposito
Emp. et vē. i. ep̄cōe et vēdicōe
Lo et oduc. i. locato et oducio
Re. p̄mu. i. re. p̄mutacione
Feu. idest feudis
Digno. idest pignoribus et
alijs caucionibus
Fideius. i. fideiussoribus

Solu. idest solucionibus
Dona. idest donacionibus
Peai. cle. i. peculio clericorum
Testa. idest testamentis et
vlamis voluntatibus
Suc. ab intes. i. successione
ab intestato
Sepul. idest sepulturis
Paroch. idest parochiis et ali
enis parochianis
Deci. idest decimis primitiis
et oblationibus
Regula. i. regulatibus et tra
seuntibus ad religionem
Conuer. coniu. idest conuersi
one coniugatorum
Cōuer ifid. i. cōuersione infidelium
Voto. i. voto et voti redēpcōe
Sta. mo. i. statu monachorum
et canonicorum regularium
Reli. do. i. religiosis domibus
ut episcopo sint subiecte
Capel. mo. i. capellis mona
chorum et aliorum religiosorum
Jurispā. i. iurispatronatus
Censi. idest censibus exacio
nibus et procuracionibus
Conse. ec. idest consecracione
ecclesie vel altaris
Cele. mi. idest celebracione
missarum et sacramento euka
ristie et diuinis officiis
Bapt. i. baptis. et eius effectum
Pres. nō bap. idest presbitero

vices suas. & ecclesias sub an-
nuo censu concedant

De magi. i. de magis et ne ali-
quid exigat p licētia docēdi.

Jude. idest iudeis et saracenis
et eorum servis

Hēti. i. hētias et manicheis

Sasma. idest sasmaticis

Apost. i. apostatis et reite-
rantibus batisma

His qui fi. oc. i. his qui filios
ociderunt.

In fan. et lang. ex. i. infanti-
bus et languidis expositis

Homici. idest homicidio volū-
tario vel casuali

Tornea. idest torneamētis

Cle. pung. in du. i. clericis
pungnantibus in duello

Bali. et sagit. idest balistarīs
et sagittarij. s

Adult. i. adultijs et stupro

Rapto. i. raptoribꝫ iādiarijs
et violatoribꝫ ecclesiarꝫ

Furt. idest furtis

Usur. idest vsuris

Cri. fal. idest crimine falsi

Sortil. idest sortilegij

Collu. dete. idest collusionē
detegenda

Delic. pu. i. delicto puerorꝫ

Cle. vena. i. clerico venatore

Cle. paus. i. clerico p̄cussore

Maledi. idest maledicijs

Cle. excōmuni. idest clerico
excōmunicato interdico vel
deposito ministrante

Cle. non oz. idest clerico non
ordinato ministrante

Cle. per sal. pro. idest clerico
per saltum promotō.

Co qui furt. oz. sus. i. eo qui
furtive ordines suscepit

Exce. pre. idest excessione pre-
latorꝫ in subditos

No. op. nun. idest noui opis
nūciacione.

Pruiue. idest priuilegij et ex-
cessibus priuilegiatorꝫ

Pur. cano. idest purgacione
canonica.

Pur. vulga. idest purgacione
vulgari

Iniur. idest iniurijs et damp-
no dato.

Pen. idest penis.

Pe. et re. idest penitencijs
et remissionibus

Sen. ex. idest sentenciā excō-
municacionis

Ver. sig. i. verborꝫ significacōe

Re. iu. idest regulis iuris.

Nunc p̄missis rubricis de
cretaliū abhuiatis et extensis
vt eo melius menti teneātur
sequuntur versus de eis dem
scōm ordinem.

Prima suprema fides statuit scribitque sueſcit
Postulat electus translatus auctor et vsus
Inde renūcio suppleo temporibus quoque scrutoz
Ordo resignatus. etas vngitque sacramen
Filius et seruus obnoxius et viāatus
Hinc bigamus clericus peregrinus et archileuita
Archisacer. primas sacris custos vice fungens
Delegans legans. Iudex ex ordine dictus.
Iudicis officium maior pax parte sequuntur
Transigo postulo procuro vel syndicus esto
Hinc metus integrat. alienat arbitrium dat

Iudicium foris libellus mutua poscens
Litem contestans sine quo non suscipit testes
Iur edictis feriis ex ordine nosco
Plus peto de causa spoliatus restituerendus
Est dolus est missus lis pendens atque sequeſter
Confessusque probo testis testes quoque cogo
Instruo presumo ius iurans exapiendo
Prescribo sententio prouoco pergoque firmo.

Quius honor clericus habitus clericusque iunctus
Non residendis dignus eger vel debilitatus
Instituo concedendo ne sede vacante
Et sine consensu maior pars non minuatur
Ecclesie res atque precatia commedo pono
Vendo loco muto feudum pignusque cauendo
Atque fideiussor soluit dat pealiorum
De testamentis etiam succedo sepultis
Parochiis decimis vult regula religiosus
Coniunx conuersus inuidus vota redemit
Inde status monachi domus atque capella locorum
Iure patronatus de censibus ara sacrata
Missaque baptismus quo non est presbiter vsus
Eucharistia reliquie ieiunia pura
Edes imunes seculi fuge clericæ merces

Sponsus et impubes clandestina sponsa duorum
Conditio vouens qui polluit atq; leprosus
Seruus de natis sequitur cognatio duplex
Post consanguineam consanguinei gelidior
Coniugium vetitum sequitur qui legitimi sunt
Acasare queunt diuorcia dona secunda

Acasatio siue calumpnia symonialis
Prelati rabi iudeus hereticusq;
Sismaticus apostaticus natos perimentes
Infans expositus homicidia torneamenta
Hinc clericus pugnant post hoc q̄ sagitat adulter
Ecclesie raptor sequitur fur. hinc et usura
Falsarius fors colludens crimen puerorum
Clericus venator percussor maledicusq;
Clericus depositus qui non est ordo minister
Saltus furtiuus excessus opusq; nouellum
Lex priuata subit sequitur purgatio duplex
Iniurie penesq; remissio post anathema
Verborum signi sequitur post regula iuris

Hij sunt speciales versus de rubricis decretalium scdm ordinem suum
Et ut s̄ tactu e ubi dicebat de decretalibus. C lxxxv. sunt rubrice
seu ti. Sunt aut capitula i decretalibus tria milia mi? xvij. versus
His centum tituli. sed quindenos remouebis
Sunc decrtales ter mille. sed absq; nouem bis.

Remissis titulis seu rubricis decretalium abbreviatis
et extensis non inspecto ordine alphabeti. Sed eo ordine
quo ponuntur in decretalibus. Et premissis versibus
de eisdem scdm ordinem ut eo melius menti teneantur. Sequuntur
nunc idem Tituli siue Rubricae decretalium extensi per ordinem
alphabeti scdm ordinem librorum eos continencium ordi-
nati ut lector iuris si indiguerit quis inueniendo quemlibet
illozum recurrat ad eos.

C Ti. v. li. decretaliū.

Auctoritate et usu pallij libro primo ti. viij
Alienacione iudicij mutandi causa facta li. i. ti. xi
Arbitris li. i. ti. xlij
Appellacionib⁹ reuolucionib⁹ et rela. li. i. ti. xxviij
Accusacionib⁹ inquisicioib⁹ et denuncia. li. v. ti. i.
Apostatis et reiterantibus baptismū li. v. ti. ix.
Adultēris et stupro. li. v. ti. vi.
Bigamus non ordinandis libro primo ti. xxi
Baptismo et eius effectu libro. iij. ti. xlij
Constitutionibus li. i. ti. ij.
Consuetudine li. i. ti. iij.
Corpore uicatis non ordinandis li. i. ti. xx.
Clericis peregrinis et eis rō sine litteris recipiendis libro primo titulo. xxij
Causa possessionis li. ij. ti. xij
Confessis li. ij. ti. xvij
Cōfirmacione utili li. ij. ti. iij
Cohabitacione clericorū et mulierū li. iij. ti. ij.
Clericis cōiugatis li. iij. ti. iij
Clericis nō residentib⁹ in ecclesia vel prebenda li. iij. ti. iij.
Clerico egrotante vel debilitato li. iij. ti. vi.

Concessione prebende ecclesie non vacantis li. iij. ti. viij.
Comodato li. iij. ti. xv.
Cōuersione cōiugatorū libro tercio ti. xxxij.
Conuersione infidelium libro tercio. ti. xxx. iij
Capellis monachorū et aliorū religiosorū li. iij. ti. xxxvi.
Censibus exactionib⁹ et procuracionibus li. iij. ti. iij
Cōsecracione ecclesie et altaris libro tercio ti. xl
Celebracione missarū et de sacramento eucharistie et diuini officij li. iij. ti. xli
Custodie eucharistie et crismatis et aliorū sacramentorum li. iij. ti. xliij.
Clandestina desponsacione libro quarto ti. iij.
Condicionibus appositis in desponsalibus vel alijs contractibus li. iij. ti. v
Cōiugio leprosorū li. iij. ti. ix
Cōiugio seruorū li. iij. ti. ix
Cognacione spirituali libro quarto titulo. xij
Cōsanguinitate et affinitate libro. iij. ti. xiiij
Calūmatorib⁹ libro. v. ti. ij
Clericis pugnātib⁹ in duello libro. v. ti. xiiij.
collusione li. v. ti. xxij

Clerico venatore libro quinto
titulo xxxiij.

Crimine falsi li. v. ti. xx.

Clerico passore li. v. ti. xxv.

Clerico maledico li. v. ti. xxvi

Clerico excomui. vel deposito
vel interdicto ministrante
li. v. ti. xxviiij.

Clerico per saltum promote
libro v. ti. xxix.

Donacionibus li. ij. ti. viij.

Dolo et contumacia li. ii. ti. xiiij

Deposito li. iij. ti. xvi.

Donacionibus li. iij. ti. xxxiij

Decimis et primicijs libro
tercio titulo xxx.

Desponsacione impuberuz
libro quarto titulo scdo.

Diuorcijs li. iij. ti. xx.

Donacionibus inter virum
et uxorem et dote post diuor
cium restituenda. libro quar
to titulo xxi.

Delicto pueroruz li. v. ti. xxiiij.

Electione vel electi potestate
libro i. titulo vi.

Estate et qualitate in ordine
presciendoruz li. i. ti. xiiij.

Eo qui mittitur in possessioz
causa rei seruande li. ij. ti. xv.

Exceptionibus li. ij. ti. xxv.

Ecclesiastica beneficia sine di
minucioe conferant li. iij. ti. xij.

Empti et vendi li. iij. ti. xvij

Ecclesijs edificandis vel repa
randis li. iij. ti. xlviij.

Enunitate ecclesiarum ami
terij et reru ad eas pertinen
cium li. iij. ti. xlix.

Eo qui duxit i ma. q̄ p̄ pol
luit p adulteriu li. iij. ti. vij.

Eo q cognouit consanguinea
uxoris sue l' spose li. iij. ti. xi

Eis q filios occidunt li. v. ti. x

Eo qui furtiue ordinem susce
pit li. v. ti. xxx.

Excessibus prelatoru in sub
ditos li. v. ti. xxxi.

Filij psbiteroruz li. i. ti. xvij

Foro competenti li. ii. ti. ii.

Ferijs libro. ii. ti. ix.

Fide instrumentoruz li. ii. ti. xxii

Feudis li. iij. ti. xx.

Fideiussoribus li. iij. ti. xxii.

Fugid et maleficiatis li. iij.

Furtis li. v. ti. xviii. ¶ ti. xv.

Falsarijs li. v. ti. xx.

Hys que vi metus ve causa
fiunt libro. i. titulo xl.

Hys que fiunt a prelato sine
consensu capituli li. iij. ti. x.

Hys que fiunt a maiori pte
capituli li. iij. ti. xi.

Hereticis li. v. ti. xii.

Homicidio voluntario vel
casuali li. v. ti. xii.

In itegrum restitutione libro
primo ti. xl.

Judicijs li. ij. ti. i.

Juramēta calūnie li. ij. ti. vñ

Jurejurando li. ij. ti. iij

Institutionibus li. iij. ti. vñ

Jurepronat⁹ li. iij. ti. xxxviij

Judeis et sarracenis et eoz

seruis li. v. ti. vi

Infantibus vel languidis

expositis li. v. ti. xi

Iniurijs et damno dato li.

v. ti. xxxvi

Libelli oblatōe li. ij. ti. iij

Litis cōtestacōe li. ij. ti. xlv

Locata et cōduc. li. iij. ti. xvij

Majoritate et obediencia.

li. i. ti. xxxiij

Mutuis peticoib⁹ li. ij. ti. iij

Mūmonio cōtracto cōtra in

terdictū ecclesie li. iij. ti. xvi

Magistris et ne aliqd exigat

p licētia docendi li. v. ti. v

Maledicis li. v. ti. xxvi. **Ex**

Nato ex libo ventre li. iij. ti.

Non ordinato ministrante

libro v. ti. xxviij

Noui operis nunciacione li.

v. ti. xxxij

Ne clerici vel monachi sca

laribus negocijs se intermis

ceant li. iij. ti. l.

Ne prelati vices suas alijs

concedāt et sub ānuo censu

libro v. ti. iij

Ne sede vacante aliquid in

nouetur li. iij. ti. viij

Ordinatis ab episcopo qui

renunciavit episcopatu vel

excomunicato li. i. ti. xij

Obligatis ad racionia ordi

nādis l nō. libro pmo. ti. xix

Officō archidia li. i. ti. xxij

Officio archipresbiteri. libro

primo ti. xxiiij

Officio p̄micerij li. i. ti. xxv

Officio sacriste li. i. ti. xxvi

Officio custodis li. i. ti. xxvij

officio vocarij li. i. ti. xxviij

officio vel potestate iudicis de

legati li. i. ti. xxix

officio legati. li. i. ti. xxx.

officio iudicis ordinarij libro

primo ti. xxxi

officio iudicis li. i. ti. xxxij

ordine cognicionū li. ij. ti. x

obseruancia ieiuniorū libro

tercio. ti. xlvj

Postulacione li. i. ti. v

Pactis li. i. ti. xxxv

Postulando li. i. ti. xxxviij

paratorib⁹ li. i. ti. xxxviij

Plus peticionib⁹ li. ij. ti. xi

Probacionib⁹ li. ij. ti. xx.

Presupcionib⁹ li. ij. ti. xxiiij

Prescripcionib⁹ li. ij. ti. xxvi

Peregrinantib⁹ li. ij. ti. xix

Prebendis et dignitatibus

libro tercio ti. v.

Prebendis li. iij. ti. xiiij

Dignozibus et alijs caucio
nibus li. iiii. ti. xxij.
Deaulio clericoy li. iiii. ti. xxv
Parochijs et alienis prochi
anis li. iiii. ti. xxix.
Presbitero nondum bap
tato li. iij. ti. xliii.
Purificacione post partum
libro tercio ti. xlvii.
Privilegijs et excessibus pri
vilegiatorum li. v. ti. xxxij.
Purgacione canonica. libro
quinto titulo. xxxiiij.
Purgacione vulgari libro. v
titulo tricesimoquinto
Penis li. v. ti. xxxvii.
Penitencys et remissionibz
libro quinto titulo. xxxviii.
Qui clerici vel vouentes
matrimonium contrahere
possunt li. iiii. ti. vi. **Cxvii.**
Qui filij sint legitimi li. iiii. ti
Qui munionu accare pnt vel
testificari li. iij. ti. xvij
Rescriptis li. i. ti. iij
Restitucione li. i. ti. ix
Rebus ecclesie alienandis &
non li. iiii. ti. xij.
Restitucione spoliatorum.
li. ii. ti. xij.
Rerū pmutacōe li. iiii. ti. xix.
Regularibz. et trāseuntibus
ad religionē li. iij. ti. xxxi.
Religiosis doibz li. iij. ti. xxxvi

Reliquijs et veneracōe sanc
toz li. iij. ti. xlv.
Raptoribus et incendiaris et
violatoribz eccliaz li. v. ti. xvij
Regulis iuris li. v. ti. iij
Somma trinitate et fide
catholica li. i. ti. i.
Supplenda negligencia pre
latorum li. i. ti. x.
Scrutinio in ordinacione fa
ciendo li. i. ti. xij
Sacra unctioe li. i. ti. xv
Sacramentis iterandis vel
non li. i. ti. xvi
Seruis non ordinandis li
bro primo ti. xvij
Sindico li. i. ti. xxxix
Sequestracione possessionis
et fructuum li. ij. ti. xvij
Sentencia et re iudicata li
bro. ij. ti. xxvii
Solucionibz li. iij. ti. xxij
Successionibus ab intestato
libro. iij. ti. xxvii
Sepulcris li. iij. ti. xxvii
Statu monachorum libro
tercio ti. xxxv
Spōsalibus et matrimonijs
libro. iij. ti. i.
Sponsa duozū li. iij. ti. iij
Scdis nupcjs li. iij. ti. xxi
Symonia et ne aliqd exigat
& promittat libro. v. ti. iij
Sismaticis et ordinatis ab

eis li. v. ti. viij
Sagitaris et balistaris li.
v. ti. xv
Sortilegis li. v. ti. xij
Sententia excommunicatiois
et solucione li. v. ti. xxxix
Translacione episcopi vel
electi li. i. ti. vij
Tempib9 ordinacionu et q̄li
tate ordinadoꝝ li. i. ti. xi
Treuga et pace li. i. ti. xxxiij
Transactionib9 li. i. ti. xxxvi
Testibus. et attestacionibus
li. ij. ti. xx
Testibus cogedis li. ij. ti. xxi
Testamentis et ultimis volu
tatibus li. iij. ti. xxvi
Torneamentis li. v. ti. xij
Ut ecclesiastica bñficia sine
diminucione cōferant libro
tercio. ti. xij
Ut lite non contestata non
procedatur ad testiū recep
tionem vel ad diuinitiuā sen
tenciā li. ij. ti. vi
Ut lite pendente nichil inno
uetur li. ij. ti. xvi
Vita et honestate clericorū
li. iij. ti. i
Voto et voti redempcione li.
iij. ti. xxxiij
Usuris li. v. ti. xix
Ver. significacionib9 libro. v
titulo. xl.

In sexto autē libro sunt
rubricę pauiores. videli
cet circa lxxij. Et in clemen
tinis adhuc pauiores. videli
cet xlvij. Capitula scire cupi
ens in hys duobus moy nu
merabit magis profecto quid
contineant attendendum est
quam quot sint vt autem fa
aliter sciretur In versibus
premissis que rubricę decre
taliū essent in sexto. et que
in clementinis desuper signā
de essent cū rubro vi. In sexto
et vij. in clementinis qd aliq̄
labore fieri possz illum ad re
mouēdū. Tytuli siue Rubricę
libri Sexti et Clementinarū
cōsequēter secunt. vt in eis de
positę sunt libris nō inspectu
ordine alphabeti. Et primo.
Tytuli siue Rubricę libri p̄mi
libri Sexti Decretaliū.

Tytuli primi libri Sexti libri
Decretaliū.

De summa trinitate et
fide catholica
De constitucionib9
De rescritis
De consuetudine
De postulacione prelatoy
De electione et electi p̄tate
De renūciacione
De supplenda negliā prela.

De temporibus ordinum et qualitatibus ordinandorum.

De filiis presbiterorum ordinandis an non.

De officio vicarij.

De officio et potestate iudicis.

De officio et potestate iudicis delegati.

De officio legati.

De officio iudicis ordinarij.

De maiestate et obedientia

De pactis.

De procuratoribus.

De his que vi. metus ve. causa fiunt.

De restitutione in integrum

De arbitris.

Ty. scdi li. sexti decretaliu.

De iudicijs.

De foro competenti

De litis contestatione

De iuramento calumpnie

De restitutione spoliatorum

De dolo et contumacia

De eo qui mittitur in possessionem causa rei seruande

Ut lice pēden nichil inouet

De confessis.

De testibus et attestacionibus

De iureiurando

De exceptionibus

De prescripcionibus

De sententia et re iudicata

De appellacionibus et reuocacionibus.

facionibus. et relacionibus

Tytuli. iiii. li. vi. decretaliu

De vita et honestate clerico.

De clericis coniugatis

De clericis non residentibus

in ecclesia vel prebenda

De prebendis et dignitatibus

De clerico egrotante. l. debilitato

De institutionibus

De concessione prebende vel

ecclesie non vacantis.

Ne sed vacante aliqd inouet

De rebus ecclesie non alienandis

De sepulturis

De decimis primicijs et obligationibus.

De regularibus et transeuntibus ad religionem

De voto et voti redemptione

De statu monachorum. et

canonicorum regularium

De iure patronatus

De consecratione ecclesie vel

altaris

De reliquijs et veneracione sanctorum

De immunitate ecclesie a iurisdictione

et rerum ad eas pertinentium

Ne clerici et monachi negocijs

secularibus se immisceant

Ty. iiii. li. sexti decretaliu

De sponsalibus et matrimonio.

De desponsacione impuberum

De cognacione spirituali.

Tytuli. v. li. sexti decretaliū.

De accusacionib⁹ inquisi
cionib⁹ et denūciacoib⁹

De hereticis et manicheis.

et eoz seruīs

De sasmaticis

Casuali

De homicidio voluntario l'ca.

De excessib⁹ p̄la. in subditos

De priuilegijs et excessibus

priuilegiatorū

De iniurijs et dampno dato

De penis

De penitēcijs et remissionib⁹

De sentēcia excoīcacionis

De verborū significacione

De regulis iuris

Dositis titulis quinq; li
broz li. vi. put cōsequē

ter ponūtur in libris non in

spcō alphabeti ordie ponūt

idē tituli siue rubricę p̄fatę

libroz libri sexti sedz ordine

alphabeti vt a lectoribus a

cius inueniri valeant

Tytuli siue rubricę libri
sexti Decretaliū.

Abitris libro. i. ti. xxiij

Appellacionib⁹ et accusaci
onib⁹ et relacoib⁹ li. ij. ti. xv

Accusacionib⁹ et inq̄sicioib⁹

et denūciacionib⁹ li. v. ti. i.

Bigamis. li. i. ti. xi.

Constitucionib⁹ li. i. ti. ij.

Consuetudine li. i. ti. iij.

Confessis li. ij. ti. ix.

Clericis cōiugatis li. iij. ti. ij

Clericis nō residentib⁹ i eccle

sia vel prebenda li. iij. ti. iij

Clerico egrotante vel debili

tato. li. iij. ti. v.

Concessione prebende vel ec

clesie nō vacātis li. iij. ti. viij

Consecracione ecclesie vel

altaris li. iij. ti. xix.

Cognacōe spūali li. iij. ti. iij

Dolo et cōuincacōe li. ij. ti. vi

Deamis primicijs et obla

cionib⁹ li. iij. ti. xiiij.

Desponsacionib⁹ impuberū

libro. iij. ti. ij.

Electione et electi potestate

li. i. ti. vi.

Eo qui mittit in possessionē

causa rei seruāde li. ij. ti. xvij

Exceptionib⁹ li. ij. ti. xvij.

Excessibus prelatorū in sub

ditos li. v. ti. v.

Filijs p̄sbiterorū ordinādis

vel non li. i. ti. x.

Foro cōpetenti li. ij. ti. ij.

His que vi. met⁹ ve. causa

sunt li. i. ti. xx

Hereticis et manicheis. et

eoz seruīs. li. v. ti. ij.

Homicidio voluntario vel

casuali li. v. ti. iij.

Judicijs li. ij. ti. i.

Juramēto calūpnie li. ij. ti. iij

Jurjurando li. ij. ti. xi
Institutionibus li. iij. ti. vi
Jure patronatus li. iij. ti. xvij
Immunitate ecclesiarum am-
teriorum et rerum ad eas pertinē-
tium li. iij. ti. xx.
Iniurijs et dampno dato li.
v. ti. vij.
Litis cōtestatione li. ij. ti. iij
Majoritate et obediencie li
primo. ti. xvij
Ne sede vacante aliquid in-
nouetur li. iij. ti. vij
Ne clerici vel monachi nego-
cys secularibus se immiscant
li. iij. ti. xxi.
Officio vicarij li. i. ti. ij.
Officio et potestate iudicis
libro primo ti. xij.
Officio et potestate iudicis
delegati li. i. ti. xiiij.
Officio legati li. i. ti. xv
Officio iudicis ordinarij li
bro primo. xvi.
Postulatione p̄latorum li. i. ti. v
Pactis li. i. ti. xvij
Procuratoribus li. i. ti. xix
Prescriptionibus li. ij. ti. xij
Prebendis et dignitatibus
libro tercio ti. iij
Privilegijs. et excessibus pri-
vilegiatorum li. v. ti. vi
Penis li. v. ti. vij
Penitentis et remissionibus

libro quinto ti. ix
Rescriptis li. i. ti. iij
Renūciationibus li. i. ti. vij
Restitutione in integrum li-
bro primo ti. xxi
Restitucōe spoliatorum li. ij. ti. v
Rebus ecclesie non alienan-
dis libro tercio ti. ix
Rerum pmutacione li. iij. ti. x
Regularibus et trāseuntibus
ad religionem li. iij. ti. xiiij
Reliquijs et veneracione sac-
torum libro tercio ti. xix
Regulis iuris li. v. ti. xij
Sūma trinitate. et fide catho-
lica li. i. ti. i.
Supplenda negligencia pre-
latorum li. i. ti. vij
Sentencia et re. iudicata
libro secundo ti. xiiij
Statu monachorum et canoni-
corum regulariū li. iij. ti. xvi
Sponsalibus et matrimonijs
libro quarto ti. i.
Sasmatias li. v. ti. iij.
Sentencia excommunicacionis
suspensionis interdicti et so-
lucionis libro quinto ti. x
Tempibus ordinū et q̄litati-
bus ordinandorum. li. i. ti. ix
Testibus et attestacionibus
libro secundo ti. x
Testamentis et ultimis vo-
luntatibus li. iij. ti. xi.

De lite pendente nichil inno
uetur li. ij. ti. viij.

Vita et honestate clericorum
libro tercio ti. i.

Voto et voti redemptione li
bro tercio ti. xv.

Vborum significacione li. v. ti. xi

Nota in libris libri sexti decre
taliu sunt tituli siue rubricae.

In primo libro xxij.

In secundo xv.

In tercio xxi.

In quarto. iij.

In quinto xij.

Ecce tituli siue rubricae
clementinarum ut in libris
earum consequenter positi sunt or
dine alphabeti non in specio

Tituli primi libri clementinarum

De summa trinitate et
fide catholica

De rescriptis

De electione et electi potestate

De renunciationibus

De suppleta neglecta prelatorum

De etate et qualitate in or
dine presacientiarum

De officio vicarii

De officio et potestate iudicis
delegati.

De officio iudicis ordinarii

De procuratoribus

De in integrum restitutione

Tituli secundi libri clementinarum

De iudiciis

De foro competenti

De causa possessionis et pro
prietatis

De dolo et contumacia

De lite pendente nil inouetur

De sequestratione possessionum
et fructuum

De probationibus

De iuramentis

De exceptionibus

De sententia et re iudicata

De appellationibus recusacio
nibus et relationibus

Tituli tertii libri clementinarum

De vita et honestate cleri.

De prebendis et dignitatibus

De concessione prebendis vel
ecclesie non vacantis

De rebus ecclesie non alienandis

De rerum permutatione

De testamentis et ultimis
voluntatibus

De sepulchris

De decimis primitiis et obla
tionibus

De regularibus transseuntibus
ad religionem

De statu monachorum et cano
nicorum regulatum

De religiosis domib⁹ ut ep̄o
sint subiecte

De iure patronatus

De censibus et exactione et pro
curacionibus

De celebracione missarū et
sacramenta eucharistie. et di
uinis officijs

De reliq̄is et veneracōe scōrū

De imunitate eccliarū ami
teriorū et rex ad eas ptineāū

Cy. iij. libri cle.

De cōsanguinitate et affinitate.

Cy. v. libri cle.

De maḡis et ne aliq̄d exi
gat p̄ licentia docendi.

De iudeis et sarracenis et
eorū seruis.

De homicidio voluntario vel
casuali

De excessibus prelatorū in
subditos.

De priuilegijs et excessibus
priuilegiatorū

De penitentijs et remissionib⁹

De sn̄a excoicacōis suspensōn
interdicti et solucōn.

De verborū significacione

Positis titulis quinq; li
broꝝ Clementinarū put
cōsequēter ponunt̄ in libris
nō inspecto alphabeti ordie
ponunt̄ idem Tytuli siue ru

brice p̄fatorū librorū clemēti
narū sc̄dm ordinē alphabeti
ut a l̄cōtib⁹ acius iueniri va
leant.

Tytuli siue rubrice libri cle
mentinarū.

Appellacōib⁹ recusacōib⁹
et relacionib⁹ li. ij. ti. xi
Causa possessionis et propri
etatis li. ij. ti. iij.

Concessione prebende vel ec
clesie nō vacantis li. iij. ti. iij

Censib⁹ et exactionib⁹ et pro
curacionib⁹ libro. iij. ti. xij

Celebracōe missarū et sacra
mento eucharistie et diuinis
officijs li. iij. ti. xij.

Consanguinitate et affini
tate libro. iij. ti. i.

Dolo et contumacia li. ij. ti. iij

Decimis p̄micijs et oblacio
nibus li. iij. ti. viij.

Electione et electi potestate
libro. i. ti. iij.

Estate et qualitate ī ordine
presciendorū li. i. ti. vi.

Exceptionib⁹ li. ij. ti. ix.

Excessibus prelatorū in sub
ditos li. v. ti. iij.

Foro cōpetenti li. ij. ti. ij.

Homicidio voluntario vel ca
suali libro. v. ti. iij.

In integrum restitucione li
bro. i. ti. ix.

Judicij li. ij. titulo. i.
Jureiurando li. ij. ti. viij
Jurepatronatus li. iij. ti. xij
Immunitate ecclesiarum am-
tiorum et rex ad eas pertinens
aum li. iij. ti. xvi
Judicis et sarracenis et eorum
seruis li. v. ti. ij
Magister et ne aliquid exigat
pro licentia docendi li. v. ti. i.
Officio vicarij li. i. ti. vij.
Officio et potestate iudicis
delegati li. i. ti. viij
Officio iudicis ordinarij li-
bro primo ti. vij.
Procuratoribus li. i. ti. x.
Probationibus li. ij. ti. vij.
Prebendis et dignitatibus
libro iij. titulo ij.
Privilegiis et excessibus pri-
uilegiatorum li. v. ti. v.
Penitentibus et remissionibus
libro. v. ti. vi.
Rescriptis li. i. ti. ij.
Renunciacionibus li. i. ti. iij.
Rebus ecclesie non alienandis
libro. iij. ti. iij.
Rex permutatione li. iij. ti. v.
Regularibus et transeuntibus
ad religionem li. iij. ti. xi
Religiosis domibus ut episco-
po sint subiecte li. iij. ti. xi.
Reliquis et veneracione
sanctorum li. iij. ti. xv.

Summa trinitate et fide ka-
tholica li. i. ti. i.

Supplenda negligencia pre-
latorum li. i. ti. v.

Sequestracione possessionum
et fructuum li. ij. ti. vi.

Seneca et re iudicata li. ij. ti. x

Sepulchris li. iij. ti. vij.

Statu monachorum et cano-
nicorum regulatum li. iij. ti. x.

Sentencia excommunicationis
suspensionis et interdicti et
solucionis li. v. ti. vij

Testamentis et ultimis vo-
luntatibus li. iij. ti. vi

Ut lite pendente nichil inno-
uetur libro. ij. ti. v.

Vita et honestate clericorum
libro. iij. ti. i.

Verborum significacione. li. v. ti. vij

Nota in libris clementinarum
decretalium sunt tituli siue
rubricae in. i.

In primo libro xi.

In secundo xi.

In tercio xvi.

In quarto. i.

In quinto vij.

Sane debes quod promissae sunt
rubricae dumtaxit decretalium
licet talium plurime ponuntur
in legum codicibus.

Sed quia decreti rubricas nimis esset tedi-
osum enumerare propter maximam multi-
tudinē. Ne tamē naturā eius preteream. Usus
subiugam totam materiā decreti significantes.
In genere de qualibet distinctione et omnibus
questionib⁹ cunctarū causarū.

Collige versibus quid vult distinctio queuis
Ut videat quisq; diuinū ius hominisq;
Ut sciat per que consistunt iura quiritum
Et cur dicatur res ecclesiastica canon
Regum cur fuerint a primo condita iura
M Nec liceat cuiq; ius naturale mouere.
Hec mala peccati distinguit iudicati
Ex hac cognosces qui leges composuerunt
Re qua ius nature consuetudine differt.
Ut naturali cedant que constituuntur
Sic legi regum lex preualet ecclesiarum
Mandata iuris et legum vincitur usus
Omnia iusticie discretio prouide pensat
Non dispensatur ubi naturale patet ius.
Sic nec agas leuia q̄ quis vitet grauiora
Tempus in hac discre. quo canon cepit esse
Respicias quot erant et eos qui cōstituerunt
Actor sit papa. si consilium celebrandum
Tu dicitur hic q̄ bis sinodus celebratur in anno
Hec monstrat quid decretalis epistola possit
Tanto quis valet quo quis rationib⁹ instat
Sūmos seu minimos tractans locat inferiores
Ista loca distinguit et ordinat ecclesiarum
Consecrat hec omnes maiores siue minores
Discutit ista genus patriam vitam q̄ sacra di
Ita hec dat cuiq; suū veniale de crimine distans
Sic post baptisma contentus coniuge sola
Tuac augustinus nubentis rota requirit

Ista sacramento contractū dampnat et odit
N hac locus et tam tempus parua notantur
C Contradiat hec per conalium manicheis
T tingit et hec que cōtineant offerre volentes
I nstruit hec leuita minor q̄ contineat se
O rdo sacer non datur ei si quis bigamus sit
F emina pontifici persona domestica non sit
I sta docet presul quod debet sobrius esse
A stuit hec prudens q̄ debeat esse sacrandus
T hec prohibet legere gentilia metra sacratum
S cripturas sacras sacrandus scire iubetur
A monet hec illum qui nō extrinseca nouit
N isi sit ornatus hic non admittitur ipse
C onuenit esse modum gressus uerbiq; abiq;
T ucius est ipsi si sit cunctus bonus hospes
I n factis uerbis hunc condeat esse pudicum
G loria pontificis est procul ingluuies sit
E xpedi ut non sit percussor quisq; sacerdos
R espuit hec hominē distinctio litigiosum
M ittit ī interitū cupidus hoc fenus abhorrens
A biatur sacrandus in hac se neophitus
N on uenit ad clerū qui corpus h̄z uiciosum
I udicat hec p̄mo grauit h̄ post modere miseret
S acra vetat hec omnes quos cura stringit
P repositus primo datur hic preposterus ordo
I darco vetat hos. quia sepius h̄y repetuntur
R eiat hec seruos sine libertate sacrandos
E ciat absasos et corporibus uiciatos
C ondemnat in hac generacio presbiteroz
A hic baptisatus prohibetur si fuit eger
N hec vetat abbate monachos uolente sacra
O fficiū negat hec nisi sit bene quisq; probatus
N ullus erit presul nisi quem sacer ordo decorat
I ndigni layci iubet hec ne pontifices sint

C
U
S
C
U
H
U
S
E
R
A
T
P
A
T
R
I
A
S
C
H
U
S
S
E
N
R
I
E
T
H
I
N
S
Clerus plebs princeps hic eligit hic petit hic vult
Usurpans laycus id vt eligat audiat istam
Sed docet hec per quid tribuatur presulis ordo
Cum dissensio sit a pluribus edita stabunt
Vt sacretur ab omnibus archiepūs hic vult
Instituitq; iubet a preside presbiteros hec
Vult hec sacra si cui dubius fuit ordo
Si vult hoc presul.lectores condiat abbas
Ecclesia titulo ve carens non promoueatur
Respice dicta patrū ne promoueas alienum
Abiunt hic recipi cui dimissoria non est
Tu te suspicias quem formata tuetur
Punit maiores dum promouent inferiores
Distinguit tempus. hec in quo promoueantur
Tempora distinguit et in his ieiunia ponit
Rectos iudicat hec modulos intersticioꝝ
Ista dat annoꝝ numerū quo promoueantur
A quibus ipsa patris electio debeat esse
Sed loca pontificis docet hec et presbiteroꝝ
Crimine quo careat sacrādus in hac replicatur
Hec dat pauperibus lapsosq; docet reparare
Vt nec consensum det peccatis alienis
Sollicitus sit episcopus oppressos releuare
Congruit vt presul fore primū nouiter hospes
In cautum largū vetat hoc venantibꝯ obstat
Hac datur impensa viduas inopesq; tueri
Respuitur clerus si non pius aut cupidus sit
Istic regula sit et q̄ bene prepositus
Ex hac sacra prohibentur litigiosi
Tucius ante petat nisi sit satis ecclesie res
Hec plus corde probat dño q̄ voce canendum
I Hec dat obedire maioribus inferiores
N Non negat iste suas mādare vices patriarchā
S Sed non omnino vetat ista tacere minores

U De seculi princeps non ordinet ecclesie res
 U Urbis non signatos apices nō vult neq; mittit
 E Est ius muniti peregrinū quinq; sigillis
 U Vniuersale nullum sunt ista vocari
 I Ista vetat ne qui celebrent nisi pallia dentur
 A Moribus in decori non pallio sunt decorandi
 Absit vt vna habeat duos prouincia patres
 Sensus versibus hys dat cause questio quis
 D Dampnat ementes spiritalia gracia cūsti
 I Ingressum vendens vel emens perit ecclesiar
 S Si pro prebendis dederis quid symon habebis
 C Criminis ignorans fiet reus ille paterni
 E Ecclesiam reddit ista vix q; ordine prestat
 R Rursus promotos abscondit ius promouendos
 E Ecclesia pax plena sibi cleriq; negatur
 C Causa putens cū sit cunctis nō queritur ordo
 A Ad ius vel synodū nullus trahat expoliatū
 U Dim talem subeat qualem fecisse volebat
 Ad testesq; duos presul conuincatur aptos
 Si cadat accusans non cogitur reus ultra
 Respuitur iure vox dilatoria si sit
 Vir bonus accusat quēuis licet inferior sit
 Mandato legis datur accusatio scriptis
 Q Qd plene restitui debeat ius edocet omne
 U Datur iudicijs quanto fuit expoliatus
 A Apte tractetur quāuis inducia datur
 R Restat vt infamis et homo sine lege tacēs sit
 U Vox inimica domestica vox non obest alieno
 M Mitti vel duci non debet ad exteriores
 L Libē ab hac nō stat sil' quē sua culpa remordet
 I Iudex auditor non fiat presulis vnus
 B Iudicio nullus vmq; dampnabitur absens
 E Exigitur nequis in quo cadit hoc repetatur
 T Torquet in actorem sibi vox abiecta reatum

O Omnis anathema nec agat nec testificetur
R Rite tacet quinis minor illum si tenet etas
D Dum ne quis agere nequeas et testificari
I Jus statuit ne sit quis vnq̄ testis et actor
N Numq̄ dampnetur quis cum nō possit adesse
E Dat ius quod q̄s agat pro se ciuilia tantum
M Mitat famosū neglecta probatio flagris
E Est accusandus semel et bis terq̄ vocandus
N Nemo procuret crimen ciuilia curet
B Baiula iuris iubet vt sinodalia fiant
R Reuera malus est mala cuius que male pandit
A Aut caput aut lingua delatori capuletur
Omnes infames tacent aut crimine tenti
Presulis obiecta nisi vera proles reprobaris
Iudiciū expetere nūquā debes alienum
Alter adesse potest si sit prouincia discors
Si cadit accusans non cogetur reus ultra
Est qui dum viuit nemo sibi substituendus
Tutus semper erit hic qui se dante recepit
Dat ius ne statuat successorem sibi presul
Nullus amicoꝝ michi profit vt eligat vnus
Electus cum sim prestatur cautio dampni
Est secum standum sententia ni vetant ipsum
Ordinis est ne quis vnquā redeat sine scriptis
Siquis anathema statuit virtute carebit
Iudicis et altariū nullus est ordo petendus
Curent primates bene sua non aliena
Non dubites dotem cum basilica retinendam
Ordinet et seruet dispenset non alienat
Nil preterq̄ duos presumat sumere soldes
Iudicet vt laycus clericum nō attrahat vllus
Iudiciū seclī sequitur suspensio cleri
Seu bona seu mala sit sententia dico tenci dā
Dico q̄ propriū poterit quid clericus habere

Ecclesie si res vendis vel emis sibi reddas
Si dare vis et des dare nō potes ecclesie res
Ex re cōmuni quesitis utimur eque
Si fortasse voles testari de proprio des
Ecclesie baptismali dande decime sunt
Tēpora longa trahunt ius funeris et decimaz
Ius est ne quis plus repetat quā debeat alter
Non nisi civile re. frater testis habetur
Tale quid exercens non debet clericus esse
Si tulerit plusq̄ dederit iam fenus habetur
Est male quesita elemosina non fit alienis
Si male quesita tenet digne nō penitet vllus
Infuria non pena datur cum pena notatur
Nec retinere licet que sunt promissa patrono
Solum voce nequit condemnari mulieris
Tali die deum placitum non debet haberi
Atq; probatur in hac probatio danda neganti
Nec confessio fit nec iuramenta coacta
Collere nō poterit quē confert solus honorem
In grauib; si sit deuiatus eiciatur
Dantur in hac monachi pastores ecclesiaz
Abbas ecclesiam presul debet dare curam
Hic legitur q̄ ius et rem prescripcio tollit
Quadragesimis domibus prescripcio religiosis
Tales si teneant ius non tamē ergo gubernēt
Usurpans sine iudicio rem deadet a re
Respuit a laycis ius ecclesias retineri
Queritur an liceat cordis dimittere votū
Ut sua censaldus teneat que deserat eger
Omne monasterio remanebit nec redit ille
Dum redit illiāte que contulit illa manebunt
Terminat hec aput alumpnū synodole statutū
Ut non abbates a presule constituentur
Ut presul clerū non impediāt monachandū

Ipsa nolente tamen non suscipiat alter
Sed iam canonicos canon prohibet monachari
Quem pater offert si placet exit cum sit adultus
Visam mox vestem si non pater abdicat hic stet
Offert inuitum nec seruat religionem
Et si forte placet monacho transire licebit
Pama sit ex titulo sit comendata secunda
Ecclesiam renui vetat hac aliisque cupiti
Tercia ne liceat tractare negotia seculi
In clara veste prohibetur clericus esse
Examen proprium fugiens sine spe graduū sit
Iuramenta licet homini dare quando necesse
Si sic esse putat ut ait non peiorat ipse
Taliter exemplo quod obediatur iste probatur
Vota promissa mutantur turpia si sint
Dum periurare cogis periurus haberis
Ex iusta causa multis licet arma mouere
Fiet bellum iustum si pro rebus repetendis
Fas est quoniam quidem socio succurritur armis
Inferique docet vindictam questio quarta
Cum sit ad hoc positus ut puniat ille meretur
Iura iubent homines peruersos ad bona cogi
Ecclesie rebus sint heretici spoliandi
Tandem de clero nulli licet arma mouere
Siquis es hereticus tua sit sententia nulla
Interdum mali post mortem corripuntur
Crimine predonum non dampnetur domus eius
Tuta sit ecclesia quam lex priuata tuetur
Et si subsequitur lex altera derogat illi
Mentem diuinam timantes sortilegi sunt
Vita non viuunt qui peccant ista tenentes
Romina materia que per primordia sumpsit
In quatuor discas si forte requiris
Tales incessent comunio tollitur ipsis

Vinctum pontificis nō solues tu mortuū
Morte facit penas noli proponere quantum
Sic solempne dicitur cōnubia votum
Sponsa ligat sponsū proprie nō est in vxor
Solvit disparitas cultus cōnubia queq;
Iungitur hic alij si respuit illa manere
Testatur bigamū sacer augustinus eundem
Viros coniugij persone dissipat error
Tantum condicio poterit si vilior exit
Ius contracta prius nō solvit federa. sed post
Parvi contrahere nequeunt sponsalia iure
Spiritualis naturali non societur
Vxorijq; sue cognatus non societur
Mandatur clandestina ne connubia fiant
Pollutam vetat hec et mortē fraude parētem
Si datur in vita post quādo placet redit illā
Ut nulli nubat nisi patris sponsio fiat
Ducere lex prohibet in coniugio meretrices
Obstat coniugio sacro complenda libido
Cum sit liber anus nō spondeat hac pater ei;
Tangere ne liceat aliam quā stirps sibi fiat
Reuera sine mente caro nunquā violatur
In simili lapsu non hanc dimittet adulter
Nullā dum vivit hec hic pro cōiuge ducat
Alter non peccet quo dampnetur minus alter
Frigidus est alij tunc non sociabitur vlli
Vir nō abiciat sine iudicio mulierem
Tercia si credis purgat confessio crimen
Purgat secretum cordis contritio crimen
Et profecto semel dilectio non cadit unquā
Nemo semel si penituit bene peritet ultra
Ista probat dimissa semel peccata teneri
Magna cautela quibus pensare tenetur
Debeat esse gemens et q̄lis vulnera purgās

Omnes baptismi maculas quo tergere possis
Dum tamen in vita post mortē ducere vitam
Ut vir non oret vxor si debita querit
Mens vtriusq; nisi sit nō bene continet alter
Tuta manet viuente viro que nescia nupsit
Vult leo si venit hic redit hec retinēsq; prior em
Cognatam propriam nemo pro coniuge ducae
Omnes vxoris consanguineos reprobabis
Nunc septēnoꝝ graduū distinguitur ordo
De que status hominis sic est generacio quarta
Truncis ponitur hic cum ramis vt docet
In testes recipi monstrat tibi sexta parentes
Tangitur hic q̄ non incestu gignitur heres
Vtiat hec in quo dispensandum licitum sit
Aut si fraus subeat cogetur illa reuerti
Susceptam sobulem vetat affini sociandam
Tunc raptus fiet cum vi deducatur illa
Coniungetur ei purgacio crimine raptis
Consecrat ecclesias domini distinctio prima
Panis sacrati fert sacramenta secunda
Tercia dat ferias nobis ieiunia datq;
Baptismaq; docet tempus distinctio quarta
Confirmat sacrat officijs ieiunia laudat
Pneumate donato concludit fine beato

Explicit decretū versificatū.

Hber decretorū distinctus est in tres ptes
Quarū prima vocatur distinctiones et
huiusmodi sunt centū et vna. In primis duab;
distinctionib; tractat magister gradian; de iure
ponendo iuris diuisionē subdiuisiones et diuer
sarū specierū differēcias et cōueniencias. In t̄cia
quid sit canon. quid p̄uilegiū. et q̄d officiū legū

In quarta quare leges facte
sunt et quales esse debeant
et quādo de eis vel scdm eas
sit iudicandū. ac de quadra
gesimali obseruacione
In quinta de muliere enixa
vel menstriosa
In sexta de multiplici genere
illusionū.
In septia de cōditorib⁹ legū
In octaua q̄ veritati et rōi
sit cōsuetudo posponenda
In ix. q̄ tribunalia regū sac̄
dotali sūt ptāte subdita et q̄
pōtifex et reges sese indigēe
In. x. quib⁹ legib⁹ impatorū
sit obtemperandū et q̄ men
dacia scriptorū non sunt ad
missa canonib⁹ q̄ si quando
inueniant⁹ sunt corrigenda
in opusculis tractatorū
In. xi. q̄ vsus et consuetudo
legū et canonū non vincant
et que cō. ob.
In. xii. et cōsuetudie et more
quisq̄ modum psallendi
debet teneri
In. xiii. q̄ minus malum est
eligendum
In. xiiii. q̄ nō aliqua cōmit
tenda delicta a nobis ne aliū
grauiora cōmittant et que
conscijs valeant temperari
In xv. quo tēpore generalia

consilia ceperunt et quorū
patrū recipiunt opuscula
In xvi. q̄ synodi vel concilia
robovent auctoritate rōna
In xvij. q̄ absq̄ auctoritate
romani pontificis synodus
non debet congregari
In xviii. de pena eorū qui sy
nodo adesse contempnunt de
auctoritate romane sedis
In xix. de aūctate decretaliū
ep̄larū et aplicarū sanxonū
In. xx. distinctione magister
incipit agē de mistis ecclesie
In xxi. de diuersis ordinib⁹
et gradib⁹ ministrorū
In xxij. de dignitate romane
ecclesie et quorūdā librorū
In xxiii. de ordine ministrorū
incipiēs a romano pontifice
Descēdo per singulos grad⁹
vsq̄ ad hostiatiū
In xxiiii. de examinacione or
dinandorum
In xxv. de officijs clericorū
Inapiēs ab hostiatio et ascē
dendo vsq̄ ad ep̄alem digni
tatem scz archi p̄micerij et
thesaurizarij circa medium
illius distinctionis. Nūc autē
magister graianus incipit
declarare illas. xx. penas et
ptā regule apostolice quas
enumerat apostolus

In epistola ad tytū et ad thi
motheū. et prosequit in eadē
distinctione. oportet ep̄m et
quēlibet ad sacros ordines
promouēdū esse sine cūmine
supple notabili.

In xxvi. magister determinat
de illa clausula regule aplice
predicte vnus vxoris virū
cōtinuando. Deinceps de cō
tinēcia clericorū vsq; ad trice
simā quartā distinctionē.

In xxxv. determinat illā clau
sulā regule apostolice sobriū
cuius tamen partem reseruat
vsq; ad xliij. distinctionem.

In xxxvi. distinctione pruden
tem et illam prosequitur in
tribus distinctionib; imedia
te sequentibus

In xl. et xli. distinctiōe illud
ordinatū doctorem

In xliij. illud hospitalem

In xliij. pudicū et doctorem

In xliij. illud nō violentum
qđ est ps qđ dictū superius
distinctione xxxv. sobrium

In xlv. illud nō percussorem

In xlv. illud nō esse litigiosū

In xlvij. illud non cupidum
dom; sue bene propositiū

In xlvij. illud nō neofitum

In xlix. magist; hui; recipi
t;at p̄cepta regle aplice p̄dcē

In l. magister agit de lapsu
et reparacione clericorū

In li. de curialib; ordinandis
vel non

In liij. de preposteracione sa
croz ordinū

In liij. de curis anexis recipi
endū in clericū l' monasteriū

In liij. d' seruis 2 maūmissis

In lv. de corpore vicariis bi
gamis illratis publice peni
tentibus ordinandis vel nō

In lvi. d' filiis p̄sbiteorū et na
tis de fornicacione et adulterio

In lvij. de baptisatis in egri
tudine non ordinandis

In lvij. d' monachis nō ordi
nand; sine licēcia sui abbatis

In lix. de laycis litteratis nō
subito ordinandis

In lx. de electione personaz
ecclesie et in trib; sequentib;
in liij. et lxxv. de consecracōe
episcopi.

in lxxvi. d' p̄moacione archiepi

in lxxvij. de ordiacione p̄sbite.

in lxxvij. de ordiacione nō ite
randa et de coepiscopis

in lxxix. de nō inordinatis ne
in ecclesia ministrent

in lxx. ne aliquis ordinetur
sine titulo

in lxxi. ne aliquis ordinetur
a non suo episcopo.

In lxxij. ne aliquis ignotus
sine litteris recomendatijs
recipiatur

In lxxiij. qualiter comenda
toria vel dimissoria vel for
mata sit facienda

In lxxiiij. de clericis inuitis
non ordinatis

In lxxv. de tempore et die conse
cracionis episcopoz nec non
de temporibz ordinandoz
alioz clericoz

In lxxvi. de ieiunijs et quatu
or temporibz

In lxxvij. et lxxviij. de etate
ordinandoz

In lxxix. repetit de ordinacoe
summi pontificis

In lxxx. in quibz locis sunt
ordinandi epi vel archiepi.

In lxxxi. et alijs sequentibz
repetit qd de pceptis regule
apostolice et maxime de con
tinencia clericoz

In lxxx. de licitis et honestis
operibus clericoz

In xcj. de modo cantandi in
ecclesia et electi potestate

In xcij. de obedientia minorz
erga maiores

In xcij. de legato romani po
tificis. et presentacionibus
archidiaconoz

In xcij. de excessibz presbi

teroz et episcopoz

In xcvi. et xcvi. de distinctis
potestatibz secularibz et eccle
siasticis

In xcviij. repetit de ignatis
non ordinandis

In xcviij. et alijs sequentibus
tractat de auctoritate archi
episcopoz et primatu et usu
pallij

In vltima distinctione dicit
de vna puincia ne in duas
partes diuidatur sine prin
cipis auctoritate

Secunda pars decreti
dicitur ca eo qd distincta
sit per causas. xxxvi. In sin
gulis autem causis apponit
magister graianus plures
questiones. in qualibz illaz
allegans pro vtraqz parte.
tandem diffinitiuam sententiam
subiungens. vt per hoc ratio
nes certoz iudicioz instruat
In prima igitur causa dicit
de symoniaca que continet in
se septem questiones. In pri
ma querit vtz emergere spiritu
alia sit peccati. Solucio sic.
In secunda queritur vtz p
gressu eccie sit l monasterij
sit pecunia exigenda vel per
solueda. Solucio no et huius
modi negatiua est vera.

In tertia queritur utrum stipendia ecclesie emere sit symonia. Solu-
tio sic. In quarta utrum ille sit reus criminis cuius pater illo
ignorante symonia comisit. Solutio. Ignorancia facti non iuris
excusat eum. In quinta utrum liceat ea retinere que pater filio
symoniace acquisiuit. Solutio de rigore iuris non sed misericordia secus est.
In sexta utrum ordinati a symoniacas ignorantiter sint obiciendi
vel non. Solutio probata iuxta ignorantiam misericorditer tolle-
rantur. In septima utrum renuncians heresi sit recipiendus in
dignitate episcopali. Solutio de iuris rigore deponitur. sed ex
dispensacione sustinetur.

Secunda causa et quatuor que sequuntur agunt de ordine
iudiciario. In qua sunt octo questiones. In prima queritur
utrum in manifestis sit ordo iudiciarius requirendus. Solutio
sic nisi sit notoria capi. De manifesta. In secunda utrum spoliatus
ab aliquo sit iudicandus. Solutio non ante restitutionem. c. Nullus
In tertia qua pena sint feriendi qui in actione defuerit. Solutio
talionis ca. Nullo de suo. In quarta si accusatore deficiente reus
sit cogendus ad purgacionem. Solutio non nisi infamia publica
laboret ut hic per totum. In quinta an duorum testimonio episcopus
sit condemnandus. Solutio sic ca. Presbiter. In sexta. quo reme-
dio cause subuenitur vel causa subleuatur. Solutio per appella-
cionem ante sententiam vel post. ca. Hudu. In septima an layci
ad accusacionem clericorum sint recipiendi. Solutio de iure antiquo
sic. de nouo non. In octaua qualiter accusacio debet fieri. Solutio
in scripto. c. In agendo si libellum.

Tercia causa habet. xi. questiones. In prima querit an resti-
tucio sit fida quibuslibet spoliatis. Solutio sic nisi in istis ca-
sibus infamatus apostotatus iuste spoliatus p̄sus cum suspecto
non restituuntur. c. patet. In secunda de inducibus quo spacio sint
dande. an post restitutionem t̄m et an post vocacionem ad causam
quibuslibet concedende sunt. Solutio ad arbitrium iudicis. In tertia
quo spacio mensium sint utriusq; concedende. Solutio ad arbitrium
iudicis. In quarta utrum infames sint recipiendi ad accusacionem.
Solutio non nisi contra cōsimiles. In quinta an testes de demo

accusatorum sint producendi vel inimicorum vox sit audienda. Solucio inimici mīme nec etiam domestici quibus imperamus possunt. In sexta an extra puincia reus sit pducend⁹. Solucio non nisi per appellacionē. In septima an sit audienda eius sentētia quā cum reo par infiat malicia. Solucio sic quādiu tollatur ab ecclesia. In octaua an epūs ab vno possit iudicari. Solu. nō nisi septē epīs reseruata sentētia sūmo pōtifia. In nona an absens aliqs sit accusand⁹. Solucio nō nisi sit absens p cōtumacia. In decima utrū deficiētes vno casu sint admittēdi ad cōsequētia. Solu. sic ca. placuit. In. xi. utrū accusatus in accusatorē possit conuertere accusacionē. Solucio non nisi maiori crimine.

Quarta causa habet sex questiones. In prima queritur an in excōicacione constitutus aliū accusare valeat. Solucio non. In secunda an infra decimūquartū annū possit quis testificari. Solucio nō. In tertia an ab accusacione prohibitus possit testis existere. Solucio nō ca. spaciū. In quarta utrū idem possit accusator et testis existere. Solucio nō. c. i. et. ij. In quinta si ad cām vocatus nō venerit die statuta sit excōicandus. Solucio sic nisi iustā cām absentie pbauerit. In sexta an calūpniator in p̄pria causa sit audiend⁹. Solucio sic si causa nō sit criminalis.

Quinta causa h̄z sex questioēs. In prima queritur qua pena sit puniendus qui famosum librū scripsit. Solucio anathematizandus nisi scripta probauerit. c. quid malis. In secunda quociens sit quis ad causam vocandus anteq̄ sentētia excōicaciois accipiat. Solucio non solum semel sed etiam bis uel ter. In tertia an parator cām alicui⁹ agere valeat qui p se tūc adesse nō pōt. Solucio criminalē nō nisi sit illustis p̄sona. Causam vero iniuriarū quilibz potest. c. ep̄i. In quarta an absq̄ sinodali audiētia episcopus sit dampnādus. Solucio nō. In quinta an sit habēd⁹ inimicus qui amicum accusaturus est. Solucio nō. si hoc agat ex veritate ca. Illi qui. In sexta qua pena sit plectendus qui non probat quod obiit. Solucio talionis. c. epiphaniū.

Sexta causa h̄z. v. questiones. In p̄ma querit̄ an crimine irreticia vel infamia notati ad hui⁹modi accusacionē sint admittēdi

Solutio non. c. sunt plurimi. In secunda si episcopus accusacionem in
accusante vertere voluerit verum simpliciter verbo eius sit fides adhi-
benda. Solutio non absque certa probacione. In tertia an liceat
expetere iudicium archiepiscopi alterius provincie. Solutio non
nisi in causa damnacionis. In quarta cuius iudicium sit expectandum
cum episcopi provincie in sententia discordant. Solutio archiepiscopi.
et coepiscoporum ultime provincie. c. i. et. ij. In quinta si accusatore
deficiente reus sit cogendus ad probacionem. Solutio non. sed ad
purgacionem si laborat infamia. c. actor.

Septima causa habet duas questiones. In prima queritur.
verum vivente episcopo alius possit in eadem ecclesia ordinare.
Solutio non nisi transferat vel cedat pro infirmitate vel senec-
tute. dat ei coadiutor. c. quis iste. In secunda verum isti qui desunt
causa infirmitatis validum recepta possint cathedram repetere
Solutio non.

Octava causa habet quinque questiones. In prima queritur an
liceat episcopo successorē eligere. Solutio non. c. apostolica. In secun-
da an amicorum patrocinia debeant in electione coualescere. Solutio
non. c. illud. In tertia an sit symonia pro electione propter indeni-
tate iuramentum prestare. Solutio sic. si pactum super hoc processit
c. talia. In quarta an liceat clericis iudicia episcopi de crimine
recusare. Solutio non ante condemnationem. In quinta an excu-
satus coram apostolico sine eius litteris debeat reverti. Solutio non.

Nona causa habet tres questiones. In prima querit an ordi-
natus ab excommunicato sit audiendus. Solutio non nisi ignoravit
illum excommunicatum esse. c. ab excommunicatis. In secunda an liceat
episcopo vel archiepiscopo aliter clericos ordinare. Solutio non
sine litteris dimissorijs sui episcopi. In tertia an liceat archiepiscopo
subditos suffraganij sui dampnare vel absolvere. Solutio non
nisi negligens fuerit episcopus vel ad eum appellacio deferatur
vel in casu consimili.

Decima causa habet tres questiones. In prima queritur an
ecclesia cum omni dote ad episcopum pertineat aut ad eius ordina-
cionem. Solutio sic. c. regenda. In secunda an liceat episcopis res

ecclesie distrahere. **Solutio** nō. c. precauere. **In** tertia quid a singulis ecclesijs nomine cathedrali valeant exigere. **Solutio.** duos solidos. c. **Item** si quis

Undecima causa habet tres questiones. **In** prima queritur an clericus ante civilem iudicem sit trahendus. **Solutio** non. **In** secunda qua pena sit ferendus. qui clericum ad seculare iudicem traxit. **Solutio** excommunicationis. **In** tertia qua pena dignus sit qui excommunicationem vel sententiam episcopi non seruauerit. **Solutio** talis est puniendus depositione.

Duodecima causa habet quinque questiones. **In** prima queritur an liceat clericis proprium habere. **Solutio** non regularibus. c. non dicatis. **In** secunda an liceat eis res ecclesie dare vel distribuere. **Solutio** non nisi in casibus. a iure concessis xij. q. ij. sine exceptione. **In** tertia an clerici acquisita de rebus ecclesie possint relinquere quibus voluerunt. **Solutio** nō nisi ecclesie. c. i. de testa requisiti. **In** quarta quibus possunt ea relinquere que de suis et rebus ecclesie peruenerunt. **Solutio** partim ecclesie et partim heredibus xij. q. iij. c. i. **In** quinta an liceat clericis facere testamentum. **Solutio** sic de proprijs licet. de reb⁹ aut ecclesie nō. ij. q. v. c. fixū.

Tredecima causa habet duas questiones. **In** prima queritur utrum decime sint dande ratione territorij vel persone. **Solutio** ratione utriusq. xvi. q. i. questi. **In** secunda queritur an ius percipiendi decimas et funerandi tollat prescriptione temporis. **Solutio** sic. quia tollit ius percipiendi decimas. xvi. q. iij. extra de prescrip. de quarta. **Sed** ius funerandi nō tollitur prescrip. ut iij. q. ij. §. non querit.

Decimaquarta causa habet vi. questiones. **In** prima queritur an liceat clericis in iudicio sua repetere. **Solutio** sic. **In** secunda an super reb⁹ ecclesie de eadem ecclesia testes sunt recipiendi. **Solutio** sic. c. sup prudentiam. **In** tertia an preter sortem aliquid eligere sit usura. **Solutio** sic. c. pleriq. **In** quarta an liceat clericis vel laicis usuras petere. **Solutio** nō. xiiij. q. iij. qm. nulli. c. nec. hec. **In** quinta an ecclesie vel elemosine sint faciende de usuris. **Solutio** non. xiiij. q. v. **In** sexta an usurarij possint agere penitentiam nō factam restitutione. **Solu.** sic. si nō habeant unde restituat. c. si res aliena

Decima quinta causa habet viij. questiones. In prima querit
an ea q̄ fiūt ab ignorantib⁹ sint eis impn̄tāda. Solucio nō nisi
culpa sua p̄ ignorantia deuenit. c. si quis de clericis. In secunda
an pro impensis patroān̄is liceat clerico munera exigere. So-
lucio non. In tertia an p̄ cōfessionē mulieris. cum qua peccauit
sacerdos sit cōdempnādus. Solucio non. c. Memini. In quarta.
an die dominico debeant episcopi causas audire. Solucio nō. c.
placita. In quinta an neganti crimen purgatio sit indicēda. So-
lucio sic. si laboret infamia. c. p̄sbiter. In sexta an in criminalib⁹
confessio sit extorquēda. Solucio sic. sed a curialibus nō. In sep-
tima an episcopus solus deponere valeat presbiter⁹ vel dyaconū
Solucio nō. c. felix. In octaua. Si cōfessus vel cōuictus de h̄is
que añ ordinationē cōmisit valeat ministrare. Solucio nō. ca. vult

Decima sexta causa habet septem questiones. In prima. an
liceat monachis populis officia celebrare. Solucio sic cū p̄missi-
one episcopi et licētia abbatis. Y. ecce. In secūda an liceat eis in
capellis suis sacerdotes instituere. Solucio sic. si eas possidet cū
omni iure. ca. visis. In tertia an iura ecclesiar⁹ per prescrip̄tionē
tollant. Solucio sic. ca. primo. In quarta an ecclesia aduersus
ecclesiam possit prescribere. Solucio sic. capitulo voluimus.
In quinta an episcopus vel abbas iure territorium capellani
valeat vendicare. Solucio non. c. si quis. In sexta. si quis rem
ecclesie ab aliquo iniuste d̄ctam sua auctoritate irrepserit an
cadat a causa. Solucio Ipse quidem cadit a causa sed ecclesia
nō. c. si episcopus. In septima an liceat aliqui de manu layci eccle-
siam recipere. Solucio nō nisi ecclesia vel monasterium habeat
ius patronatus. c. si quis d̄inceps.

Decima septima causa habet quatuor questiones. In p̄ma qui-
tur an reus sit voti a m̄ a proposito cordis sui recedit. Solucio
non quātum ad ecclesiam nisi ore pronūctiauerit. c. i. In secūda
an beneficia sint ei reddēda. qui eis in infirmitate renūciavit.
Solucio sic si non erat sui compos. In tertia an liceat ei qui se
tradit monasterio postea ad propria redire. Solu. sic infra añū
In quarta. si retroierit an sint ei sua reddēda. Solucio sic si de

licētia sui prelati recessit alias non.

Decima octava causa habet duas questiones. In prima queritur an abbas factus episcopus acquirat monasterio vel ecclesie. Solucio dum fuit abbas acquisiuit monasterio. Sed dū factus episcopus ecclesie. c. q̄ sit. In secūda an per episcopū sit abbas eligendus Solucio a fratribus est eligendis. sed ab episcopo ordinandus. c. hoc tantum.

Decima nona causa habet tres questiones. In prima queritur an episcopus debeat permittere clericos ad monasteriū transire. Solucio sic. In secūda si voluerint an liceat eis eo inuito ad monasteriū transire. Solucio sic. c. due sunt. In tercia an liceat canonicis regularibus transire ad monasteriū monachorum. Solucio non sine licētia sui prelati.

Vicesima cā hz quatuor questioēs. In p̄ma queritur an pueri traditi monasteriis cogantur ibi manere. Solu. nō nisi postq̄ venerūt ad annū discētiōis et cōsenserint. In secūda si preter voluntatē patrū intrauerūt monasteriū an possint p̄ eos extrahi de monasterio. Solucio sic infra annū et diē si sūt infra ānos discētiōis c. si puella. In tercia qui inuitus cucullā induerit an cogatur eā retinere. Solucio nō nisi postq̄ cōsenserit. In quarta an liceat ab vno monasterio trāsire ad aliud Solucio sic arctioris regule.

Vicesima p̄ma causa habet v. questioēs. In prima queritur an liceat clerico in duabus ecclesiis inscribi. Solu. non de iure cōmuni. c. i. ij. In secūda an liceat clerico a sua ad ecclesiā aliam trāsire. Solucio nō sine litteris dimissoriis sui episcopi. c. si q̄s iā. In tercia an liceat clericis suscipere procuracionē negotiorū seculariū. Solucio nō nisi cā pietatis. In q̄rta an liceat clericis ornari vulgidis vestib9. Solucio nō. In quinta q̄ pena sint ferendi clerici qui ad seculare negotiū fugiūt Solucio excoicacōn.

Vicesima secūda cā hz quicq̄ questiones. In p̄ma queritur an iuramētū sit prestandū. Solucio sic causa necessitatis. In secūda an sit piurus qui iurat falsum qd̄ putat esse verū. Solucio sic propter intencionē fallendi. In tercia an liceat clericis episcopo denegare certā obedienciā. Solucio nō ante condempnacōnē.

In quarta an iuramentum illicitum sit seruandū. Solucio nō
ca. in malis x̄. In quinta an sit periurus qui cogit alium periu-
rare. Solucio sic. c. periurare.

C Dicesimatercia causa habet octo questiones. In p̄ma querit̄
an militare sit peccatū. Solucio non. in iusto bello. ca. militare
In secunda an bellum sit iustum quod fit ex edicto pulsandi
malas causas hominū. Solucio sic. ca. i. In tercia an iniuria
ecclesiarum sit armis propulsanda. Solucio est ab h̄ys quib⁹
licet. c. fortitudo. In quarta an vindicta sit inferenda. Solucio
est ab eo cuius interest. c. ea vindicta. In quinta utrum sit pec-
catum iudici v̄l ministro reos occidere. Solucio nō si fiat causa
iusticie. ca. etiam sine peccato. In sexta an mali sint cogendi ad
bonum. Solucio non. ca. ad fidem. In septima an heretici sunt
spoliandi suis. et ecclesie bonis. Solucio sic. capitulo. Jam vero
In octaua an liceat clericis arma mouere. Solucio non manu
propria nisi in causa necessitatis. ca. quincūq̄.

C Dicesimaquarta causa habet. iij. questiōs. In prima querit̄
an hereticus possit aliquē excōmunicare. Solucio nō. c. audiui-
mus. In secūda an post mortē possit aliquis excōmunicari. So-
lucio potest pro heresi. c. sane. In tercia an pro peccato dñi tota
familia debeat excoīcari. Solu. nō sed interdici pōt. c. si heres.

C Dicesimaquinta causa hz. ij. questiōes. In p̄ma queritur an
auctoritate p̄uilegij quis cōtra ius cōmune valeat se tueri. Solu-
valet. v. vlt. In scda an sequēcia p̄uilegia derogēt priorib⁹. So-
lucio sic si debet̄ ex tota sciēcia l̄ certa sciēcia. c. rescripta.

C Dicesimasexta causa habet septem questiones. In p̄ma quē-
rit̄ an sint sortilegi qui sub ficto noīe religionis futura promittunt
Solucio sunt. In secūda an sit peccatū esse sortilegū. Solucio
sic. c. sorz. In tercia a quibus genus diuinationis sumpsit exor-
dium. Solucio a parsis. In quarta quot sunt genera diuina-
tionis. Solucio quatuor scdm numerum. duo vero scdm formā.
In quinta an sortilegi sunt excōmunicandi. Solucio sic. c. Cōtra
ydolorum. In sexta ut̄ excōmunicatus ab episcopo possit recon-
ciliari a presbitero. Solucio non inconsulto episcopo nisi in cā

necessitatis. c. ab infirmis. In septima an morientib⁹ sit penitētia
indicenda. Soluāo non. sed innotescenda. c. admoneant.

Vicesima septima cā hz duas questioēs. In prima querit̄ an
cōiugiū possit esse inter rōuētes. Solu. nō si rōtū sit solēpnisatū
secus si simplex. c. i. et. ij. In scda an liceat spōse a sponso recedē
Soluāo nō si desponsacio sit de presenti. ca. desponsatam.

Vicesima octaua causa habz tres questiones. In p̄ma querit̄
an sit coniugiū inter infideles. Soluāo non. c. oportet. In scda
an liceat cōuerso ad fidē mducere aliā viuente p̄cre. Soluāo
sic si diuisus sit ab infideli. c. si infidelis. In tercia an bigamus
sit qui habet vnā uxorem an̄ baptisma et aliam post. Soluāo
sic et hoc racione baptismi.

Vicesima nona causa habet duas questiones. In prima querit̄
an sit matrimoniū iter seruū et ingenuā. Soluāo sic nisi error
impediat. In secunda cum deprehenderit illa seruū an liceat ei
ab illo recedere. Soluāo sic. c. si quis ingenuus.

Tricesima causa habet quinqz questiones. In prima querit̄
an sit debitiū reddendū uxori que propriū filiū de fonte suscepit.
Soluāo sic nisi ex consensu vtriusqz sit factū. c. dictum est. In
secunda an sponsalia cōtrahantur inter infantes. Soluāo nō
infra septimū annū. c. ubi non est. In tercia an spirituales vel
adoptiui filij naturalib⁹ possint computari. Soluāo nō. c. i. In
quarta vtrū liceat aliquē cōducere cōmatrē uxoris sue in uxore
Soluāo sic uxore mortua si cōmaternitas p̄cessit matrimoniū. c.
susitata. In quinta an clādestina desponsacio manifeste p̄iudicat
Soluāo non quantum ad ecclesiam.

Tricesima p̄ma causa habet tres questiones. In p̄ma querit̄
an possit dua in uxore que prius polluta ē per adulteriū. So
luāo potest cū dederit ei fidē prius adulter viuente viro nisi machi
natus esset in mortē eius. ca. si quis viuente. In secūda an filia
sit in vita tradenda viro alicui in uxore. Soluāo non. c. i. v. i.
In tercia an post patris sponsiōm ip̄a possit nuberi aliij. Soluāo
p̄t si nō cōsenserit. **T**ricesima secūda causa habet viij. questi
ones. In prima querit̄ an liceat meretricem ducere in uxorem.

Solutio sic cū renūciat. In secunda an ipsa sit cōiunx appellata que ducitur causa incōtinēcie. Solutio ē. In tertia cuius arbitriū sequit̄ mulier an aui liberi vel patris originarij. Soluti. aui. In quarta an viuēte vxore liceat alicui ex analla filios querē. Solutio n̄. In quinta si ea q̄ inuita opprimē pudicitā amittere cōprobat. Solutio nō. ¶. i. In sexta si adulter adulterā dimitte possit. Solutio nō. In octaua si in hoc saltē casu infidelē ducere possit ea cōditiōe vt reuertat̄ ad fidē. Solutio nō. capitulo solū

Tricessimatercia causa habet quinq; questiones. In p̄ma que titur an propter impotentiā coeundi sit aliqua a viro separāda. Solutio sic. capitulo Si quis. In secunda an seperata possit ei nubere cū quo p̄ fornicata est. Solutio potest p̄nia per acta. c. In adolescēcia. In tertia an sola contritiōe cordis possit deleri peccatum. Solutio sic vbi facultas confitendi non suppetit si cōfessionem non contempserit dum poterit haberi. c. prepostera. In quarta si tempore oracionis vxori quis debeat reddere debitum. Solutio sic. In quinta an vir sine cōsensu vxoris possit vouere continēciam vel econuerso. Solutio non.

Tricesimaquarta causa habet duas questiones. In p̄ma que titur an rea adulterij sit que credēs virum mortuū nupsit alteri. Solutio non. In secunda an redeunte p̄ore cogēda sit redire ad primū et recedere a secundo. Solutio sic.

Tricesimaquinta causa habet .x. questiones. In p̄ma que titur an liceat aliquē ducere ex cognatiōe propria. Solutio non. In secunda an liceat aliquē ducere ex cōsanguinitate vxoris sue. Solutio non. In tertia vsq; ad quē gradum debet quis abstinē a cōsanguineis suis et vxoris sue. Solutio vsq; ad. viij. sc̄dm āti quos. In quarta que titur quare vsq; ad septimū gradum cōputatur consanguinitas. Solutio ad instar. viij. etatum huius seculi. In quinta quomodo gradus cōsanguinitatis sunt cōputandi. Solutio sicut ostēditur in arbore. In sexta qui iure propinquitatē firmare debeāt. Solutio propinqui et vicini. In septima an illi q̄ in incestu nati sunt filij repuent. Solutio non. In octaua si consanguinei ignorantē coniuncti simul possunt remanere.

Solutio nō nisi ex dispensatione romani pōtificis in quōto gradu vel supra. In nona an matrimoniū seperatū per falsos testes si postea apparuerit ecclesiam fuisse deceptā sit reintegrandū. Solutio sic. capitulo quisquis. In decima si relicta alicuius viri ad secundas nuptias transierit. an proles ex eis suscepta poterit copulari consanguineis prioris viri. Solutio non.

Triceimasexta causa habet duas questiones. In prima queritur. an is qui virginē oppressit raptum cōmisit. Solutio sic. c. de raptoribus. In secunda an rapta raptori nubere possit patre consensum prestante. Solutio sic. c. deniq.

Tercia pars decreti dicitur de consecratione eo q̄ ita incipitur Et est diuisa in quinque distinctiones. In prima agit de cōsecratione ec. et cele. missa. In secunda de sacramento eucharistie. In tertia de festiuita. p̄ circulum āni celeb. In quarta de baptismo. In quinta de confirma. et ieiunio. Et sic terminat̄ liber in duobus. c. de spiritu sancto.

Incipiunt tituli legales secundū ordinē alphabeti diuersorū voluminum iuris ciuil. **I**ncipiunt rubricę ff. veteris **A**

Adoptionibus et emancipatis libro primo. **li. i.**
Alienacōe iudicij causa facta
Arbitris libro iij.
Ad senatusconsultum velleianum libro xvij.
Ad legem aquiliā li. ix.
Ad legē rodianā de iactu li. ix.
Ad exhibendum li. x.
Aleatoribus libro xi.
Ad senatusconsultum macedonianum libro ix.
Accusationibus empti et venditi libro. xix.

Inforciati **A.**
Azione reꝝ amotarū li. i.
Agnosendis vel alendis liberis a parentibus vel patronis libertis libro i.
Administracōe et consensu tutorum et curatorū li. ij.
Acquirenda vel obmittenda hereditate li. v.
Ad senatusconsultū siluanū et claudianum li. xxix.
Annuis et mensuris legis et fideicommissis li. ix. **li. x.**
Alimentis et abarjjs legatis

Auro et argento nudo orna
mentis ungentis vestib⁹ et
vestimtis statuis legatis li. x.
Adimēdis et trāfferendis le
gatis et fidei cōmissis li. x.
Ad senatuscōsultū trebellia
nū assignādis libtis li. xiiij.
Ad senatuscōsultum terculia
num et orficianum li. xiiij.

C. ff. Noui A.

Aqua pluuiali arcēda li. i.
Adepcoe libertatis li. ij.
Acquirēda possessione li. iij.
Acquirēdo rex domino li. iij.
Aqua cottidia. et estiuua li. v.
Actoib⁹ et obligacoib⁹ li. vi.
Arboribus cedendis li. v.
Acceptilacoibus libro. viij.
Arborū furū cesarū li. ix.
Abigeis libro. ix.
Accācoib⁹ et iscrīpcoib⁹ li. x.
Ad legē iuliā maiestatis li. x.
Ad legē iuliā d' adultio li. x.
Ad le. iul. de vi publica li. x.
ad le. iuliā d' vi puata li. x.
ad le. corneliā d' sicarijs li. x.
ad le. pōpenā d' pūadis li. x.
ad le. corne. d' falsarijs li. x.
ad le. iuliā repetēday li. x.
ad legē iuliā de ānona li. x.
ad legē iuliā peculat⁹ li. x.
ad legē iuliā d' ambitu li. x.
ad legem flauiam de plagia
rijs libro. x.

ad senatusconsultum turpili
anum libro. x.

a q⁹ appellare n̄ licet li. xi

a quo appellet quis li. xi.

apptoib⁹ et relacoib⁹ li. xi

apellacoib⁹ recipiend⁹ li. xi

an per alium causa appella
cionis resādi possit li. xi

aput quem a quo appellatur

aliā causā agē ppeilat li. xij

ad municipales libro xij.

albo scribendo libro xij.

administracione rerū ad ciui
tatem pertinenciam li. xij.

C. ff. veteris B.

Bonoz possessionibus li. v

C. Inforciati B.

Bōz possessioe furioso ifanti

surdo et ceco cōpetēte li. xiiij.

Honorum possessione cōtra

tabulas libro xiiij.

Honorum possessione secun
dum tabulas libro xiiij.

Honis libertorum li. xiiij.

Honorum possessionē extesta
mento militis li. xiiij.

C. ff. Noui B.

Honis auctoritate iudias

possidēd seu venūdand li. iij

Honis dampnatorum li. x

Honis eozū qui an sentēciā

mortem sibi cōsauerūt li. x.

C. ff. veteris C.

Constitucōib⁹ principū li. i.

Calumpniatoribus li. iij.
Comunia p̄dia tam rustica
quam urbana li. viij.
Comunia diuidenda li. i.
Condiçãoe causa data cau-
sa non secuta libro xij.
Condiçãoe ob turpem vel
iniustam causam libro xij
Condiçãoe indebita li. xij
Condiçãoe sine causa li. xij
Capite minutis libro xij.
Condiçãoe furtiua li. xij
Condiçãoe ex lege li. xij
Condiçãoe triticaria li. xij
Contrahenda emp̄ione et
vendiciónē. Et de pactis inter
emptorē et venditorē li. xvij
Comodati vel cōducti li. xij
Constituta pecunia li. xij
Compensaciōibus li. xvi.

C Infortiati C.

Concubinis libro primo
Confirmādo tutore vel cura-
tore libro ij.
Cōtraria tutēle actiōe li. iij
Curatoribus furioso vel alijs
extra mores dandis li. iij
Cōdiciōib⁹ instituciōem li. iij
Cōdiciōib⁹ et d̄m̄rācō. li. xi
Cōdiciōib⁹ cōn tablas li. xij
Collaciōe bonorum li. xij
Collaciōe dotis li. xij
coniūgēdis cū emancipato
liberis eius li. xij

carbomano edicto li. xij
C. ff. Noui C.
collusione detegenda li. ij
confessis libro iij
cessione bonorum li. x
curatore bonis dando li. x
collegijs illiatis li. ix
cloacis libro v.
concessione libro ix.
cōfractorib⁹ et expilatoribus
crimine expilate hēdita. li. ix
crimine stellionatus li. ix
custodia et exhibiōe reor⁹
libro decimo
cadauerib⁹ punitorū li. x
captiuis et postliminio re-
uersis libro xi
castrensi peculio li. xi
censibus libro xvij

C. ff. veteris D.

De diuisione reor⁹ et q̄litatū
Dolo malo libro iij.
Depositū vel contra li. xvi.
Distractione pignorum et
ypothecarum li. xvij
Diuorcij libro xxij
Donacionibus inter vicum
et uxorem libro xxij.

C Infortiati D.

Dotē prelegata li. ix.
Dotis collaciōe li. xij.

C. ff. Noui D.

Damno infecto et subgerēdo
libro primo.

Donacionibus li. i.
Donacionibus cā mortis li. i.
Diuersis temporibus et pre
scriptationibus li. vi.
Doli mali et metus excep
tione libro vi

Duobus rebus stipulandis li. viij
De actionibus libro xij.
Decretis ab ordine faciendis li. xij

C. ff. veteris E.

De eo pro quo factum erit quod minus
quis in iudicio sistat li. ij
Edendo libro secundo
De eo pro certo loco dari oportet
libro tredecimo

Execratoria actione li. xiiij

Exceptione rei vendite et
tradite libro xxi.

Edictio edicto et de redibi
toria actione li. xxi.

De quibus causis maiores
xv. annis restituntur li. iij

C. Infortiati E.

Excusatoribus et temporibus
eorum id est tutorum li. iij

De eo qui pro tutore vel cura
tore negocia gessit li. iij

De quibus causis in possessi
onem eatur libro vi

C. ff. Noui E.

Exceptione rei iudicate li. vi

De eo qui appellauerat in pro
uincia libro xi

Exceptionibus et prescript. li. vi

Effractoribus libro ix.
Extra ordinarias crimines li. ix
Exceptione doli mali et me
tus libro sexto.

Eniacionibus et dupli stipu
lacione libro xxi.

C. ff. veteris F.

Heredes et dilacionibus et di
uersis temporibus li. ij.

Fideicommissaria hereditatis
petitione li. v.

Familia hircasande li. x.

Fugitiuis seruis li. xi.

Fide instrumentorum li. xij.

Fundo dotali libro xij.

C. Infortiati F.

Fundo instructo vel infecto
legato libro ix.

Fideiussoribus et mandatoribus
heredibus tutorum curatores li. iij

C. ff. noui F.

Fideicommissariis libertatibus li. ij
Fluminibus et ne quid in flu
mine publico li. v.

Fonte libro. v.

Furtis libro ix.

Furti aduersus nautas cau
pones stabulatos li. ix.

Furibus et balnearijs li. ix.

C. Infortiati G.

Gradibus et affinitatibus
et nominibus eorum li. xiiij.

C. ff. Noui G.

Glande legenda libro. v.

C. ff. veteris H.
His qui sui vel alieni iuris
sunt libro secundo.

His q̄ ifamia notant̄ li. iij.

His qui eiecerunt vel effude-
runt libro ix.

Hereditibus tutorum vel cu-
ratorum libro iij.

Hereditate vel actione ven-
dita libro xvij.

C. Infortiati H.

His q̄ intestamēto delentur &
inducant̄ & inscribunt̄ li. iij.

Hereditib⁹ instituendis li. iij.

His que pene causa relin-
quuntur libro x.

His qui pro non scriptis ha-
bentur libro x.

His quibus ut indignis le-
gata auferuntur li. x.

C. ff. Noui H.

His q̄ i fraude creditoris li.

C. ff. veteris J. Cuij

Iusticia et iure libro i.

Juris dictōe oīz iudicū li. ij.

In ius vocando li. ij.

In ius vocati ut eant li. ij.

In integrū restitucōe li. iij.

Judicij ubi quis agē li. v.

In officioso testamēto li. v.

Judicio finiu regendorū li. x.

Jureiurādo siue voluntatio
siue necessatio li. xij.

Interrogacionibus in iure

faciendis libro xi.

In litem iurando li. xij.

Institutoria actione li. xij.

In rem verso li. xv.

In diem adiectioe li. xvij.

In quibus causis pignus
vel ypoteca libro xx.

Juris et facti ignorācia li. xvij.

iure doctum li. xvij.

C. Infortiati J.

impensis circa res dotales
factis libro. ij.

iniusto rescripto et irrito testa-
mento libro iij.

iure de liberandi li. xij.

iure codicillarum li. v.

C. ff. Noui J.

iureptatoratus. li. xij.

iure aureorū annulorū li. ij.

interdictis libro v.

stinere actus priuato li. v.

iudicati in solucōe li. vij.

Incendio ruina et naufra-
gio libro xi. **C. li. ix**

iniurijs et famosis libellis

illicitis collegijs li. ix.

Interdictis et d̄ portatis et
relegatis libro x.

iure fisci libro xi.

iure immunitatis li. xvij.

C. ff. veteris L.

Legib⁹ et senatusconsultis
et longa cōsuetudine li. i.

Lege rodia de iactu li. i.

Lege commissoria li. xvij

Locati et conducti li. xix

C. Infortiati L.

Legitimis tutoribus li. ij

Liberis cognoscendis li. i

Liberis et postumis instituendis preteritis vel exheredandis libro iij.

Legatis et fidei commissis primo libro vi.

Legatis et fideicommissis secundo libro vij.

Legatis et fideicommissis tercio libro viij.

Liberacione legata libro x.

Lege falcidia.

Legatis prestandis circa tabulas bonorum possessione petita libro xij.

Liberis vniuersitatis li. xiiij

C. ff. Noui L.

liberali causa li. ij.

loco publico fruendo li. v

loais et itineribus publicis libro quinto.

libero hoie exhibedo li. v.

liberis exhibendis et deducendis libro quinto.

litigiosis libro vi.

libellis dimissorij li. xi.

legationibus libro xij.

.ff. veteris M.

Minoribus xv. anis li. iij

Mortuo inferendo li. xi.

Mandati vel conducti li. xvij

C. Infortiati M.

Militari testamento li. v

Magistratibus conueniendis li. ij

C. ff. Noui M.

Manumissionibus li. i.

Manumissi vindicta li. ij.

Manumissionibus que seruis ad vniuersitatem pertinentibus imponuntur li. ij

Muneribus et honoribus li. xij

Manumissis i testamento li. ij

C. ff. veteris M.

De quis eum qui in ius vocabitur vi eximat li. ij.

Negotijs gestis li. iij.

Nautae caupones stabularij

ut recepta restituant li. iij

Noxialibus actionibus li. ix

Nautico fenore li. xxij.

C. ff. Noui M.

Noui opis nunciacione li. i.

Natalibus restituendis li. ij.

Ne vis fiat ei qui in possessionem missus fuit libro v.

Ne qd i loco sacro fiat li. v

Ne quid in flumine publico tipa ve eius li. v

Ne de statu defunctorum post quinquenium querat li. ij.

Nichil debet innouari pendente appellacione li. xi.

Nundinis libro xij.

Nouacionibus et delegacio

nibus libro octavo.

C. ff. veteris. O.

Origine iurū et omniū
magistratū libro. i.
Officio consulis li. i.
Officio prefeci p̄torio li. i.
Officio prefeci vrbis li. i.
Officio questoris li. i.
Officio pretoris li. i.
officio prefeci vigilū li. i.
officio p̄cosulis et legati li. i.
officio prefeci augusti. li. i.
officio presidis libro. i.
officō paratoris cesaris li. i.
officio iuridici li. i.
officio eius cui mandata est
iurisdictio libro. i.
officio assessoris li. i.
operibus seruoz li. vñ.

C. Infortiati. o.

opione l' electōe legata li. ix
obsequiis a liberis et libertis
parentibus et patronis pre
standis libro. xij.
operis libertoz li. xij.

C. ff. Noui. o.

operib⁹ publicis li. xij.

C. ff. veteris. P.

Pactis libro secundo.
Procuratoribus et defensori
bus libro tercio.
Petitione hereditatis li. v
Possessoria hereditatis acti
one libro quinto.

Postulando libro ij.

Publicatia in rem actione
libro sexto.

Pignoracia actione li. xij

Peculio libro xv.

Peculo et commodo tri ven
dice libro xvij.

Prescriptis verbis et i factū
actionibus li. xix.

Pro socio libro xvij

Pignoribus et ypotheas. et
qualiter ea contrahantur
libro vicefimo

Probacionibus et presump
cionibus libro xxij.

Pactis dotalibus li. xxiij.

C. Infortiati P.

Penu legata libro xix.

Peculio legato libro xxix.

C. ff. Noui P.

Pro soluto li ij.

Publicanis et vestigalibus
libro primo.

Pro emptore libro ij.

Pro herede libro ij.

Pro donato libro ij.

pro delicto libro tercio.

pro legato libro ij.

pro dote libro ij.

pro suo libro tercio.

pro puilegio creditor li. iij.

precatio li. v.

C. li. vij

pactis int emptorē et v̄di.

pretoris stipulacōib⁹ li. vij.

Privatis delictis li. ix

Publicis iudicijs li. x

Privilegijs veteranoꝝ li. xi

Preuatoribus li. ix

Pupillaribꝫ actiõibꝫ li. ix

Penis libro. x.

Per quem appellavit in pro
vincia defendi.

Pollicitationibus li. xij.

Pro senectis libro xij.

C. ff. veteris Q.

Quod quisqꝫ iuris in alioꝝ
statuit ipse eodẽ utat li. ij.

Qui satisfacere cogunt li. ij

Quis cuiusqꝫ universitatis li. iij

Quibꝫ ex cõis maioris li. iij

Quis metꝫ cõ gestũ est li. iij

Quando dies usufructus le
gati cedit libro septimo.

Quando servitutes admit
tantur libro. viij

Quibus modis usufructus
vel usus amittatur libro viij

Quibus rebus ad eundem
iudicem eant libro xi.

Quod cum eo qui in aliena
potestate est negotium gestũ
esse dicatur li. xiiij.

Quis de peculio actio ẽ annual

Quis iussu li. xv. **C. li. xv**

Que res pignori vel ypothe
ce obligari possit li. xx.

Qui potiores in pignore ha
beantur li. xx.

Quibus modis pignus vel
ypotheca soluitur li. xx.

Quibꝫ causis pignus vel ypo
theca contrahitur li. xx.

C. Infortiati. Q.

Qui petant tutores et cura
tores et ubi petantur li. ij.

Quando ex facto tutoꝝ vel
curatoꝝ minores conveniri
et agere possint li. ij.

Quod falso tutore vel actore
gestum esse dicatur li. xiiij.

Quando dies legatoꝝ vel fi
dei commissioꝝ cedit li. xii.

Quemadmodũ testam. ẽra apre
tiant ẽ inspiciant et describant li. v

Quibꝫ non competit bonoꝝ
possessio li. xiiij.

quis ordo in bonoꝝ possesi
onibus servetur li. xiiij.

C. ff. novi. q.

Qui sine manumissione ad
libertatem pueniunt li. xij.

qui et a quibus manumissi
liberantur libro xij.

quibus ad libertatẽ procla
mare non licet li. xij.

que in fraudem creditoꝝ facta
sunt li. iij.

quorũ bonoꝝ l. v.

quorũ legatoꝝ li. v.

quod vi aut clam li. v.

questionibus libro. x.

quorũ reꝫ actio nõ dat li. vi

Quādo appellare licet li. xi.
Quis et a quo appellet. li. xi.
Quādo appellandū sit li. xi.
Que sententiā sine appella
tione resāndatur li. xi.

C. ff. veteris. R.

Rerum diuisione li. i.
Receptis qui arbitriū rece
perunt vt sententiā dicant
idest de arbitris li. iij.
Rerum vendicacione li. vi.
Rebus creditis si certū petat
et de cōdicacione li. xij. **Uli. xi.**
Religiosis et sūptib9 funer9
Resāndēda vēdicacione li. xvij.
Rer9 permutacione li. xix.
Ritu nuptiar9 li. xxij.
Repudijs et diuorcijs li. xxij.

C. Infortiati R.

Rebus eor9 qui sub tutela
vel cura sunt sine decreto nō
alienādis l' supponēdis li. iij.
rebus dubijs li. x.
regula cathoniana li. x.

C. ff. Noui. r.

Re iudicata et effectu senten
tiaz et iterlocacionib9 li. iij.
ripa munienda li. v.
rebus auctoritate iudicis
possidendis libro. iij.
remissionibus li. v.
riuis de fonte li. v.
tem pupilli vel adolescentis
saluam fore li. vij.

tem ratam haberi et de rati
habicione libro. vij.
receptoribus libro. ix.
Requirendis et absentibus
puniendis libro. x.
remilitari libro. xi.
regulis iuris li. xij.

C. ff. veteris. S.

Statu hominū libro. i.
Senatoribus libro. i.
Siquis in ius vocatus non
ierit libro. ij.
Siquis ius dicenti non ob
temperauerit libro. ij.
Si ex noxali causa agatur
quomodo caueatur li. ij.
Siquis caucionib9 i iudicio
existendi causa factis non
obtemperauerit li. ij.
Si ps hereditatis petat li. v.
Si ager vectigalis vel em
phyteuticus petatur li. vi.
Si vsufructus petatur vl' ad
aliū ptinere noscatur. li. vij.
Seruitutibus urbanor9 pre
diorum li. vij.
Seruitutibus rusticor9 pre
diorum libro. vij.
Si seruitus vendicet vel ad
aliū ptinere negetur li. vij.
Si quadrupes pauperiem
dampnū fecisse dicat li. x.
Seruo corrupto li. xi.
Si mensor falsum modium

dicat libro xi.

Sepulchro edificando

Seruis exportadis li. xvij

Sponsalibus li. xxiij

C. Infortiati D.

Soluto matrimonio quem
admodum dos petatur li. xi

Si ventris nomine i possessi
sione missa.

Si mulier ventris nomine
calumpnie causa ipsius esse
dicatur libro primo.

Suspectis tutoribus et cura
toribus libro ij.

Si quis ab intestato l' alio ma
possideat hereditate li. xix.

Si quis aliquod testamentum i
rati prohibuerit l' coegerit li. v.

Seruitute legata libro ix.

Supellectili legata li. ix

Si certum petatur li. xij

Si a parente quis manumif
sus fuit libro xij.

Si quid in fraudem pignori
factum sit libro xiiij.

Si tabule testamenti nulle
extabant libro xiiij

Successorio edicto li. xiiij

Seruis et legit. heredi. li. xiiij

Si cui plus quam licuit p legem
falsam legata esse dicat li. xi

C. ff. Noui D.

Si ingenuus esse dicat li. ij

Seperacionibus li. v

superficiebus libro. v

Silviano interdicto li. v

Stipulacione seruorum li. vij

Solucionibus et liberacione li. vij

Si quis in testamento liber esse
iussus li. ix.

C. de li. ix

Si familia furtum fecisse dica
sepulchro violato li. ix.

Si iniam passis et restitutus li. x

Si tutor vel curator vel ma
gistratus appellat li. xi

Si appellatione pendente mors
interueniat li. xi.

Si tabule testamenti extabunt
libro tridamo.

C. ff. veteris. T.

Transactionibus libro ij.

Tabularia actione li. xiiij

Testibus libro xij.

C. Infortiati T.

Tutoribus et curatoribus
datis ab his qui ius dandi
habent et quibus ex causis
dari possunt libro ij.

Tutelis libro ij.

Tutela testamentaria li. ij

Testamentis qui testamentum
facere possunt et quemadmodum
testamenta fiant li. iij.

Testamentum militum li. v.

Triaco vino et oleo li. ix

C. ff. Noui. T.

Tabulis exhibendis li. v.

Tigno in iuncto li. vij

Turba libro. viij.

Termino a moto li. viij.

C. ff. veteris. V.

Usufructu quis utatur vel fruatur libro. viij.

Usufructu accrescendo li. viij

Usufructu earum rerum que usu consumuntur li. viij.

Usu et habitacione li. viij.

Usufructuarius quemadmodum caueat libro. viij.

Usuris et fructu et mora li. xij

C. Infortiati. V.

Ventre inspiciendo custodiendosque partu libro i.

Vulgari et pupillari institutione libro iij.

Usu et usufructu et redditu et habitacione et opis per legatum fideicommissum datus li. ix.

Ut legatorum et fideicommissorum seruandorum causa caueatur libro xij.

Ut in possessione legatorum et fideicommissorum seruandorum causa esse liceat li. xij.

Unde legitimi li. xij.

Unde liberi libro xij.

Unde cognati li. xij.

Unde vir et uxor li. xij.

Ut veteranorum militum successione libro xij.

Ut legibus senatusque consulto bonorum possessio datur li. xij.

Ventre in possessione mittendo et curatore eius li. xij.

C. ff. Noui V.

Usurpationibus et usucapionibus libro iij.

Via publica et itinere publico fruendo libro v.

Ut in flumine ripa ve navigare libro quinto.

Vi et vi armata li. v.

Vi possidetis utrobi. li. v. ut migrando.

Verborum obligacionibus li. viij.

Vi honorum raptorum li. ix.

Vocacione et excusacione mulierum libro xij.

Varis et extraordinariis cognicionibus libro xij.

Verborum significacione li. xij.

C. Sequuntur tribus codicis A. postatis libro primo.

Assessoribus et domesticis li. i.

Annonis li. i.

Aduocatis diuersorum iudiciorum libro ij. li. ij.

Aduocatis diuersorum iudicium

Alienacione iudicium mutandi

causa facta libro ij.

Aduocatis fisci li. ij.

Ad exhibendum li. iij.

Actionibus et obligacionibus li. iij.

An seruus pro suo facto li. iij.

Actionibus hereditariis li. iij.

Actione pignoratitia li. iij.

Actione exercitatoria
Ad senatusconsultum macedonianum libro iij. **¶** li. iij.
Ad senatusconsultum siluanum
Actioib9 empti et vendi. li. iij.
Alendis liberis a pntib9 li. v.
Administracione tutorum.
et curatorum li. v.
Alimentis pupill9 pstant9 i. v.
Arbitrio tutelae li. v.
Auctoritate prestanda li. v.
Actore a curatore vel tutore dando libro. v.
Aduenda et abstinenda hereditate
Ad legem falciariam li. v.
Ad senatusconsultum terecianum libro sexto.
Ad senatusconsultum officianum libro vi.
Assertionem tollenda li. vii.
Acquirenda et retinenda possessione aduers9 creditore li. xij.
Annali exceptione li. xij.
Alluuiob9 et paludib9 li. vii.
Appellationibus li. vii.
Acceptilationibus li. vii.
Adoptionibus librorum li. vii.
Ad legem iuliam maiestatis li. ix.
Ad legem iuliam de adultarijs et stupris libro. ix.
Ad legem iuliam de vi publica et priuata li. ix.
Ad legem cornelianam de sicarijs libro. nono.

ad legem flauiam de plagarijs libro nono.
ad legem fiscelliam li. ix.
ad legem cornelianam de falsarijs libro ix.
ad legem iuliam repetendarum li. ix.
ad legem iuliam de ambitu li. ix.
abigeis libro ix.
abolitionibus libro ix.
ad senatusconsultum turpilianum libro ix.
¶ **T**rium li. Codicis a.
annona et tributis li. x.
apochis publicis li. x.
ad legis libro x.
aui publicae persecutorib9 li. x.
argenti pao qd thesauris inferri annonis ciuilib9 li. xi. **¶** li. x.
administracione reipublice li. xi.
aqueductu li. xi.
armorum usu in sacro principe interdicto.
agricol9 censuris et colois li. xi.
agricolis et mancipijs dominicis vel fiscalibus li. xi.
agentibus in rebus li. xij.
appetitoribus pfecto9 preto9 et priuilegijs eoz li. xij.
appetitoribus magistrorum militum et priuilegijs li. xij.
appetitoribus proconsulis et legati li. xij. **¶** li. xij.
appetitoribus comitis agentis.
appetitoribus comitis orientis li. xij.

Appitorib⁹ p̄fati ānōe li. xij.

Codias B.

Bonis libertorum et iure patronatus libro vi.

Honorum possessione secundum tabulas libro. vi.

Honorum possessione contra tabulas libro. vi.

Honis damnatorum seu p̄ scriptorum libro. ix.

Hōis p̄ficiēti sibi mortē li. ix

Honorum possessione contra tabulas testam̄ti liberti li. vi

Hōis matris et matris gnis

Hōis q̄ liberis li. vi. **li. vi**

Codias C.

Honis auctoritate p̄ncipis possidēdis libro x. **li. x**

Hōis vacātib⁹ et icorpacōe

Codias C.

Contractib⁹ rei familiaris li. i

Contractibus iudicium vel eorum qui sūt circa eos li. ij.

Causis ex quib⁹ infamia alii cui irrogatur libro ij.

Cōmūia v̄t usq; iudicij li. ij

Cōmuni diuidendo li. ij.

Cōsortib⁹ eiusdē litis li. ij.

Conditione indebita li. iij.

Conditione obcausam datorum libro iij.

Cōdicōe ob turpē cāz li. iij

Conditione furtiva li. iij.

Condictōe ex lege li. iij.

Constituta pecunia li. iij.

Cōmodato libro iij.

Compensationibus li. iij.

Cōtrahenda emp̄cōe li. iij.

Cōmuniū re p̄ aliēacōe li. iij

Cōmercij et mercatoribus

Concubinis li. v. **li. iij**

Confirmando tutore li. v.

Cōtratio iudicio tutelē li. v.

Curatore furiosi p̄ pdigi li. v

Carbonario edicto li. vi.

Collacionibus libro vi.

Codiallis libro vi.

cōmuniā delegatis et fidei

cōmissis libro vi.

condicione inserta legatis

fidei cōmissis li. vi.

raduas tollendis li. vi.

cōmūia d̄ successi ib⁹ li. vi.

collucione det̄ gen. a li. i ij.

cōmūia d̄ vsucp̄tib⁹ li. i ij.

cōmūi seruo manūmissio li. v ij

communias de manūmissio

nibus libro vi.

comminationes vel episto

las libro v ij.

confessis libro v ij.

contrahenda vel cōmittenda

stipulacione li. v ij.

creditorē enictionem non

d̄bere libro v ij.

crimine p̄culatus li. ix.

crimine st̄dia reorum li. ix.

crimine sacrilegij li. ix.

Crimine expilate hereditatis
libro. ix.

Crimine stellionatus li. ix.

Calumpniatoribus li. ix.

Codici li. codicis C.

Cōueniēd fisci dēbitorib⁹ li. x.

Capiendis et distrahendis

pignoribus tabutorū li. x.

Canone largitionalium titu-
lorum libro x. **C**li. x.

Cōditis in publicis horeis,

Collacione donatorum vel
reuelatorū aut trāslatorū li. x.

Collacione eris libro x.

Curionibus et filijs eorum.

Classitis libro xi.

Curialibus vrbis rome li. x.

Collegiatis libro xi.

Canone frumentatio vrbis
rome libro xi.

Capitacione ciuium censib⁹
eximenda libro xi.

Colonis palastinis li. xi.

Colonis tracensibus li. xi.

Colonis illiticanis li. xi.

Censibus censitorib⁹ equa-
toribus et inspectorib⁹ li. xi.

Collacione fundorum patri-
monialium et emphitecti-
corum libro xi.

Conductoribus et paratorib⁹
bus predioꝝ fiscaliū li. xi.

Collacione fundorū fiscaliū
vel rei priuate l. dominice vel

ciuitatis vel templi. li. xi.

aprosis ex luco damnensi
vel parseis per egiptum nō
exadendis li. xi.

consulibus et non spergend⁹
ab hys pecunijs et de presec-
tis et magistratibus et patri-
cijs militum libro xij.

cōistorianis militibus li. xij
comitibus et tribunis scola-
rum libro xij.

comitibus rei militatis li. xij
comitibus et archinis sacri
pallacij libro duodecimo.

comitibus qui procuracionē
petunt libro xi.

curiosis libro xij.

castrensi omnium palatinoꝝ
peculio libro. xij.

castrensi peculio militum pre-
fecti annonarum li. xij.

comeatu libro xij.

cursu publico et angarijs et
per angarijs libro xij.

coartalibus pñcipib⁹ li. xij

Codici C.

Defensoribus ciuitatū li. i.

Diuersis rescriptis et prag-
maticis sanctionibus li. i.

Dolo malo libro ij.

Dilacionibus libro ij.

Deposito libro iij.

Donacionibus ante nupcias
et propter nupcias li. v.

Dotis cōmissione li. v.
Dote cauta nō nūerata li. v.
Donacionibus inter virum
et uxorem libro v.
Diuoratio facto apud quem
liberi maiori debeant li. v.
Diuidenda tutela li. v.
Deticia libertate tollēda li. viij.
Distractōe pignorū li. viij.
Duob⁹ reis stipulādis et du
obus reis pmittendis li. viij.
Donacionibus qui sub modo
vel condicione fiunt li. viij.

Codias **D.**

Delatoribus libro x.
Defensoribus libro x.
Discussoribus libro x.
Decretis de actionum super
immunitate quibusdam cō
cedenda libro x.
Debitorib⁹ ciuitatū li. xi.
Diuersis p̄dijs urbāis et rus
ticanis temploꝝ et ciuitatū
et om̄i redditu ciuili li. xi.
Dignitatibus li. xij.
Domestias et p̄toribus
Decanis li. xij. li. xij
Desertoribus et occultatori
bus libro xij.
Diuersis officijs et appiteri
bus iudicium et probatorijs
eorum libro xij.

Codias **E.**

Emendacione libro i.

Episcopis et clericis li. i.
Edendo libro ij.
Episcopali audiēcia et di
uersis capitulis li. i.
Errore calculi li. ij.
Errore aduocatorum li. ij.
Ex quibus causis alicui in
fama irrogatur li. ij.
Ex delictis defunctorū i q̄ntū
heredes restitucōis conueni
antur libro iij.
Exheredatōria actione li. iij.
Eunuchis libro iij.
Edilicis actionibus li. iij.
Eo qui pro tutore negocia
gerit libro v.
Exercitijs et trib⁹ eoz li. v.
Excusacionibus veterancū
libro quinto.
Edicto successorio li. vi.
Edicto diui adriani tollendo
libro sexto.
Excusōe rei iudicate li. viij.
Edificijs priuatis li. viij.
Ea ob areographatā pecu
niā pign⁹ teneri posse li. viij.
Exceptionibus siue prescrip
tionibus libro viij.
Euicionibus libro viij.
Emanacionibus liberorū
libro octauo.
Exhibendis vel transmittē
dis reis libro ix.
emendacōe seruorū li. ix.

Emendacōe propinquoz li. ix

C Titū li. Codias E.

Exactionibus libro i.
Excusacionibus munez li. i
Excusacionib⁹ artificū li. i
Expensis ludorum li. xi.
Equestri dignitate li. xij.
Exactione et translatōe mi-
litariū anonaxum li. xij.
Execucionibus et exactioni-
bus libro xij
Erogacione militatis anno-
ne libro duodecimo.

C Codias. f.

Filiofamilias libro. ij.
Fideiussoribus minoz li. ij.
Formulis libro. ij.
Ferijs libro. iij.
Familie hirscaunde li. iij.
Fimum regendoz li. iij.
Fide instrumentoz li. iij.
Fundo dotali libro. v.
Fideiussorib⁹ tutoz li. v.
Fugitiuis seruis libro. v.
Furtis et seruo corrupto li. vi
Fideicommissis libro. vi.
Falsa causa adiecta legato
vel fideicomisso li. vi. li. vij
Fideicommissarijs libertatib⁹
Fruatib⁹ et litis expēsis li. vij
Fideiussorib⁹ et mandatori-
bus libro. viij.
famosis libellis libro. ix.
falsa moneta libro. ix.

C Titū li. Codias. f.

Fide instrumentoz et iure
haste fiscalis li. x.
fiscalibus vsuris li. x.
filijfamilias et quēadmodū
pater pro hys teneatur li. x.
frumento vrbis constantino-
polis libro. xi.
frumento alexandrino li. xi.
fabricensibus libro. xi.
fundis limitosis et tertis et
paludibus et pasuis li. xi.
fundis pāmonialib⁹ et saltuen-
sibus et emphitheotias li. xi
fundis reipublice et saltibus
diuine domus li. xi.
fugitiuis colonis pāmoniali-
bus et emphitheotias li. xi.
fundis et saltibus rei domi-
nice libro. xi.
filij officialiū militariū qui
moriuntur in bello li. xi

C Codias. G.

Generali abolicione li. xi.

C Titū li. Codias. G

Gladiatoribus li. xi.
Grege dominico li. xi.

C Codias. h.

Hereticis et manicheis et
samaritanis libro. i.
His q̄ ad ecclāz cōfugiūt li. i
His qui in ecclesia manu-
mittuntur li. i. **li. i.**
His qui ad statuā cōfugiūt

His qui potenciorū nomine
titulos predijs affigūt li. ij.
His qui vi metus ve causa
fiunt libro ij.
His qui veniam etatis im-
petrauerunt libro ij.
Hereditate vel actione ven-
dita libro quarto.
Hereditibus tutorum libro v.
Hereditib9 instituēdis et que
psone nō pnt institui li. vi.
His qui sub modo legati.
His quibus vt indignis he-
reditates auferuntur li. vi.
His qui pene nomine i testa-
mento vel codicillo relinquū-
tur libro vi.
His qui sub modo legati vel
fideicomissi relinquūt li. vi.
His quibus ante apertas ta-
bular hereditates transmie-
tuntur libro vi.
His qui a non domino ma-
numittuntur libro. vij.
His qui propter metum a
sentencia iudicis non appel-
lauerunt libro vij.
His qui in p̄morū credito-
rum loco succedunt li. viij.
His q̄ accusare nō pnt li. ix.
His qui parentes et liberos
ocidunt libro ix.
His qui sibi ascribunt aliqd
in testamento li. ix.

his qui latrones l' alijs cri-
mib9 reos occultauerūt li. ix

C Triū li. Codicis H.

His qui ex publicis rōnibus
mutuā pecuniaz acceperūt li. x
his qui se defendunt li. x
honoribus vel muneribus
non continuandis inter pa-
trem et filiū et de interuallis
libro deāmo.

His qui sponte munera publi-
ca suscipiunt li. x.

His qui a principe vacationē
acceperunt libro. x.

His q̄ nūero libez vel paup-
tate excusacōz meruerūt li. x.

His q̄ nō impletis stipendijs
sacramento soluti sunt li. x.

His qui exilio dati vel ordine
sunt remoti li. x.

His q̄ ex publica collacione
allata sūt nō usurpādis li. x.

honoratoz vehiculis li. x.

His qui ex officio quod admi-
nistrauerūt cōueniunt li. xi.

His q̄ in sacro palacō li. xij.

C Codicis de. J.

Iudicis et celicolis li. i.

Juris et facti ignorācia li. i.

Justiniano Codice cōfirmādo
libro primo.

In ius vocando li. ij.

In integrū restitucionib9 mi-
norum xxv. annis li. ij.

In quibus causis restitucio i
integrū necessaria nō sit li. ij.
In integrū restitucioe postu
lata ne quid noui fiat li. ij.
Iureiurando propter calūp
niam dando libro. ij.
Inuitus nemo agere vel ac
cusare cogatur libro ij.
Iudicijs libro tercio.
Iuris dictione om. iud. li. ij.
In qb9 cāis militātes li. ij.
In officioso testamēto li. ij.
In officiosis dotibus li. ij.
Iure emphiteotico li. ij.
Iureiurando libro ij.
Incestis et inutilibus nup
tjis libro. v.
Interdicto matrimonio inter
pupillam et tutorem seu cu
ratorem liberisq; eorū li. v.
Iure dotium libro v.
In quibus causis tutorem
habenti tutor vel curator da
ri possit libro v.
In litem dando tutore vel cu
ratore libro v.
In litem iurando libro v.
Institucionibus et substitu
cionibus libro vi.
Iure aureorū annulorū li. vi.
Impuberum et alijs substi
tucionibus libro vi.
Iure deliberādi et de aduēda
et acquirēda hēditate li. vi.

indicta viduitate li. vi.
ingēuis et maūmissis li. viij.
in quibus causis cessat logi
temporis p̄scriptio li. viij.
Interdictis libro viij.
in quib9 causis pign9 tacite
contrahitur li. viij.
Iure dominij ipetrādo li. viij.
inutilib9 stipulcōib9 li. viij.
Ingratis liberis libro viij.
Infantibus expositis li. viij.
Infirmendis penis celibatis
libro octauo
Iure liberorum libro viij.
iniurijs libro ix.

C Triū li. Codicis J.

Iure fisa libro. x.
Indictionibus libro x.
Imponendis lucrativis de
scriptiōibus libro x.
Incolis et vbi quis domiciliū
habere videtur. Et de his qui
studiorū causa i alia ciuitate
degunt libro x.
Infantibus libro x.
Irenartis libro x.
Immutate nei cōcedēda li. x.
Iure reipublice libro xi.
In quibus causis coloni cen
siti dominos accusare possūt
libro vndecimo.

C Codicis L.

Legibus et constitucionib9
principum et edictis li. i.

Litis contestacione li. iij.
Lege aquilia libro. iij.
Locato et conducto li. iij.
Legittima tutela li. v.
Libertis et eorū liberis li. vi.
Liberis preteritis vel exheredatis libro vi.
Legatis libro vi.
Legittimis heredibus li. vi.
Lege fusia tollenda li. viij.
Latia libertate tollenda li. viij.
Liberali causa libro viij.
Liberis exhibendis li. viij.
Luicione pignoris li. viij.
Litigiosis libro viij.
latozibus libro viij.

C Triū li. Codis l.

libertinis libro x.
legacionibus libro x.
lustralis auri collacōe li. xi.
locacione prediorum ciuiliū
vel fiscalium li. xi.
locoz et itinerū custodia li. xij.
lucris aduocatorum et cōsulsionibus officiorū li. xij.

C Codias. M.

Mandatis principum li. i.
Modo multarū que a iudicibus infliguntur li. i.
Magistratibus municipalibus libro i.
Mandati libro iij.
Monopolio libro iij.
Magistratibus cōueniēd li. v.

Mortis causa donacōe li. viij.
Mulieribus que seruis proprijs se iunxerunt libro ix.
Malefias et mathematicas libro nono.

Mutacione nominis li. ix.

C Triū li. Codias M.

Municipijs et origēarijs li. x.
Munetibus pūmoniorū li. x.
Mulieribus in quo loco muneris sexui congruēcia et honores agnoscant libro x.
metallarjs et metallis et pcuratoribus metalloz li. xi.
mutilegul et gēnarijs li. xi.
metropoli beata libro xi.
medicamentis validis li. xi.
manna libro xi.
manapjs et colonis patrimonialiū et saltuensium et emphitheoticoz fūdoz li. xi.
magistris scūniorū li. xij.
militari veste libro xij.
mensoribus libro xij.
metatis et epidometicis li. xij.

C Codias R.

Nouo codice cōponēdo li. i.
Ne scūm baptisma iteret li. i.
Nemini licere signum saluatoris chusti libro i.
Ne christianum manapium hereticus habeat libro i.
Ne comitibus rei militaris vtrubunis lauacra pstenē li. i.

Ne nulli patrie sue admini-
stratio libro. i.

Ne liceat potencioribus pa-
trocinium libro ij.

Ne fiscus vel respublica p-
curacionem alicuius preste-
t cause libro secundo.

Negotijs gestis libro ij.

Ne qs in sua ca iudiciz li. iij.

Noxalibz actionibus li. iij.

Ne vxor pro marito li. iij.

Ne filius pro patre li. iij.

No numerata pecunia li. iij.

Ne seruus pro seruo li. iij.

Nautico fenore libro iij.

Nundinis libro iij.

Noua vectigalia istitui non
posse libro iij.

Nuptijs libro v.

Ne fideiussores vel manda-
tores docium dentur li. v.

Naturalibus et legitimis
liberis libro v.

Ne pro dote mulieri cuius da
mariti bona abdicant li. v.

Ne tutor vl' curator vectigal
conducat li. v.

Necessarijs et seruis hēdibz
instituendis li. vi.

Ne de statu defunctorum p-
quinqūenium querat li. vij.

Nudo iure quititum tollen-
do libro vij.

Ne rei dominice vel templo

rum vendicaco tps excepti-
one submoueat li. vij.

Nouacoibz et delega. li. vij.

Ne liceat i vna eadēqz causa
tercio appellare li. vij.

nili aggeribz n rūpēd li. ix.

ne sine iussu principis liceat
confiscare libro nono.

Triū li. Codicis n.

ne fiscus rem quam vēdidit
euincat li. x.

Uli. x

ne opes a collacoibz exigat
nauibz nō excusand li. xi.

numularijs seu naualarijs
libro xi.

ne quid oneri publico impo-
natur libro xi.

naustragijs libro xi.

nulli licere instenis et sellis
margaritas et smaragdos
aptare libro xi.

nautis tiberinis li. xi.

ne qs liber inuitas actū rei
publice agere cogat li. xi.

ne rusticam ad vllum obse-
quiū libro. xi.

nō licere habitatoribz metro
comedere. libro xi.

negociatoēs ne militēt li. xij

Codicis. O.

Officio prefetti ptorio orētis
et illicita li. i.

Officio prefetti pretorio affri-
ce libro. i.

Officio prefeci urbis li. i.
Officio magistrorum militum
libro primo.
Officio questoris li. i.
Officio magistri officiorum li. i.
Officio comitis sacri patrimonii
libro primo.
Officio comitis orientis li. i.
officio prefeci augustali li. i.
officio vicarii li. i.
officio pretoris li. i.
officio rectores puicie li. i.
officio prefeci vigilum li. i.
officio auxiliium iudicium li. i.
officio militari iudicium li. i.
officio eius qui gerit vicem
presidis libro i.
officio prefeci anone iudicium
diuersarum militiaarum li. i.
officio diuersorum iudicium li. i.
officio iudicium alexandrie li. i.
ordine iudiciorum li. iij.
operis libertorum li. vi.
obsequijs patrono prestan-
dis libro. vi.
ordine cognicionum li. xij.
opis noui nunciacione li. xij.
operibus publicis li. viij.
C Triu li. Codicis o.
obligacione votorum li. xij.
omni agro deserto et quando
steriles cum fertilibus impo-
nuntur libro xi.

C Codicis P.

Paganorum sacrificijs et
templis libro. i.
Precibus imperatori offeren-
dis libro primo.
Pactis libro secundo.
Postulando libro secundo.
Procuratoribus libro ij.
Pudaneis iudicijs li. iij.
Plus petitionibus li. iij.
Petitione hereditatis li. iij.
Probacionibus libro iij.
Pignoraticia actioe li. iij.
Plus valere quod agit quam quod
simulate concipitur li. iij.
Per quas personas nobis ac-
quiratur li. iij.
Prohibita sequestratione li. iij.
Pro socio libro. iij.
Patribus qui filios distraxe-
runt libro. iij.
Periculo et comodo rei ven-
dite libro. iij.
Pactis inter emptorem et ven-
ditorem libro. iij.
Pactis conuentis tam super
dotem quam super ante nuptias
donacionem libro. v.
Periculo tutoris et curatoris
libro quinto.
Pretoris et alijs rebus minorum
sine decreto non obligandis
vel alienandis libro. v.
Posthumis heredibus insti-
tuendis libro. vi.

Periculo eius qui libertatem
meruit libro viij.
Prescriptione legi tps li. viij.
Pro quibz causis serui acci-
piunt premiū libertatis li. viij.
Pena iudicis qui male iudi-
cauit libro. viij.
Præuilegio fisci libro viij.
Præuilegio dotis libro viij.
Procuratio libro viij.
Publicis operibus li. viij.
Pignoribus libro viij.
Pretorio pignore li. viij.
Parti pignoris et omni cau-
sa libro octauo.
Pactis pignorum li. viij.
Patria potestate li. viij.
Postliminio redemptis et
ab hostibus reuersis li. viij.
Præuilegiis carceribus inhibe-
dis libro ix.
Pennis libro ix.
Triū li. Codicis P.
Pennis fiscalibus creditori-
bus preferri libro x.
Petitis bonorum sublati li. x.
Prædij sine decreto non ali-
enandi libro x.
Prebendo salatio li. x.
Professoribus et medicis li. x.
Periculo successorum pntis li. x.
Ponderatoribus et auti illa-
toribus libro x.
Pocioribus ad munera no-

minandis libro x.
Prædij et omnibus rebus
nauiculariorum li. xi.
Præuilegiis corporatorum ur-
bis rome libro xi.
Periculo nominatorum li. xi.
Pastoribus libro undecimo.
Pascuis publicis et præuatis
libro xi.
Periculis eorum qui pro ma-
gistratibus interuenerunt li. xi.
Prædij damnatis vel a mi-
nias libro xi.
Præuilegiis domus auguste
vel rei priuate li. xi.
Palacis et domibus li. xi.
Præfectis prætoribus sacre ur-
bis libro duodecimo.
Prætoribus et honore præfec-
ture libro xij.
Præpositis sacri cubiculi et de
omnibus cubiculariis et præ-
uilegiis eorum li. xij.
Præuilegiis et sacerdotio et
notariis libro xij.
Præpositis librorum li. xij.
Professoribus qui in urbe con-
stantinopoli docentes ex lege
meruerunt comitiuā li. xij.
Præpositis sacrorum scilicet li. xij.
Præcipibus agentium in rebus li. xij.
Præuilegiis eorum qui in sa-
cro palatio militant li. xij.
Præuilegiis scolatum li. xij.

Palatinis libro xij.

Publice leticie vel consulum
nunciaciones libro xij.

Præfæctissima dignitate li xij.

Præmipilo libro xij.

Codias Q.

Quando libellus præcipi datus
litis cõtestacione facit li. i.

Qui et aduersus quos resti
tui in integrũ non possunt.

Qui per procuratorem.

Quibus ex causis maiores
in integrũ restituantur li. ij.

Qui p sua iuris dictice iudi
cem dare & dari possunt li. iij.

Qui legitimã i iudicis p
nam habent vel non li. iij.

Quando inter pupillos et
viduas libro iij.

Quando sine iudice liceat se
vindicare libro iij.

Quibus ex causis militantes li. iij.

Quoniam fidei vel puaat li. iij.

Quod cum eo qui i aliena p
tate e negotium gestum esse dicit li. iij.

Que res vendi non possunt li. iij.

Que exptari non debent li. iij.

Quoniam l3 ab episcopo recedere li. iij.

Qui petant tutores vel cura
tores libro v.

Qui dare tutores & curatores
possunt vel non possunt li. v.

Quando mulier tutelæ officio
fungi potest libro v.

Quando ex facto tutoris vel
curatores minores agere vel
conueniri possunt li. v.

Quando tutores vel curatores
esse desierint libro v.

Qui numero liberorum se ex
citant libro quinto.

Qui facere testamẽtum pos
sunt vel non libro v.

Qui morbo libro v.

Qui tutelæ numero li. v.

Quoniam decreto opus non est li. v.

qui admitti ad bonorum posses
sionem possunt et infra quod tempus li. vi.

quando non petentium partes peten
tibus accrescunt li. vi.

quando dies legati vel fideicom
missi cedat li. vi.

quemadmodum testamenta
aperiantur libro vi.

qui manumittere non possunt li. viij.

qui non possunt ad libertatem
peruenire libro viij.

quibus ad libertatem procla
mare non licet libro viij.

quibus non obicit longi tem
poris prescriptio li. viij.

quod adueniens prescriptio li. viij.

quomodo et quomodo iudex sententiam
debeat proferre li. viij. **li. viij**

quibus res iudicata non necesse
est quomodo proocare necesse non est li. viij.

quorum appellaciones non
recipiuntur li. viij.

Qui bonis cedere pnt li. viij.

Quoy bonoy li. viij.

Que res pignori obligati
possunt libro. viij.

Quoy legatoz li. viij.

Qui potiores in pignore ha
beantur libro. viij.

Quibus causis pignus taci
te contrahitur libro. viij.

Quando debitores venditione
pignoris impedire pnt

Que sit longa consuetudo li. viij

Quando civilis actio p iudicet
criminali libro. ix.

Questionibus libro. ix.

Qui accusare no pnt li. xi.

C Triu li. Codias. q.

Quando et quibus quarta
pars debetur ex bonis li. x.

Queadmodu civilia mune
ra iudicantur li. x.

Quibz muneribz l' p'stacoibz
nemini liceat excusare. li. x.

Qui etate libro. x.

Qui morbo se excusant li. x.

Quibus muneribus excusan
tur hii qui post impletam mi
liciam vel aduocatione per
prouincias suis comodis va
cantes comorantur li. xi.

Et de priuilegijs eoz.

Et de coductionibus vectiga
lium fisci.

Quo q's ordie coueiat li. xi.

Questoribz et magistris effi
ciorum libro. x.

Qui militare possunt vel no
et deseruis ad milicia l' digni
tate aspirantibz et ut nemo vl
duplia milicia l' dignitate et
et milicia utat simul li. xij.

C Codias R.

Restitucionibus minorum
que sunt in integrum li. ij.

Reputacionibus que sunt
in iudicio libro ij.

Restitucione militu li. ij.

Receptis et arbitris li. ij.

Rei veditacoe i integrum li. iij

Religiosis et sumptibus fune
rum libro iij. li. iij.

Rebus creditis et iureiuraco

Rebz alienis n alienad li. iij

Resandenda veditacoe li. iij.

Rem aliena gerentibz li. iij

Reu pmutacoe et prescriptis
verbis actioe li. iij. li. v

Rei vxore actioe ex stipulatu

Repudijs et diuorcjs rerum
amotarum libro v.

repudiada bonoy possessioe
te iudicata li. vij. li. vi

res iter alios acta l' iudicata
alys non nocet li. viij.

relacionibus libro vij.

reuocadis his q i fraude cre
ditoz alienata sunt li. viij.

remissione pignoru li. viij.

Racionibus operum li. viij.
Reuocandis h'is que in frau-
dem libro octauo.

Reuocandis donacoib' li. viij.

Raptu virginu seu viduaru
necno et monialium li. ix.

Requirendis re is libro. ix.

C Triu li. Codias R

Reis postulatis libro x.

Re militari libro xi.

Rogacione militari. libro. xii.

C Codias S.

Somma trinitate et fide ca-
tholica libro i.

Sacrosanctis ecclesijs et reb'
et puilegijs eaz li. i.

Senatusconsultis li. i.

Si contra ius vel utilitatem
publicam aliquid fuerit postu-
latum libro i.

Statuis et ymaginib' li. i.
sacrificijs pagais et tēpl' li. i.

Si tutor vel curator intarue-
nerit libro ij.

Si in comuni eadēq' causa i
integrū restitucio postulet li. ij

Si aduers' rē iudicatā li. ij

Si aduersus vendicōz li. ij.

Si aduersus vendicionem
pignoris libro ij.

Si aduersus donacōm li. ij.

Si aduersus libertatē li. ij.

Si aduersus trāfaciōm li. ij

Si aduersus solucōm a d'bi

torē vel a se factam li. ij.

Si aduersus dōtē li. ij.

Si aduersus delictum li. ij.

Si aduersus vsucapiōz li. ij

Si aduersus fiscum li. ij.

Si aduersus creditore li. ij.

Si vt se ab hereditate absti-
neat libro ij.

Si omiffam hereditatē li. ij

Si mior se maior dixerit li. ij

Si sepius restitucio in integrū
postuletur li. ij. **li. ij.**

si maior fact' ratū habuerit
satis dando libro ij.

spontalis et sumptibus et di-
uersis iudicijs faciēdis li. iij.

seruitutibus et aqua li. iij.

si certum petatur li. iij.

suffragio libro iij.

si seruus extero emi se man-
dauerit libro. iij. **li. iij**

seqstracōe pecunie prohibita
si propter publicas pensio-
nes vendicio fuerit celebrata

libro quarto.

sine censu et reliquis fundū
compari nō posse li. iij.

siquis alteri vel sibi li. iij.

si seruus exportādis veniet
libro quarto.

si mancipium ita veniet ne
prostituat li. iij.

si mancipium ita fuerit alie-
natum vt maūmittat li. iij

Sponsalibus libro v.
Si rector prouincie li. v.
Si quacumq; peditus potestate vel ad eū pertinentes ad suppositarū iurisdictionis sue aspirare temptauerit nuptias libro v. **¶** li. v.
Si nuptie ex rescripto petantur
Secundis nuptiis li. v.
Si secundo nupserit maritus li. v.
Solutio matrimonio quem admodum dos petatur li. v.
Si constanter matrimonio dos soluta fuerit li. v.
Si ex pluribus tutoribus vel curatoribus vnus agere vel conueniri possit libro v.
Suspectis tutoribus & curatoribus libro v.
Si mater indemnitate promiserit libro v.
Si contra matris voluntatem tutor datus sit li. v.
Si tutor non gessit li. v.
Si ex falsis allegationibus se excusauerit libro v.
Si tutor reipublice causa abierit libro v.
Si quis ignorans rem minoris esse sine decreto copauerit li. v.
Si maior factus sine decreto factam alienacionem confiteri maueat libro quinto.
Seruis fugitiuis libro vi.

Si in fraudem patroni a liberto alienacio facta sit li. vi.
Si quis aliquem testari prohibuerit vel coegerit li. vi.
Si omissa causa testamenti libro sexto. **¶** li. vi.
Suis et legitimis liberis.
Seruo pignori dato manu missa libro. vii.
Seruis rei publice manumittendis libro vii.
Senatusconsulto claudio tollendo li. vii.
Suis prefectorum pretorio li. vii.
Suis ex periculo reatand li. vii.
Sententiis et interlocutionibus iudicium li. vii.
Sententia que sine certa quantitate fertur libro vii.
Sententiis qui pro eo quod interest proferuntur. libro. vii.
Si a non competente iudice sententia lata esse dicatur li. vii.
Si natus et sancti non posse li. vii.
Si plures vna sententia condemnentur libro vii.
Si ex falsis instrumentis li. vii.
Si pendente appellatione mors interueniat li. vii.
Si vnus ex pluribus appellauerit libro. vii.
Si de momentanea possessione fuerit appellatum li. vii.
Si per vim vel alio modo. li. vii.

Si aliena res pignori obligata sit libro. viij.
Si antiquior creditor pignus vendiderit libro. viij.
Si communis res pignori data sit libro. viij.
Si in causa iudicati pignus captum sit libro. viij.
Si pignus pignori datum sit libro. viij. **¶ li. viij.**
Si ex vendito pignori agatur
Si unus ex pluribus heredibus creditor vel debitoris partem suam soluerit li. viij.
Si pignoris conventionem numeratio consecuta non sit. li. viij.
Solucionibus et liberationibus libro. viij.
Siquis imperatori maledixerit libro. ix.
Si quis eam cuius tutor fuerit stuprauerit li. ix.
Sepulchro violato li. ix.
Sediciofis libro. ix.
Suius passis et restitutis li. ix.
¶ Tit. li. Codicis
Sententijs aduersus fisci munitatis retractandis li. x.
Super indicto libro. x.
Super ex actionibus li. x.
Si seruus aut libertus ad dationem aspirauerit li. x.
Si curialis relicta ciuitate rus habitare maluerit li. x.

Si propter inimiciam coecatio facta sit libro. x.
Suptuū recuperatione li. x.
susceptoribus prepositis et arcarijs libro. x.
suarijs et susceptoribus vim et ceteris corporatis li. xi.
studijs liberalibus vrbis romae et constantinopolis li. xi.
sumptis inuicti muneris ad omnes pertinere collegas li. xi.
spectaculis et scenis et lenonibus libro. xi.
silenciarijs et deactionibus eorum libro. xi.
stratoribus libro. xi.
salgamo hostibus non prebendo libro. duodramo.

¶ Codicis T.
Transactionibus libro. ij.
Temporibus in integrum restitutionis libro. ij.
Testibus libro. iij.
Tutelis libro. v.
Tutoribus et curatoribus illustrium libro. v.
Testamentaria tutela li. v.
Tutore vel curatore qui non satis dedit libro. v.
Testamento militis li. vi.
Testamenti et quemadmodum testamenta ordinentur li. vi.
Temporibus et reparacionibus appellacionum li. vi.

Testamentaria manumissio
ne libro. viij.

Tabulis exhibendis li. viij.

Codiciu libru Codicis. C.

Thesauris libro. x.

Tabularijs scribis et ologra
phis libro. x.

Tironibus libro. xij.

Tractatorijs et statutis li. xij.

Codicis. D.

Ueteri iure enucleando li. i.

De lite pendente vel post pro
uocatione libro. i.

De omnes tam ciuiles q̄ mi
litares iudices libro. i.

De qui desunt aduocatis par
tiu iudex suppleat li. ij.

De nemo prius titulos li. ij.

De nemini signu impme liceat
sine auctoritate iudicis li. ij.

Ubi et apud quos cognatio
restitutionis habenda est li. ij.

De nemo iniuriis agere vel
accusare cogatur li. iij.

Ubi de criminibus agi oportet
libro. iij. **C**reat li. iij.

Ubi fideicommissu peti oportet
libro. iij.

Ubi conueniat qui certo loco
dare promisit libro. iij.

Ubi de possessione agi oportet
libro. iij.

Ubi de usufructu et habitacione li. iij.

Ubi in rem actio exerceri de
bet libro. iij.

Ubi de hereditate agitur li. iij.

Ubi agi oportet de rebus
ta publicis q̄ priuatis li. iij.

Ubi quis de curiali vel coho
tali alia re condicionem conue
niatur libro. iij.

Ubi stat9 ca agi deat li. iij.

Ubi senatores l' clarissimi li. iij.

De actioes ab herede et contra
heredes incipiant li. iij.

Ubi usufructu et misterio seruorum

Ubi usufructu libro. iij. **U**bi. iij.

Ubi de curialibus et commissis li. iij.

Ubi petantur tutores vel
curatores libro. v.

Ubi tutor cause post puber
tatem assit libro. v.

Ubi pupilli educantur li. v.

Ubi de usufructibus pupillaribus li. v.

Ubi de liberis libro. vi.

Ubi legitimi et non legitimi li. vi.

Ubi de uir et uxor li. vi.

Ubi de uerborum et rerum significatione li. vi.

Ubi de usufructibus legatorum

Ubi de usufructibus legatorum

Ubi de possessione legatorum

Ubi de usufructibus legatorum

Ubi de usufructibus legatorum

Ubi de usufructibus legatorum

Ubi de usufructibus legatorum

Ubi de usufructibus legatorum

Ubi de usufructibus legatorum

Ubi de usufructibus legatorum

Ubi de usufructibus legatorum

Unde vi libro ca. auo.
De possessione libro. viij.
De bonorum raptorum li. ix.
De intra certum tempus criminalis questio agatur. li. ix.
Triū li. Codicis D.
Venditione rerum fiscalium li. x.
Et nemini liceat in empione specierum se exarsare et de munere siccomee li. x.
De vacacione publica mulierum li. x.
De vestibus oblaboris et auratis libro xi. **li. xi.**
De veteris numismatis precepta
De censibus per equitatoribus
De venditione rerum ciuitatis li. x.
De venditione ferarum li. xi.
De nemo ad suum patrimonium suscipiat vires li. xi.
De nullus et vicariis aliorum vicariorum pro debitis tuncatur libro xi.
De dignitatum ordo seruet li.
De veteranis libro xij. **li. xij.**
Incipiunt rubricae Authentica.
Administrandis officiis in sacris appellacionibus coll. iij.
Appellacionibus et infra que tempore debeat appellari coll. iij.
Aput quos oporteat causas dicere monachis coll. vi.
Armis collacione. vi.
Appellacionibus coll. viij.
Administracionibus coll. viij.

Alienacione et emphiteosi locata et ypothecis et alijs diuersis contractibus coll. ix.
Constitutio Iustiniani ad prefectum pretorum coll. i.
Consulibus collacione. iij.
Constitutio que ex ascriptione et libera natos liberos esse vult collacione v.
Consanguineis et uterinis fratribus collacione vi.
Collacionibus et alijs capitulis collacione ix.
De fideiussoribus ciuitatum coll. ij.
Deposito collacione viij.
Duobus reis promittentibus coll. viij.
Ecclesiasticarum rerum immobilium alienacione et solutione collacione iij.
Exhibendis et introducendis reis collacione v.
Execucionibus et qui conueniunt et reconueniunt coll. viij.
Equalitate dotis et propter nuptias donacionem coll. viij.
Ecclesiasticis titulis coll. ix.
Fideiussoribus mandatoribus et solutionibus coll. ij.
Filijs ante dotalia instrumenta natis collacione iij.
His qui ingrediuntur ad appellacionem coll. v.
His qui obligatos se habere res prohibent minorum coll. vi.

His qui ingrediunt monaste-
riū et substācijs eoz colla. vi.
Hereditibus ab intestato ve-
nientibus collatione ix.
Iusurādū qd prestat ab his
qui ad ministracionē accipiūt
collatione. ij. **Colla. ij.**
Incestis et nepharijs nupcijs
Iureiurando a moriente pre-
stito propter mensuram sub-
stantie sue collatione v.
Iudicijs collatione vi.
In mensis donacionibus in
filios factis collatione viij.
In medio litis nō facti sacras
formas collatione viij.
Interdictis collegijs heretico-
rum collatione ix.
Lenonibus collatione iij.
Litigiosis et de decima parte
litis collatione viij.
Monachis collatione i.
Mandatis p̄cipum coll. iij.
Mensura ordinandorum cie-
ricorum collatione iij.
Non eligendo secundo nubē-
tes mulieres coll. i.
Non alienādis aut permutā-
dis ecclesie rebz immobilibz
collatione ij.
Rupcijs collatione iij.
Nullū credentē agricolę tēnē
illis terras et quantū debeat
vsuram dare colla. iij.

Ne qd virū quod ex dote est
nec mulierem ex sponsalicia
largitate lucrum proprium
habere collatione viij.
Privilegijs dotis hētijs mu-
lieribz nō p̄standis col. viij.
Quō oporteat ep̄os et reli-
quos clericos ad ordinacionē
deduci et de expensis clero-
rum collatione. i.
Quibz moīs naturales filij
efficiuntur legitimi colla. vi.
Questoribus coll. vi.
Que de dignitatibz alijs ab
episcopatu liberet filium a
patria potestate colla. viij.
Quibz modis naturales effi-
ciuntur sui collatione viij.
Reuerēdatijs palaciū col. iij.
Restitucionibus colla. iij.
Restitucōe fideicommissi col. ix.
Rapto mulierū qui raptori-
bus nupserunt collatione ix.
Sœnicas nō solū si fideiussō-
rem sed etiam si iusurandū
dederunt sine periculo rece-
dere collatione v.
Sanctissimis et reuerendissi-
mis episcopis civitas et mo-
nachis collatione. v.
Tante et semisse et successio-
nibus filiorum et nepotum
naturalium collatione iij.
Tabellionibus colla. iij.

Testibus collacione viij.
Tempore non solute p^{er}ca-
nie super dote.
Testamentis imperfectis a
parētib9 i filios factis col. viij.
De determinatis sit numer9
clericoy sanctissime maioris
ec. collacione i.
De iudices sine quoquo suf-
fragio fiant colla. ij.
De ecclesia romana centum
annoy habeat p^{re}scripcōm
De nullus mutans agricola
teneat eius terras coll. v.
De ponat nomē impatoris
in instrumentis coll. v.
De decreto ecclesiasticarum
rerū cōmutacōes fiat col. v.
De non fiant pignoraones
pro alijs personis coll. v.
De ea que sunt insinuata su-
per clericis in maiori ec. d. n.
tur collacione v.
De clericis quando p^{ro}cedunt
alijs p^{er} eis surrogatis p^{ro}biat
surrogatis emolumēta col. v.
De in p^{ri}uatis domib9 sacra n^{on}
fiant miseria collacione v.
De defuncti seu funera eorū
non iniuriuntur a creditori-
bus collacione v.
De imobilia ante nupciales
donaciones nec ypothe. douē-
tur collacione v.

De facte noue constituciones
p^{ro} insinuacōs earū post duos
menses valeant coll. v.
De nullus fabricet oratorij
domos p^{re}ter voluntatē epis-
copi collacione v.
De ab illustrib9 et qui super
eā dignitatē sūt col. v. ¹col. v.
De ordinarie p^{ro}fecture vrbane
De omnes obediant iudici-
bus p^{ri}uicay col. v.
De hi qui obligatis habere se
p^{ro}hibēt res minorū aut eroga-
ti sūt eis ad eoy gubernacōes
penit9 nō accedūt coll. vi.
De nō luxurient cōtra naturā
homines colla. vi.
De liberti de cetero aureo nō
egeant annulo colla. vi.
De clerici apud episcopos p^{ro}
prios p^{ri}mū cōueniant col. vi.
De sine p^{ro}hibicōe matres de-
bitrices et creditrices tutelam
minorum gerāt col. viij.
De exactione instantis dotis
prime et secunde viro ad secu-
da vota migrante p^{ro}ponat
ex prima vel ex priori mat^{ri}
filij collacione viij.
De nec miles nec federatus
collacione viij.
De diuine iussiones subscrip-
cionem habeant gloriosi que-
storis collacione viij.

De cum de appellacione cogno-
scitur secundum illas leges debeat
iudicari quae tunc date sententiae
obstant coll. viij.

De liceat matri et aui et
alijs pateribus pro legitima por-
tionem liberis detulit quod vo-
luerint facultatem coll. ix.

De sponsalicia largitas spe-
cialis contractus sit coll. ix.

De litigantes iurent quod non
promiserunt dare iudicibus
nec dabunt coll. ix.

De fratrum filij succedant pater
ad imitationem fratrum coll. ix.

De nulli iudici liceat habere
locum servatorem nisi in certis
causis collatione ix.

De differetes iudices audire
interpellacionum allegaciones
compellantur coll. ix.

De usuris nauticis colla. ix.

Ina. rubricae Institutionum

Adoptionibus li. i. tit. ij.

Ad aliano tutore vel eo qui a
lege astituta datur li. i.

Auctoritate tutorum li. i.

Adoptione legatorum et trans-
actione libro ij.

Assignacionem libertorum li. iij.

Acquisitione per arrogacionem

Actionibus li. iij. li. iij.

Honorum possessionibus li. iij.

Capias diminutione li. i.

Curatoribus dandis et confirmandis

Codicillis libro secundo.

Consensu et obligatione

Donacionibus libro. i.

Quobus rebus stipulandis vel
promittendis libro iij.

Divisione stipulacionum li. iij.

Excusacionibus tutorum et
procuratorum li. i.

Exheredacionem libertorum li. ij.

Etiam qui libertatis causa bona
adiunguntur libro iij.

Empicionem et vendicionem li. iij.

Exceptionibus li. iij.

Fiducia et tutela li. i.

Fideicommissariis hereditati-
bus libro ij.

Fidiussores li. iij.

Gradibus cognacionum li. iij.

His qui sui et alieni iuris
sunt libro primo.

His qui possunt dari tutores
vel curatores li. ij.

Habitationibus et usu li. ij.

Hereditibus institutis li. ij.

Hereditum qualitate et differen-
tia libro secundo.

Hereditatibus qui ab intesta-
to deferuntur li. iij.

His per quos agere possumus
libro quarto.

Iusticia et iure libro primo

Iure naturali et civili li. i.
Iure personarum libro i.
Ingenuis libro i.
Incorporalibus rebus li. ij.
In officioso testamento li. ij.
Iutilibus stipulacōib⁹ li. iij.
Iniurijs libro tercio.
Interdicis libro iij.
Libertinis libro i.
Lege fusia libro i.
Legittima agnatorū tutela
libro primo. **Cl. i.**
Legittima patronorū tutela
Legittima pntū tutela li. i.
Legatis libro ij.
Lege faladia libro ij.
Legittima agnatorum suc-
cessione libro iij.
Litterarū obligacione li. iij.
Locacōe et cōductione li. iij.
Lege aquilia libro iij.
Militari testamento li. ij.
Mandato libro iij.
Mupens libro i.
Moralib⁹ actionibus li. iij.
Obligacionibus que ex vel
q̄si contractu nascunt li. iij.
Obligacionibus li. ij.
Obligacionib⁹ que ex delicto
nascuntur libro iij.
Obligacionibus que que si
ex maleficio nascuntur li. iij.
Officio iudicis libro iij.
Patria potestate li. i.

Pupillari substitucōe li. ij.
Pena temere litigācū li. ij.
Per quas personas nobis ac-
quiruntur libro ij.
Perpetuis et temporalibus
actionib⁹ et que i heredes et
ab heredib⁹ trāseunt li. iij.
Publicis iudicijs libro. iij.
Qui et ex quibus causis ma-
numitti possint libro i.
Quib⁹ modis ius patrie po-
testatis soluitur li. i.
Qui dati possunt tutores in
testamento libro i.
Quibus modis tutela finitur
libro primo.
Quibus alienare liceat li. ij.
Quibus ē permissum facere
testamentum li. ij.
Quibus modis testamenta
infirmantur libro ij.
Quibus modis retrahitur
obligacō libro iij.
Quibus modis tollitur obli-
gacō libro iij.
Quod cum eo qui in aliena
potestate est negotium gestū
esse dicatur libro. iij.
Rerum diuisione libro ij.
Replicacionibus libro iij.
Satisfacōe tutorum et
curatorum libro i.
Suspectus tutoribus et cu-
ratoribus libro i.

Scruiatibus libro ij.
Singularibus rebus per fideicommissum relictis libro ij.
Senatusconsulto orfiano libro. tercio. **lli. iij.**
Senatusconsulto teruliano
Successione cognatorum li. iij.
Seruili cognacione li. iij.
Successione libertorum li. iij.
Successionibus sublatis que fiebant per bonorum venditionem et senatusconsulto claudiano libro iij.
Stipulacione seruorum li. iij.
Societate libro iij.
Si quadrupes pauperiem fecisse dicatur li. iij.
Satisfacionibus li. iij.
Tutelis libro i.
Testamentis ordinandis li. ij.
Usufructu libro ij.
Usucapionibus libro ij.
Vulgari substitutione li. ij.
Verborum obligacione li. iij.
De bonorum raptorum li. iij.

Inapiunt rubricae de
usu feudorum A.

Alienacione feudi.

An maritus succedit
uxori in beneficio.
Aput quem vel quos contro
uersia feudi.

An remoueri debeant testes
An mutus et alius imperfectus
An ille qui interficit fratrem
domini sui.
Alienacione feudi paterni.
An agnatus et filius defuncti
An aput iudicem vel dominum
Beneficio fuis et quilibet frater
Beneficio femine.
Controuersia inuestiture.
Contencione inter dominum et vasallum
Contencione inter dominum et fidelem
Inuestitura feudi.
Contencione inter me et dominum.
Constitutiones domini lothari
ij feudorum.
Controuersia feudi inter pa
res terminanda.
Controuersia inter dominum
emphyteosis et vasallum.
Consuetudine recti feudi.
Clerico qui inuestitura facit.
Capitalis contradi.
Controuersia inter masculum
et feminam.
Controuersia inter dominum
et emptorem.
Capitaneo que curiam vendidit
Controuersia inter vasallum
et alium de beneficio
Constitutiones domini frederici
Episcopi vel abbatem vel abba
tissam vel dominum plebis
feudum dare non posse.

Eo qui finem fecit agnato de feudo paterno.

Eo qui sibi et heredibus suis masculis et feminis investituram accepit. Hic finitur lex. deinde consuetudines legis incipiunt.

Imperator lotharius.

Inuestitura de re aliena facta

Inuestitura quam tunc cepit a sempramo.

Inuestitura in maritum facta

Inuestitura apud patres ante terminanda.

In quibus causis feudum amittatur
Lege contradi.

Milite vasallo qui cotinuat est.

Minimis valuasolibus.

Mutrum vel alius imperfectus feudum retineat.

Natura feudi.

Nova fide formata.

Natura successione feudi.

Notis feudorum.

Pace iuramento firmanda.

Per quos fiat investitura et per quos restituatur.

Pace tenenda et eius violatoribus.

Prohibita alienatio per lo-

Prohibita feudi alienatione per fideiuramentum.

Pugna.

Qui feudum dare possunt

Qui successores feudum.

Quo tempore miles investituram petere debeat.

Quibus modis feudum amittatur

Qui successores teneantur.

Quemadmodum feudum ad filiam pertineat.

Quibus modis feudum constitui potest.

Quid sit investitura.

Quid precedere investituram debeat. fidelitas.

Qualiter vasallus iurare debeat fidelitatem.

Qualiter olim feudum poterat alienari.

Quis dicatur dux marchio

Que fuit prima causa beneficii amittendi.

Qui testis sunt necessarii ad probandam novam investituram.

Quid iuris sit si post alienationem feudi.

Qualiter dominus de proprietate priuetur.

Que sint regule.

Quot testes sunt necessarii ad probandum ingratitudinem.

Successione feudi.

Si controuersia fuerit in investitura.

Si episcopus vel abbas vel abbatisa.

Si de investitura inter domi-
num et vasallū līs oriatur.

Si de feudo cōtrouersia fuerit

Si de feudo vasallus ab ali-
quo interpellatus fuerit et

dñs eum defendere noluerit.

Si negatum fuerit beneficiū
a vasallo.

Si vasallus feudo priuatur
qui debeat deferri.

Si vasallus feudi cōdiciōnē
negauerit ex certa sciētia.

Vasallo decrepitate etatis qui
feudum defurauit.

Vasallo qui contra cōstituci-
onē lotharij feudū alienauit

Notis feudorum.

Digesti veteris.

Primus liber hz titulos	xxij.
Secundus	xv.
Tercius	vij.
Quartus	ix.
Quintus habet ti.	v.
Sexus	ij.
Septimus	vij.
Octauus	vi.
Nonus	ij.
Decimus	ij.
Undecimus habet ti.	ix.
Duodecimus	ix.
Tredecimus	xij.
Decimusquartus	ij.

Decimusquintus	ij.
Decimussextus	ij.
Decimusseptimus	ij.
Decimusoctauus	ix.
Decimusnonus	ij.
Vicesimus	ij.
Vicesimusprimus	ij.
Vicesimusecundus	vi.
Vicesimustercius	v.
Vicesimusquartus	ij.

Et sunt simul C. liij.

Inferiati.

Primus liber hz titulos	xij.
Secundus	ix.
Tercius	v.
Quartus	vij.
Quintus habet titu.	vij.
Sexus	i.
Septimus	i.
Octauus	i.
Nonus	x.
Decimus habet titu.	x.
Undecimus	ij.
Duodecimus	ij.
Tredecimus	vij.
Decimus quartus	xvij.
Et sunt simul	lxxxvi.

Digesti Noui.

Primus liber hz titulos	vi.
-------------------------	-----

Secundus	xvi.
Tercius	xi.
Quartus	xi.
Quintus habet ti.	xxxij.
Sextus	vij.
Septimus	ij.
Octauus	vij.
Nonus habet ti.	xxx.
Decimus	xxv.
Undecimus	xij.
Duodecimus	xvij.
C Et sunt simul C. lxxxi.	

C Codicis.

Primus liber hz titulos	li.
Secundus	lvij.
Tercius	xlj.
Quartus	lxvi.
Quintus	lxxij.
Sextus habet ti.	lxi.
Septimus	lxx.
Octauus	lij.
Nonus habet ti.	li.
Decimus	lxxij.
Undecimus	lxxvij.
Duodecimus	lxij.
C Et sunt simul vij. C. liij.	

Autentia sue nouellarum
constitutionum.

Prima collaco hz titulos	vij.
Secunda habet ti.	xi.
Tercia habet ti.	vij.
Quarta habet ti.	vij.
Quinta	xvij.
Sexta habet ti.	xij.
Septima	ix.
Octaua	xij.
Nona	xij.
C Et sunt simul. xcvij.	

C Institutionum.

Primus liber hz titulos	xxij.
Secundus	xxvi.
Tercius	xxxij.
Quartus	xvij.
C Sunt simul lxxxix.	

Decima collacio Autentia
sue nouellarum constitutio
num aut liber sue usus feu
dorum habet titulos lxxxi.

V Explicit libellus docens mo
dum studendi et legendi con
tenta ac abbreviata vtriusq
iuris tam canonici q̄ civilis
in se continens titulos sue
rubricas eiusdem iuris.

